

(*)Facultade de Filoloxía e Tradución

(*)

(*)

Horarios

Horarios

(*)

http://webs.uvigo.es/fft/index.php?option=com_rokdownloads&view=folder&Itemid=74

Grado en Ciencias del Lenguaje y Estudios Literarios

Subjects

Year 3rd

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
V01G400V01901	Morphology of the Galician language	1st	6
V01G400V01902	Phonetics and phonology of the Galician language	2nd	6
V01G400V01903	Syntax of the Galician language I	1st	6
V01G400V01904	Lexicology and phraseology of the Galician language	2nd	6

Year 4th

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
V01G400V01905	Syntax of the Galician language II	1st	6
V01G400V01906	Internal history of the Galician language	1st	6
V01G400V01907	Variation and external history of the Galician language	2nd	9

Year 3rd

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
V01G400V01911	History and historiography of the Spanish language	2nd	6
V01G400V01912	Lexicography of the Spanish language	1st	6

V01G400V01913	Phonetics and phonology of the Spanish language	1st	6
V01G400V01914	Varieties of the Spanish language	2nd	6

Year 4th

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
V01G400V01915	Pragmatics and discourse	1st	6
V01G400V01916	Semantics and lexicon	1st	6
V01G400V01917	Grammar of the Spanish language	2nd	9

Year 3rd

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
V01G400V01921	Galician-Portuguese medieval literature	1st	6
V01G400V01922	Literature of the Dark century and of the 19th Century	1st	6
V01G400V01923	Analysis of the main works of the 'Nós' period	2nd	6
V01G400V01924	Analysis of the main works of the Galician literature during the Francoism	2nd	6

Year 4th

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
V01G400V01925	Analysis of the main works of the Galician literature since 1975 -I	1st	6
V01G400V01926	Gender and literature: Galicia and the Portuguese-speaking countries	1st	6
V01G400V01927	Analysis of the main works of the Galician literature since 1975-II	2nd	9

Year 3rd

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
V01G400V01931	Spanish medieval literature	1st	6
V01G400V01932	Spanish literature of the 16th Century	1st	6
V01G400V01933	Spanish literature of the 17th Century	2nd	6
V01G400V01934	Spanish literature of the 18th and 19th Centuries	2nd	6

Year 4th

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
V01G400V01935	Spanish literature of the 20th and 21st Centuries	1st	6
V01G400V01936	Hispanic literature I	1st	6
V01G400V01937	Hispanic literature II	2nd	9

Year 3rd

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
V01G400V01941	Applied linguistics in the teaching of languages	1st	6
V01G400V01942	Introduction to the teaching of Spanish and Galician as a second language and as a foreign language	1st	6
V01G400V01943	Linguistic policies and teaching of languages	2nd	6
V01G400V01944	Linguistic variations and teaching of languages	2nd	6

Year 4th

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
V01G400V01945	The use of technology in teaching-learning languages	1st	6
V01G400V01946	Migratory processes and the teaching of languages	1st	6
V01G400V01947	Bilingualism and bilingual education	2nd	9

Year 3rd

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
V01G400V01961	Aesthetics: words and image	1st	6
V01G400V01962	Textual practices: narration	1st	6
V01G400V01963	Genders	2nd	6
V01G400V01964	Textual practices: dramatic writing	2nd	6

Year 4th

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
V01G400V01965	Textual practices: poetry	1st	6
V01G400V01966	Textual practices: new formats	1st	6
V01G400V01967	Textual practices: essay	2nd	9

Year 3rd

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
V01G400V01981	Portuguese language 3	1st	6
V01G400V01982	Portuguese studies I	1st	6
V01G400V01983	Portuguese language 4	2nd	6
V01G400V01984	Portuguese studies II	2nd	6

Year 4th

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
V01G400V01985	Portuguese studies III	1st	6
V01G400V01986	Portuguese studies IV	1st	6

V01G400V01987	Seminar in literature and culture of Portuguese-speaking countries	2nd	9
V01G400V01991	Final Year Dissertation	2nd	6

IDENTIFYING DATA**Morfología da lingua galega**

Subject	Morfología da lingua galega			
Code	V01G400V01901			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	1c
Teaching language	Galego			
Department	Filoloxía galega e latina			
Coordinator	Gómez Clemente, Xosé María			
Lecturers	Gómez Clemente, Xosé María			
E-mail	xgomez@uvigo.es			
Web	http://http://webh03.webs.uvigo.es/xose-maria-gomez-clemente/			
General description	Aproximación ás principais características léxico-gramaticais no eido morfolóxico da lingua galega.			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudiantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.
CG10	Integrar coñecementos e poder desenvolver un proceso de comunicación sólido a partir dunha información que, aínda que sexa incompleta, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas ao proceso comunicativo.
CE1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.
CE2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.
CE5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.
CE8	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da lingüística.
CT1	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences			
Saber delimitar os feitos morfolóxicos na lingua galega	CB1	CG1	CE1	CT1
	CB2	CG7	CE2	CT2
	CB5	CG10	CE5	CT5
			CE8	CT8
				CT10
				CT11
				CT12
Dominar os conceptos esenciais da análise morfolóxica nos procesos flexivos e derivativos na lingua galega	CB1	CG1	CE1	CT1
	CB2	CG10	CE2	CT2
	CB5		CE5	CT5
			CE8	CT8
				CT10
				CT11
				CT12

Contidos

Topic

1. Morfoloxía da lingua galega	1.1. Introducción 1.2. Historiografía da morfoloxía.
2. A flexión en galego	2.1. Palabras flexivas 2.1.1. A flexión nominal 2.1.2. A flexión verbal
3. A formación de palabras en galego	3.1. A derivación 3.2. A composición 3.3. A parasíntese 3.4. Outros procesos de formación de palabras
4. Outros aspectos de morfoloxía galega	4.1. Os neoloxismos en galego

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	2	0	2
Resolución de problemas	12	20	32
Lección maxistral	22	44	66
Traballo tutelado	6	38	44
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2
Observación sistemática	2	0	2
Presentación	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Desenvólvense o primeiro día de aulas e, nelas, realízase un percorrido explicativo polos eixes sobre os que pivotará o curso. Entregarase un cronograma xeral da materia. O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL tamén pode asistir a esta sesión. En todo caso o docente faralles chegar o cronograma xeral da materia.
Resolución de problemas	Actividade en que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados cos contidos da materia. Empregaranse como complemento da lección maxistral. Nalgunha ocasión pódense entregar anticipadamente para que o alumnado os poida preparar con certo adianto. O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL disporá na plataforma MOOVI das prácticas, que deberá entregar no prazo que se marque. Despois, o profesor, en función da natureza do exercicio, devolveraaas corrixidas, fornecerá un solucionario de autocomprobación ou fixará unha titoría para explicalas.
Lección maxistral	Nela o docente exporá os contidos da materia, bases teóricas e lecturas relacionadas con elas, directrices ou explicacións a partir dos exercicios prácticos. Aconséllase levar os contidos da materia ó día. O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL disporá na plataforma MOOVI dos materiais necesarios para preparar todos os contidos que se desenvolvan. Empregaranse, para iso, ficheiros en formato pdf (por veces o profesor tamén os poderá enviar por correo electrónico).
Traballo tutelado	Cada discente elaborará individualmente un traballo escrito sobre o punto 4 do temario seguindo as indicacións do profesor. Todo o alumnado (presencial e SEMIPRESENCIAL) subirá a versión definitiva do traballo á plataforma MOOVI. O segundo e o terceiro día de aulas dedicaranse a explicar a metodoloxía deste traballo. Por iso é moi recomendable para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL asistir polo menos a unha desas sesións (se alguén non puider ir a ningunha, deberá fixar unha titoría co docente).

Atención personalizada

Methodologies Description

Traballo tutelado Alén das indicacións precisas que se proporcionarán o segundo e terceiro día de aulas para poder desenvolver o traballo, ó longo do curso atenderanse, tanto na aula coma no despacho nas horas de titoría, as consultas individuais que haxa verbo da súa elaboración. O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL poderá realizar as consultas sobre a elaboración do traballo a través da plataforma Faitic, do correo electrónico ou, preferiblemente, nalgunha titoría. Se a cantidade de alumnado semipresencial así o aconsellar, poderase realizar algunha titoría en grupo, tipo seminario.

Avaliación

Description	Qualification	Evaluated Competences
Resolución de problemas	10	CG1 CE2 CT1 CG7 CE5 CT5 CT10
Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL esta epígrafe alcanza un 15% da cualificación final, por iso deberá levar a cabo algunha práctica avaliable a maiores ou realizar máis exhaustivamente algunha das que se propoñan (sempre seguindo as indicacións do docente).		
Traballo tutelado	30	CB5 CE2 CT1 CE5 CT5 CE8 CT8 CT10 CT11
Exame de preguntas de desenvolvemento	50	CB1 CG7 CE2 CT1 CE5 CT10 CE8
Observación sistemática	5	CE2 CT1 CE8
Presentación	5	CE1 CT2 CT10

Other comments on the Evaluation

Todo o alumnado deberá decidir ó comezo do curso se opta por un sistema de avaliación continua ou por outro de avaliación única.

-Avaliación continua (para quen (a) asista regularmente ás aulas presenciais e (b) entregue as tarefas respectando os prazos e as indicacións do profesor -(a) e (b) para o alumnado presencial e só (b) para o SEMIPRESENCIAL-): para poder facer a media final ponderada, haberá que superar traballo, exame escrito e prácticas avaliables. Todas as prácticas, actividades e traballos solicitados polo docente teñen que se entregar, para poder ser avaliados, nos prazos marcados. Os discentes que non perdan o dereito á avaliación continua poderán recuperar na segunda edición das actas (xullo), na data fixada pola FFT, aquelas probas que non superasen na primeira edición das actas (maio). Se por causa xustificada algún alumno/a non pode cumprir co requisito (a), deberallo comunicar ó docente, que poderá propoñer outras actividades compensatorias.

-Avaliación única (para o alumnado que opte por ela ou para quen non cumpra cos requisitos para a avaliación continua, ou renuncie a ela): poderase superar a materia, en calquera das dúas edicións de actas (maio e xullo), a través dun exame final escrito de todos os contidos teórico-prácticos da materia [65%] (que se realizará nas datas fixadas pola FFT no seu calendario oficial) e mais dun traballo (seguindo as indicacións do docente) [35%]. Cómpre superar tanto o exame coma o traballo (en cada unha das convocatorias) para poder aprobar a materia. Aínda que se opte por un sistema de avaliación única aconséllase a asistencia ás aulas.

A copia ou o plaxio, total ou parcial, será avaliado cun cero na proba (traballo, práctica ou exame) en que se detecte. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá o alumnado da súa responsabilidade neste aspecto.

A avaliación terá en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.

Todas as consultas realizadas por correo electrónico serán atendidas no horario de titorías.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Álvarez Blanco, R. (coord.), **Atlas Lingüístico Galego. II**, ILG/FPBdIM, 1995

Álvarez, R.; H. Monteagudo e X. L. Regueira, **Gramática galega**, 2ª, Galaxia, 1995

Álvarez, R. e X. Xove, **Gramática da lingua galega**, Galaxia, 2002

Cidrás, Francisco e Francisco Dubert-García, **A gramática galega, un río de curso curto e sinuoso. Panorama histórico dos estudos gramaticais sobre o galego**, 2017

Dubert García, F., **Aspectos do galego de Santiago de Compostela**, Univ. de Santiago de Compostela, 1999

Fábregas Alfaro, A., **La morfología. El análisis de la palabra compleja**, Síntesis, 2013

Fernández Rei, F. (coord.), **Atlas Lingüístico Galego. I**, ILG/FPBdIM, 1990

Freixeiro Mato, X. R., **Gramática da lingua galega. II. Morfosintaxe**, 2ª, A Nosa Terra, 2003

González Pereira, M. e F. Albertuz Carneiro, **"Morfoloxía"**, Xerais, 2000

López Viñas, X. et al., **Gramática práctica da lingua galega. Comunicación e expresión**, 2ª, Baía, 2011

Pena, J., **"La palabra: estructura y procesos morfológicos"**, Verba 18, 1991

Rio-Torto, G. et al., **Gramática derivacional do portugués**, Univ. de Coimbra, 2013

Complementary Bibliography

Díaz Hormigo, María Tadea, **Morfología**, 1ª, Servicio de Publicaciones. Universidad de Cádiz,

García Gondar, F. (dir.), **BILEGA. Bibliografía informatizada da lingua galega**, CILL-RP,

Louredo Rodríguez, Eduardo, **Cambio lingüístico e morfoloxía: aproximación ao galego da comarca do Ribeiro**, 2018

Nas aulas forneceranse referencias bibliográficas máis específicas,

---

Recomendacións

IDENTIFYING DATA**Fonética e fonoloxía da lingua galega**

Subject	Fonética e fonoloxía da lingua galega			
Code	V01G400V01902			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Galego			
Department	Filoloxía galega e latina			
Coordinator	Fernández Salgado, Xosé Antonio			
Lecturers	Fernández Salgado, Xosé Antonio			
E-mail	xsalgado@uvigo.es			
Web	http://http://fft.uvigo.es/es/docencia/profesorado/xose-antonio-fernandez-salgado/			
General description	Pártese da delimitación e caracterización das dúas disciplinas, Fonética e Fonoloxía, e abórdase logo a descrición do sistema vocálico galego, tónico e átono, a sílaba e os ditongos, o sistema consonántico, para rematar no nivel suprasegmental con todo o referido á prosodia. Dedicase especial atención á mellora da fonética e da prosodia do alumnado, alí onde son máis apreciábeis as interferencias do castelán, coa proposta de actividades de carácter oral.			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.
CE1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.
CE5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.
CE8	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da lingüística.
CE17	Capacidade para elaborar textos orais e escritos de diferente tipo.
CE21	Coñecemento teórico e práctico da fonética e da fonoloxía do galego, español e portugués.
CT1	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences			
Identificar, reproducir e describir os sons do galego.	CB5	CG7	CE1 CE5 CE17 CE21	CT5 CT8
Interpretar procesos de variación e cambio fonéticos e fonolóxicos en galego	CB1	CG2 CG7	CE1 CE17 CE21	CT1 CT10
Transcribir fonolóxicos e foneticamente textos do galego de diferente tipo.	CB1	CG1	CE1 CE17 CE21	CT1 CT2 CT11

Coñecer e aplicar os conceptos, técnicas e métodos de análise da compoñente fónica da lingua galega, e presentar o seu resultado tanto oralmente como por escrito, seguindo as convencións académicas.	CB2	CG2	CE5	CT1
		CG7	CE8	CT11
			CE21	CT12
Ser capaces de sensibilizar na apreciación da diversidade lingüística e eliminar prexuízos lingüísticos, sobre todo no nivel fónico da lingua.	CB1			CT12

Contidos

Topic	
I. A análise fonética e fonolóxica do galego.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Fonética e Fonoloxía: definición e caracterización. Sons, fonemas e grafías. A transcripción dos sons: os alfabetos fonéticos (AFI e RFE). 2. Fonética da lingua galega. Subdisciplinas: fonética acústica, fonética articulatória e fonética auditiva. Descrición articulatória dos sons lingüísticos do galego. 3. Fonoloxía estrutural da lingua galega. Os fonemas. Delimitación e definición. Segmentación e conmutación. Oposición e trazos distintivos. Neutralización e arquifonemas.
II. O sistema vocálico.	<ol style="list-style-type: none"> 1. A posición tónica: fonemas e realización. Contextos en que aparece /E, e, O, o/. Fenómenos de variación e interferencia. 2. A posición átona. As vogais pretónicas /E, O/. A realización das vogais postónicas. Fenómenos de variación: modificación, adición e supresión.
III. O sistema consonántico	<ol style="list-style-type: none"> 1. Estrutura do sistema do galego común e outros sistemas. 2. Fenómenos de variación nas consoantes oclusivas (os grupos cultos, a gheada), nas sibilantes (o seseo, o rotacismo, a aspiración), nas nasais (o n velar), nas líquidas (o ieísmo) e nas vibrantes (metátese).
IV. A sílaba. Ditongos, tritongos e hiatos	<ol style="list-style-type: none"> 1. A sílaba: concepto, estrutura e tipos. 2. Ditongos, tritongos e hiatos: definición e caracterización. Fenómenos de variación.
V. A prosodia do galego	<ol style="list-style-type: none"> 1. A fonética sintáctica: o sandhi externo. Resultados de encontros de vogal + vogal, consoante + vogal e consoante + consoante: fenómenos máis frecuentes. 2. Acento e entoación.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	18	39	57
Resolución de problemas de forma autónoma	24	55	79
Actividades introdutorias	2	7	9
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	0	1
Exame oral	1	1	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	<p>Son as horas que o docente dedica a expoñer contidos da materia e as directrices e bases teóricas dos traballos, exercicios, comentarios e transcripcións fonéticas que deberá facer o alumnado. Recoméndase que cando o profesor facilite por adiantado fotocopias ou outro material o alumnado traia previamente traballado ese material.</p> <p>O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL disporá dos materiais necesarios para avanzar en cada unidade temática na plataforma de ensino virtual MOOVI ou, no seu caso, en fotocopia ou PDF; o profesor poderá facerllos chegar tamén a través de e-mail. As clases poderían gravarse en vídeo polo sistema de Campus remoto.</p>
Resolución de problemas de forma autónoma	<p>O docente entregará actividades en que se formulan problemas e /ou exercicios relacionados con contidos da materia, que complementan as leccións maxistras. Préstase especial atención á transcripción e ó comentario fonéticos de textos de diferente tipo e rexistro. Naqueles casos en que o profesor entregue previamente os exercicios, recoméndase que o/a alumno/a os traia traballados. O profesor dará indicación daqueles que son avaliábeis.</p> <p>Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL o profesor colgará no MOOVI ou fará chegar vía e-mail estas actividades e deixará un tempo prudencial para a súa resolución. Despois, enviaranse as solucións para a súa autocomprobación.</p>

Actividades introductorias Son actividades que se realizan o primeiro día de clase, encamiñadas a expoñer os obxectivos e presentar os contidos e principais tarefas do curso así como a bibliografía da materia. Especificamente pídesse ó alumnado a familiarización o antes posible cos símbolos fonéticos do AFI, dos cales se reparte material de estudo ese día.

Sería conveniente que o alumnado SEMIPRESENCIAL acudise a esta sesión de presentación. Ese día dáse material fotocopiado da materia.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Existe a posibilidade para o alumnado SEMIPRESENCIAL da gravación en vídeo das clases maxistras a través do Campus remoto.
Resolución de problemas de forma autónoma	O docente terá titorías individualizadas ou en pequeno grupo cando así o requira o alumnado en canto ás directrices que debe seguir na resolución de actividades ou nos comentarios dos erros cometidos nas prácticas que se manden entregar como parte da avaliación. Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL realizaranse sesións presenciais a través do Campus remoto, tipo SEMINARIO, distribuídas ó longo do cuadrimestre (a convir entre profesor e alumnado), co fin de que o alumnado poida solucionar dúbidas e solicitar explicacións sobre puntos concretos do temario. Así mesmo será atendido en horas de titoría vía e-mail ou a través do despacho virtual na maior rapidez posible.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Lección maxistral	Valorarase a asistencia ás clases sempre e cando sexa máis do 80% delas, así como a participación activa nelas. Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL esta puntuación súmase á parte "Resolución de problemas ou exercicios"	5	CB2 CG7 CE1 CT5 CB5 CE21 CT12
Resolución de problemas de forma autónoma	Durante o curso, o docente especificará que actividades prácticas das propostas son avaliadas. Especificamente, o estudante deberá entregar nas datas indicadas a transcripción fonética estreita de 4 textos propostos polo docente e, obrigatoriamente, o resumo crítico de tres artigos (antes do 30 de abril) que se indican na "Bibliografía" que se entregará na clase. Un deses artigos deberá ser exposto oralmente na aula. Tamén se valorará a participación activa na resolución das outras actividades. O alumnado de avaliación única deberán realizar obrigatoriamente un "Traballo titorado", para o cal deberán pórse en contacto co profesor. O dito anteriormente é tamén válido para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL.	25	CB1 CG1 CE1 CT1 CB5 CG7 CE5 CT2 CE17 CT8 CE21 CT11
Exame de preguntas obxectivas	Realizarase unha proba escrita de resposta curta na última semana de clase sobre os contidos teórico-prácticos da materia. Esta proba coincidirá o mesmo día ca o "Exame de preguntas de desenvolvemento". O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL realizará os exames sempre de xeito presencial na mesma data có resto do alumnado. O alumnado de avaliación única, sexa semipresencial ou presencial, realizará este exame escrito na data que dispoña o calendario oficial de exames de maio da Facultade. Existe a posibilidade de substituír os dous "Exames" escritos (6 puntos) por un exame parcial (2 puntos) a finais de marzo e un "Traballo obrigatorio" (4 puntos) de transcripción e comentario fonéticos dun texto oral do galego que se entregará o último día de clase.	30	CG2 CE1 CT1 CG7 CE5 CT2 CE8 CT10 CE17 CE21

Exame de preguntas de desenvolvemento	Realizarase unha proba escrita de resposta longa na última semana de clase sobre os contidos teórico-prácticos da materia. Esta proba coincidirá o mesmo día cá proba de "Resolución de problemas e/ou exercicios". O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL realizará os exames sempre de xeito presencial na mesma data có resto do alumnado. O alumnado de avaliación única, sexa semipresencial ou presencial, realizará este exame escrito na data que dispoña o calendario oficial de exames de maio da Facultade. Existe a posibilidade de substituír os dous "Exames" escritos (6 puntos) por un exame parcial (2 puntos) a finais de marzo e un "Traballo obrigatorio" (4 puntos) de transcripción e comentario fonéticos dun texto oral do galego que se entregará o último día de clase.	30	CG2 CE1 CT2 CG7 CE5 CT10 CE8 CE17 CE21
Exame oral	O alumnado realizará un exame oral na última semana de clase na que terá que demostrar o dominio da pronuncia do galego. É obrigado superar esta proba para aprobar a materia.	10	CE1 CE17

Other comments on the Evaluation

Existen dous sistemas de avaliación da materia: a) **Avaliación continua**, para o alumnado que asista regularmente ás clases, e realice e entregue as tarefas de avaliación indicadas polo profesor en tempo e forma. É obrigatorio entregar os tres resumos de bibliografía antes do 30 de abril, se non non se poderán realizar as probas escritas. A puntuación final obterase da suma das porcentaxes das puntuacións expresadas arriba. De non superar algunha das actividades que se avalían, o profesor poderá mandar repetilas para corrixilas. En todo caso, o/a alumno/a, polo menos, deberá ter aprobado os apartados de "Exame de preguntas obxectivas" e "Exame de preguntas de desenvolvemento"; estes exames escritos realizaranse na **última semana de clase**. De non superar a materia na convocatoria de maio, o alumnado deberá realizar un **exame escrito na convocatoria oficial de xullo**. Na semana final de clases tamén se realizará un **exame oral** individual, que o alumnado deberá superar para aprobar a materia. Se por causa xustificada algún alumno/a non pode cumprir a condición de asistencia regular ás clases e a entrega das tarefas deberá comunicarllo ó docente, quen poderá habilitar outras actividades compensatorias. No caso de que o/a alumno/a renuncie á avaliación continua ou incumpra as condicións esixidas para a avaliación continua pasará a ser avaliado polo sistema b) de "Avaliación única".

b) **Avaliación única**. O alumnado que non opte polo sistema de "avaliación continua", para superar a materia na convocatoria de **maio** deberá entregar obrigatoriamente un "**Traballo titorado**" (20% da nota final) o día do exame escrito e examinarse sobre todos os contidos da materia nun **exame escrito final único** (70%) que se celebrará na data que dispoña o calendario oficial de exames da Facultade; ese mesmo día farase tamén un **exame oral** (10% da nota). De non superar a materia en maio, o alumnado deberá **repetir as partes suspensas na convocatoria de xuño/xullo**, na data que dispoña a Facultade. O/A alumno/a deberá superar obrigatoriamente o exame oral para aprobar a materia. O "**Traballo titorado**" consistirá na gravación, transcripción e comentario dun texto do galego oral. Deberán poñerse en contacto co profesor para máis detalles deste traballo. Os/as alumnos/as que opten por este sistema poderán asistir ás aulas e ser atendidos nas titorías cando o soliciten.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Álvarez, R. & Xove, X., "**Sons e grafía**", 1ª, Gramática da lingua galega, Galaxia, 23-47., 2002

Freixeiro Mato, X. R., **Gramática da lingua galega. v. 1: Fonética e Fonoloxía**, 2ª, A Nosa Terra, 2002-2006

Fernández Salgado, Xosé A., **Apuntamentos da materia**, Edición do autor, 2022

Regueira, X.L., "**Cambios fonéticos e fonolóxicos no galego contemporáneo**", Estudos de Lingüística Galega, nº 1, 147-167, 2008

Regueira, X.L., "**Introdución**", 1ª, Diccionario de pronuncia galega, 1-23, 2010

González Rei, B., **Interferencias do castelán no galego nas realizacións das consoantes nasais**, Cadernos de lingua, nº 24, 5-26, 2003

Complementary Bibliography

Álvarez, R., Regueira, X.L. & Monteagudo, H., "**Fonética e Fonoloxía**", 1ª, Gramática galega, Galaxia, 11-46, 1986

Fernández Rei, E. & Regueira, X.L.EZ, **Situando o galego no terreo da investigación lingüística: os traballos de fonética e fonoloxía**, Labor Histórico, nº 3, 1, 93-110, 2017

Centro de Investigacións Ramón Piñeiro (CILL-RP), **BILEGA, Bibliografía informatizada da lingua galega**,

Recomendacións

Other comments

- Para poder seguir a materia cómpre ter un coñecemento activo elevado do galego oral.

- A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un 0 nesa proba. Alegar descoñecemento

do que supón un plaxio non eximirá o estudiantado da súa responsabilidade neste aspecto.

-Na avaliación terase en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.

-É responsabilidade do estudiantado consultar os materiais dispoñibles na plataforma MOOVI (novidades, documentos, cualificacións etc.) e estar ao tanto dos avisos e das datas de realización de probas.

-O primeiro día de clase, o profesor proporcionará unha bibliografía básica de traballos sobre fonética galega, dos cales os estudantes poderán elixir algúns como alternativa para o seu resumo ós indicados por el profesor.

IDENTIFYING DATA**Sintaxe da lingua galega I**

Subject	Sintaxe da lingua galega I			
Code	V01G400V01903			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	1c
Teaching language	Galego			
Department	Filoloxía galega e latina			
Coordinator	Fernández Salgado, Xosé Antonio			
Lecturers	Fernández Salgado, Xosé Antonio			
E-mail	xsalgado@uvigo.es			
Web	http://http://fft.uvigo.es/es/docencia/profesorado/xose-antonio-fernandez-salgado/			
General description	Esta materia de "Sintaxe da lingua galega I" céntrase no estudo específico das unidades sintácticas que coñecemos como "frase" e "cláusula". Afóndase na análise sintáctica, partindo do verbo como núcleo predicativo da cláusula e as relacións que establece cos outros constituíntes funcionais e mais as implicacións semánticas e pragmáticas que diso derivan. Estúdase tamén a estrutura interna dos constituíntes frácticos. Préstase especial atención á descrición de aspectos sintácticos diferenciais do galego con respecto ás linguas veciñas.			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudiantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
CG8	Capacidade para participar en debates e actividades de grupo e organizalos, desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico.
CE1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.
CE2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.
CE5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.
CE8	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da lingüística.
CT1	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes		Competences			
Saber describir un feito lingüístico en termos sintácticos, ben oralmente ou por escrito, recoñecendo as relacións que se establecen entre as unidades sintácticas.	CB1	CG1	CE1	CT1	
		CG7	CE2	CT10	
			CE5	CT11	
			CE8		
Saber analizar sintacticamente enunciados en galego dun modo argumentado e facer a súa representación.	CB2	CG7	CE1	CT1	
			CE2	CT2	
			CE5	CT8	
			CE8		
Saber interpretar os elementos que modifican a gramaticalidade e o sentido dos enunciados en galego, ou que provocan ambigüidade.	CB5	CG1	CE1	CT1	
		CG8	CE2	CT5	
				CT10	

Contidos

Topic	
1. A sintaxe: definición e relación con outras disciplinas gramaticais.	A análise sintáctica. Unidades e relacións sintácticas. Funcións sintácticas, semánticas e informativas. Bibliografía de sintaxe do galego.
2. A cláusula: caracterización e clasificación.	O verbo como núcleo-PREDICADO da cláusula. Niveis de complementación: argumentos, adxuntos e elementos periféricos. Estrutura funcional da cláusula: particularidades nas funcións sintácticas (SUX prepositivos?, o redobro de clíticos, a+CDIR, tipos de CIND, tipos de complementos prepositivos, tipos de atributos...). Tipos de construcións sintácticas. Clasificación das cláusulas e oracións.
3. A frase: caracterización e clasificación.	A frase nominal: estrutura e funcións. Determinantes, núcleo e modificadores. Tipos de modificadores: argumentais / adxuntos; especificativos / explicativos; relacionais / cualificativos; a aposición. Estrutura e funcións básicas dos outros tipos de frase (adxectiva, adverbial e prepositiva).
4. A corrección sintáctica en galego.	Aspectos de sintaxe diferencial do galego: os pronomes persoais átonos (colocación e funcións), uso do infinitivo conxugado, uso do futuro de subxuntivo, nexos comparativos, os relativos, usos errados de perífrases verbais, os determinantes e as contraccións.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Resolución de problemas	24	50	74
Lección maxistral	16	48	64
Eventos científicos	2	2	4
Actividades introductorias	2	2	4
Exame de preguntas de desenvolvemento	4	0	4

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Resolución de problemas	Refírese ás actividades en que se formulan problemas e /ou exercicios relacionados cos contidos da materia, así como resumos de lecturas que complementan as leccións maxistrais. Préstase especial atención á análise sintáctica constituto-funcional de textos en árbore e ó comentario gramatical razoado e argumentado de construcións sintácticas problemáticas en canto á súa interpretación. Naqueles casos en que o profesor entregue previamente os exercicios, recoméndase que o/a alumno/a os traia traballados. Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL, o profesor colgará na plataforma MOOVI as prácticas para facer e deixará un prazo de tempo para a súa resolución. Rematado este, faralles chegar via e-mail, ou dende a propia plataforma, un solucionario para a súa autocomprobación.
Lección maxistral	Son as horas que o docente dedicará a expoñer contidos da materia e as directrices e bases teóricas dos traballos, exercicios ou análises sintácticas que deberá facer o alumnado. Recoméndase que cando o profesor facilite por adiantado fotocopias ou outro material o alumnado leve previamente traballado ese material. O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL disporá dos materiais necesarios para avanzar en cada unidade temática na plataforma de ensino virtual MOOVI ou, no seu caso, en fotocopia ou PDF; o profesor poderá facerllos chegar tamén a través de e-mail. Poderán gravarse a través do Campus remoto.
Eventos científicos	Refírese a conferencias, charlas, exposicións, mesas redondas, debates... realizados por poñentes de prestixio, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia ou relacionados con ela.
Actividades introductorias	Son as actividades que se realizan o primeiro día de clase dedicadas a expoñer os obxectivos, as principais tarefas do curso (lecturas e traballos de redacción obrigatorios) e a bibliografía da materia. Sería conveniente que o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL acudise a esta sesión de presentación. Ese día dáse material fotocopiado. De non ser posible, o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL deberá poñerse en contacto co profesor vía e-mail.

Atención personalizada

Methodologies	Description
---------------	-------------

Resolución de problemas	O docente terá titorías individualizadas ou en pequeno grupo cando así o requira o alumnado en canto ás directrices que debe seguir nos traballos de redacción, no resumo de lecturas, ou nos comentarios dos erros cometidos nas análises sintácticas que se manden entregar como parte da avaliación. Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL realizaranse sesións presenciais, tipo SEMINARIO, a través do Campus remoto, distribuídas ó longo do cuadrimestre (a convir entre profesor e alumno), co fin de que o alumnado poida solucionar dúbidas e solicitar explicacións sobre puntos concretos do temario. Así mesmo será atendido en horas de titoría vía e-mail ou a través do uso do despacho virtual na maior rapidez posible.
Lección maxistral	Existe a posibilidade para o alumnado SEMIPRESENCIAL da gravación en vídeo das clases maxistras a través do Campus remoto.

Avaliación					
	Description	Qualification	Evaluated Competences		
Resolución de problemas	Durante o curso, o docente especificará que actividades prácticas das propostas son avaliábeis. Especificamente, o estudante deberá entregar a análise sintáctica de 4 textos propostos polo profesorado, o resumo crítico de 3 artigos da "Bibliografía", antes do exame escrito (un dos artigos deberá ser exposto oralmente na aula), e a redacción de 3 textos de diferente tipo. Tamén se valorará a participación activa na resolución e comentario das outras actividades. Estas actividades tamén son obrigadas para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL.	35	CB1 CB2 CB5	CG7 CG8 CE5 CE8	CE1 CT1 CE2 CT2 CE5 CT5 CE8 CT8 CT10 CT12
Lección maxistral	Valorarase a asistencia ás clases maxistras, sempre e cando sexa máis do 80% delas así como a participación nelas. Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL esta puntuación súmase á parte "Resolución de problemas ou exercicios".	5	CB2	CG1 CG7 CG8	CT1 CT10 CT11
Exame de preguntas de desenvolvemento	Realizarase unha única proba escrita sobre os contidos teórico-prácticos da materia na última semana de clases. O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL realizará os exames sempre de xeito presencial na mesma data có resto do alumnado. O alumnado de avaliación única, sexa semipresencial ou presencial, realizará un exame escrito na data que dispoña o calendario oficial de exames da convocatoria de decembro/xaneiro da Facultade.	60	CB2	CG7	CE1 CT1 CE2 CT2 CE5 CT10 CE8

Other comments on the Evaluation

Existen **dous sistemas** de avaliación da materia:a) **Avaliación continua**, para o alumnado que asista regularmente ás clases presenciais, e realice e entregue as tarefas de avaliación indicadas polo profesor en tempo e forma. É obrigatoria a entrega dos 3 resumos críticos das lecturas de 3 artigos da bibliografía (un dos artigos deberá ser exposto oralmente na aula), así como de 3 redaccións de textos de diferente tipo. A puntuación final obterase da suma das porcentaxes das puntuacións expresadas arriba. De non superar algunha das actividades que se avalían, o profesor poderá mandar repetilas. En todo caso, **na convocatoria de decembro/xaneiro**, o/ alumno/a polo menos deberá ter aprobado o apartado "Exame de preguntas de desenvolvemento" que se celebrará a última semana de clase. O **ALUMNADO SEMIPRESENCIAL** tamén se examinará ese día co resto do alumnado. De non superar esas probas escritas, o alumnado deberá examinarse dun **exame escrito** na **convocatoria oficial de xullo**, nas datas oficiais que dispoña o calendario oficial da Facultade. Se por causa xustificada algún alumno/a non pode cumprir a condición de asistencia ás clases e a entrega en tempo das tarefas, deberá comunicarllo ó docente, quen poderá habilitar outras actividades compensatorias. No caso de que o/a alumno/a renuncie á avaliación continua ou incumpra as condicións esixidas pasará a ser avaliado polo sistema de "Avaliación única".b) **Avaliación única**. O alumnado que non opte polo sistema de "avaliación continua", para superar a materia na convocatoria de **decembro/xaneiro** deberá examinarse sobre todos os contidos da materia nun **exame final único escrito** que se realizará na data oficial que dispoña o **calendario oficial de exames da convocatoria de decembro/xaneiro da Facultade**. En caso de non superar ese exame, o/a alumno/a deberá volver examinarse por medio doutro **exame escrito** na **convocatoria de xuño/xullo** na data que dispoña a Facultade. Os/as alumnos/as que opten por este sistema poderán asistir ás aulas e ser atendidos nas titorías cando o solicitaren.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Álvarez, R. & Xove, X., **Gramática da lingua galega**, 1ª, Galaxia, 2002

Freixeiro Mato, X. R., **Gramática da lingua galega. II. Morfosintaxe**, 2ª, A Nosa Terra, 2002-2006

Fernández Salgado, Xosé A., **Apuntamentos da materia. Sintaxe I**, Edición do autor, 2022

Álvarez, R., **A definición dun estándar sintáctico: problemas, cautelas, límites...**, En R. Álvarez & H. Monteagudo, pp. 359-376, 2005

Cidrás Escáneo, F., **As construcións pronominais en galego. Proposta de clasificación e caracterización**, 1ª, En M. Brea & F. Fernández Rei, v. I, 101-25, 1991

Moure, T., **□Mallando nos Complementos directos: un ornitorrinco na sintaxe do galego□**, 1ª, Revista galega de Filoloxía, nº 11, 79-103, 2010

Pena Romay, X. A., **□Alternancia en galego dos pronomes átonos de acusativo e dativo en verbos que rexen ámbalas dúas posibilidades□**, 1ª, Rosario Álvarez et al.(eds.) v.IV, 129-137, 2004

Centro de Investigacións Ramón Piñeiro (CILL-RP), **BILEGA, Bibliografía informatizada da lingua galega.**,

Complementary Bibliography

Bosque I. e Demonte, V. (dir.), **Gramática descriptiva de la lengua española. 3 t.**, 1ª, Espasa Calpe, 1999

Raposo, Eduardo et al., **Gramática do Portugués. 2 vol.**, 1ª, Fundação Calouste Gulbenkian, 2014

Real Academia Española (2010), **Nueva gramática de la lengua española: manual.**, 1ª, Espasa, 2010

En R. Álvarez & H. Monteagudo (eds.), **Norma lingüística e variación.**, 1ª, Consello da Cultura Galega - ILG, 2005

M. Brea & F. Fernández Rei (coords.), **Homenaxe ó profesor Constantino García**, 1ª, Universidade, 1991

F. Cidrás & F. Dubert, **A gramática galega, un río de curso curto e sinuoso. Panorama histórico dos estudos gramaticais sobre o galego.**, 1ª, Labor Histórico. Lingüística Galega, v. 3, nº 1, 2017

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Morfoloxía da lingua galega/V01G400V01901

Other comments

- Para poder seguir esta materia precísase ter un coñecemento elevado do galego. Debería ter cursado as materias de Fundamentos gramaticais I e II de 1º curso. Continúase en Sintaxe da Lingua Galega II, en 4º curso.

- A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un 0 nesa proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá o estudantado da súa responsabilidade neste aspecto.

-Na avaliación terase en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.

-É responsabilidade do estudantado consultar os materiais dispoñibles na plataforma MOOVI (novidades, documentos, cualificacións etc.) e estar ao tanto dos avisos e das datas de realización de probas.

-O primeiro día de clase o profesor fornecerá unha bibliografía básica de traballos sobre sintaxe do galego, dos cales o alumnado poderá elixir algúns para resumir, como alternativa ós indicados polo profesor.

IDENTIFYING DATA**Lexicoloxía e fraseoloxía da lingua galega**

Subject	Lexicoloxía e fraseoloxía da lingua galega			
Code	V01G400V01904			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Galego			
Department	Filoloxía galega e latina			
Coordinator	Soto Andi3n, Xos3			
Lecturers	Soto Andi3n, Xos3			
E-mail	xsotoandion@uvigo.es			
Web	http://http://webh03.webs.uvigo.es/category/profesorado/			
General description	Esta materia aborda a estruturaci3n e organizaci3n do l3xico galego as3 como a lexicograf3a e fraseolox3a galegas. A partir de aqu3 o alumno estuda as unidades l3xicas e os campos l3xicos, as relaci3ns paradigm3ticas e sintagm3ticas de significados, a sinonimia, homonimia e polisemia, a elaboraci3n e tipos de dicionarios galegos, e as unidades fraseol3xicas do galego coas s3as propiedades e caracter3sticas.			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos 3 seu traballo ou vocaci3n dunha forma profesional e pos3a as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboraci3n e defensa de argumentos e a resoluci3n de problemas dentro da s3a 3rea de estudo.
CB2	Que o estudantado demostre posuir e comprender coñecementos nunha 3rea de estudo que parte da base da educaci3n secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, incl3e tam3n alg3ns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonom3a.
CG1	Capacitaci3n do estudantado para que adquira coñecementos ling3ísticos e literarios.
CG4	Mellora da capacidade de comunicaci3n en espa3ol, galego e portugu3s en diferentes contextos profesionais, traballando as destrezas de compresi3n e expresi3n orais e escritas.
CG7	Coñecer os m3todos b3sicos do estudo e an3lise ling3ísticos e literarias.
CG8	Capacidade para participar en debates e actividades de grupo e organizalos, desenvolvendo un pensamento aut3nomo e cr3tico.
CE1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, espa3ola e portuguesa.
CE2	Coñecemento da gram3tica das linguas galega, espa3ola e portuguesa.
CE5	Coñecemento dos conceptos e m3todos da an3lise ling3ística.
CE8	Coñecemento das correntes te3ricas e metodol3xicas da ling3ística.
CE17	Capacidade para elaborar textos orais e escritos de diferente tipo.
CE19	Capacidade para avaliar cr3ticamente a bibliograf3a consultada e encadrala nunha perspectiva te3rica.
CT1	Capacidade de aplicar os coñecementos 3 pr3ctica
CT2	Comunicaci3n oral e escrita na lingua materna.
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.
CT8	Habilidade para traballar de forma aut3noma.
CT10	Capacidade de an3lise e s3ntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliograf3a consultada e para citala axeitadamente.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences			
Coñecer a estrutura e organizaci3n do l3xico galego.	CB1	CG1	CE1	CT2
	CB5	CG4	CE2	CT5
		CG7	CE5	
		CG8	CE8	
			CE17	
Comprender e aplicar os principais conceptos da an3lise l3xico-sem3ntica.	CB1	CG1	CE1	CT1
	CB2	CG4	CE2	CT2
	CB5	CG7	CE5	CT5
		CG8	CE8	CT8
			CE17	CT10
			CE19	

Coñecer e utilizar as principais obras lexicográficas galegas.

CB1 CG1 CE1
CB2 CG4 CE2
CB5 CG7

Saber delimitar e caracterizar as unidades fraseolóxicas e terminolóxicas en galego.

CB1 CG1 CE5 CT11
CB2 CG7 CE8
CB5

Contidos

Topic

1. A lexicoloxía	1.1. Definición e límites 1.2. Relación con outras disciplinas lingüísticas: semántica, lexicografía, sintaxe...
2. As unidades léxicas	2.1. Morfemas e palabras 2.2. Os campos léxicos. Tipoloxía 2.3. As clases léxicas.
3. Relacións paradigmáticas e sintagmáticas de significados	3.1. Sinonimia, hiponimia, homonimia, polisemia, antonimia... 3.2. As combinacións de lexemas
4. Clasificación do léxico	4.1. Léxico e dicionarios 4.2. Macroestrutura e microestrutura 4.3. A definición lexicográfica 4.4. As terminoloxías
5. Unidades fraseolóxicas	5.1. Definición e tipos (paremias, locucións, fórmulas...) 5.2. Características e uso 5.3. Principais problemas de aprendizaxe

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Eventos científicos	0	3	3
Resolución de problemas	8	8	16
Traballo tutelado	5	15	20
Lección maxistral	30	60	90
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	4	6
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	4	6
Traballo	1	7	8
Observación sistemática	0	1	1

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Eventos científicos	Asistencia do alumnado a un ou dous eventos como conferencias e charlas relacionados cos contidos da materia. Poden xustificarse problemas de asistencia por mor de conciliación.
Resolución de problemas	Realización semanal ou quincenal de exercicios e práctica de problemas relacionados cos diversos contidos da materia como son os campos léxicos, as relacións léxicas, os problemas de lexicografía e de uso e aprendizaxe de unidades fraseolóxicas, etc.
Traballo tutelado	Elaboración dun traballo longo ou no seu lugar de pequenos traballos relacionados cos contidos da materia, cuxa temática e contidos precisos se discutirán co estudantado presencial e semipresencial, ben sexa nas aulas ben sexa a través de Moovi, tendo en conta para isto a conciliación. Tamén se aplica ao estudantado semipresencial.
Lección maxistral	Explicación dos contidos da materia por parte do profesor e resolución das dúbidas de comprensión pertinentes. Tamén para estudantado semipresencial en días e horas previamente acordados ou por medio de material ad hoc nas plataformas telemáticas habituais. Poden xustificarse problemas de asistencia por mor de conciliación.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Explicación dos temas do programa e clarificación das dúbidas e dificultades que se deriven da súa deficiente comprensión. O alumnado presencial e sobre todo o semipresencial poderá botar man das titorías, Moovi, correo electrónico, grupos de aprendizaxe virtual e outros procedementos de aprendizaxe non presencial, con flexibilidade por mor de conciliación xustificada. Recoméndase ao alumnado o emprego regular destes medios para a mellor comprensión e asimilación dos contidos da materia.

Resolución de problemas	Resolución dúbidas e dificultades que xurdan da realización de problemas e exercicios relacionados cos contidos da materia. O alumnado presencial e sobre todo o semipresencial poderá botar man das titorías, Moovi, correo electrónico, grupos de aprendizaxe virtual e outros procedementos de aprendizaxe non presencial para realizar os diferentes problemas e exercicios da materia. Recoméndase ao alumnado o emprego regular destes medios para a mellor comprensión e asimilación dos contidos da materia.
Traballo tutelado	Guía, orientación e resolución de problemas sobre a elaboración e presentación de traballos escritos tutelados. O alumnado presencial e sobre todo o semipresencial poderá botar man das titorías, Moovi, correo electrónico, grupos de aprendizaxe virtual e outros procedementos de aprendizaxe non presencial. Recoméndase ao alumnado o emprego regular destes medios para a mellor comprensión e asimilación dos contidos da materia.
Tests	Description
Traballo	Indicación, explicación e corrección de traballos e proxectos realizados polo alumnado. O alumnado presencial e sobre todo o semipresencial poderá botar man das titorías, Moovi, correo electrónico, grupos de aprendizaxe virtual e outros procedementos de aprendizaxe non presencial. Recoméndase ao alumnado o emprego regular destes medios para a mellor comprensión e asimilación dos contidos da materia.

Avaliación						
	Description	Qualification	Evaluated	Competences		
Resolución de problemas	Realización de exercicios e de problemas relacionados cos contidos da materia.	5	CB1 CB2 CB5	CG1 CG4 CG7	CE1 CE2 CE5 CE8 CE17 CE19	CT1 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11
Traballo tutelado	Elaboración dun traballo ou pequenos traballos sobre diversos contidos do programa.	10	CB1 CB2 CB5	CG1 CG4 CG7 CG8	CE1 CE2 CE5 CE8 CE17 CE19	CT1 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11
Lección maxistral	Asistencia á clase para a preparación das diferentes probas e traballos que se realicen. As explicacións incluírán os contidos do programa e a súa aplicación práctica mediante exercicios e traballos	5	CB1 CB2 CB5	CG1 CG4 CG7	CE1 CE2 CE5 CE8 CE17 CE19	CT1
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas sobre os contidos do programa.	60	CB1 CB2 CB5	CG1 CG4 CG7	CE1 CE2 CE5 CE8 CE17 CE19	CT1 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11
Resolución de problemas e/ou exercicios	Realización de exercicios varios e práctica sobre diversos contidos do programa.	10			CE8	CT1
Traballo	Elaboración e presentación dalgún traballos sobre algún aspecto dos contidos do programa.	10	CB1 CB2 CB5	CG1 CG4 CG7 CG8	CE1 CE2 CE5 CE8 CE17 CE19	CT1 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11

Other comments on the Evaluation

Convocatoria 1: na primeira edición de actas (xaneiro/maio), o estudantado será avaliado ben mediante o sistema de avaliación continua, con asistencia a clase (é un dereito, non un deber) dun mínimo do 80% a través da realización de exames, probas, exercicios, traballos, ben mediante o sistema de avaliación única, que consistirá na realización dun exame en data marcada polo calendario oficial aprobado en xunta de FFT. A última proba do sistema de avaliación continúa coincidirá co exame oficial marcado para o alumnado de avaliación única. Por problemas xustificadas de conciliación ou enfermidade podería flexibilizarse a porcentaxe de asistencia a clase para alumnado presencial así como algunhas datas de exames e entrega de traballos para todo o alumnado.

Convocatoria 2: na segunda edición de actas (xullo), o estudantado tanto de avaliación continua coma única deberá realizar un único exame, en data marcada polo calendario oficial aprobado en xunta de FFT, no que dea conta das

competencias adquiridas e do seu coñecemento dos contidos da materia. Nesta convocatoria o estudantado examinarase só das partes que teña suspensas, sempre que non superen o 50% do total dos contidos. De se superar esta cifra, o estudantado debe examinarse da totalidade dos contidos. En posteriores convocatorias, cómpre recuperar a totalidade da materia. Por problemas xustificadas de conciliación podería flexibilizarse a porcentaxe de asistencia a clase para alumnado presencial así como algunhas datas de exames e entrega de traballos para todo o alumnado

O alumnado semipresencial debería asistir a un mínimo de tres clases e tres titorías, se ben a presencialidade (física ou en campus remoto) unicamente é necesaria para a realización de exames escritos ou orais. Este estudantado poderá realizar as probas correspondentes ao sistema de avaliación continua ou presentarse a un exame de avaliación única en data marcada polo calendario oficial aprobado en xunta de FFT. Tocante a partes aprobadas ou suspensas, aplícase o mesmo criterio indicado anteriormente para o resto do estudantado e hanse ter en conta os problemas de conciliación cando estean xustificadas.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

De Miguel, E. (ed.), **Panorama de la lexicología**, 1ª, Ariel, 2009

Domínguez, Mª J. et al. (eds.), **Lexicografía de las lenguas románicas. Aproximaciones a la lexicografía moderna y contrastiva**, 1ª, De Gruyter, 2014

Ettinger, S., **Alcances e límites da fraseodidáctica. Dez preguntas clave sobre o estado actual da investigación**, *Cadernos de Fraseoloxía Galega*, 10. Xunta de Galic, 2008

Feixó, X. (coord.), **Diccionario fraseolóxico Séc. XXI castelán-galego e de correspondencias galego-castelán**, 1ª, Galaxia/Do Cumio, 2007

Freixeiro, X. R., **Gramática da lingua galega III. Semántica**, 1ª, A Nosa Terra, 2006

González, E. et al. (eds.), **A lexicografía galega moderna: recursos e perspectivas**, 1ª, ILG/CCG, 2009

Losada, C. et al., **Para dar trella. Manual práctico de fraseoloxía galega**, 1ª, Xunta de Galicia, Centro Ramón Piñeiro, 2017

Porto Dapena, J. A., **Manual de técnica lexicográfica**, 2ª, Arco Libros, 2004

Porto Dapena, José Álvaro, **La definición lexicográfica**, 1ª, Madrid: Arco/Libros, 2014

Roggenbuck, S. / V. Ballero, **Introducción a la lingüística sincrónica**, 1ª, Narr Verlag, 2010

Complementary Bibliography

Baranov, A. / D. Dobrovol'lkij, **Aspectos teóricos da fraseoloxía**, 1ª, Xunta de Galicia, Centro Ramón Piñeiro, 2009

Burger, H. et al., **Phraseology. An International Handbook of Contemporary Research**, 1ª, De Gruyter, 2007

García, R. (dir.), **La lexicologie en Espagne. De la lexicographie à la lexicologie**, 1ª, Cahiers de Lexicologie, 104, 2014

Lara, L. F., **Curso de lexicología**, 1ª, El Colegio de México, 2006

Mellado, C. et al., **La fraseología del siglo XXI. Nuevas perspectivas para el español y el alemán**, Frank Time, 2010

Santamarina, A., **Diccionario de diccionarios 3**, 1ª, ILG/Fundación Barrié, 2003

Soto Andión, Xosé, **O tratamento da construción nos dicionarios de unidades léxicas**, 1ª, Arco/Libros, 2004

Svenson, B., **A Handbook of Lexicography: The Theory and Practice of Dictionary-Making**, 1ª, Cambridge University Press, 2009

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Morfoloxía da lingua galega/V01G400V01901

Other comments

A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un cero nesa proba. Alegar descoñecemento do que é o plaxio non eximirá o estudantado da súa responsabilidade nesta cuestión.

Facilitarase nova bibliografía nas clases e mais a través de Moovi.

A avaliación terá en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.

Recoméndase o manexo frecuente de fondos e recursos da biblioteca.

As porcentaxes de asistencia a clase e as datas de entrega de traballos ou exames poden flexibilizarse por mor de problemas xustificadas de conciliación.

É responsabilidade do estudantado consultar os materiais e as novidades da materia a través da plataforma Moovi así como a de coñecer as datas nas que terán lugar as correspondentes probas de avaliación.

Os estudantes de intercambio deben posuír un nivel B2 de galego para o adecuado seguimento da materia.

Os mencionados comentarios e recomendacións hanse de aplicar ao estudantado semipresencial, que unicamente ten esixida a presencialidade para exames escritos ou orais.

IDENTIFYING DATA**Sintaxe da lingua galega II**

Subject	Sintaxe da lingua galega II			
Code	V01G400V01905			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	4	1c
Teaching language	Galego			
Department	Filoloxía galega e latina			
Coordinator	Rodríguez Guerra, Alexandre			
Lecturers	Rodríguez Guerra, Alexandre			
E-mail	xandre@uvigo.gal			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
General description	Aproximación ós esquemas coordinativos con 'e' en galego, ós marcadores discursivos e ás relacións sintácticas interoracionais en galego tendo en conta os enunciados e os parágrafos que constitúen.			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.
CG8	Capacidade para participar en debates e actividades de grupo e organizalos, desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico.
CE1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.
CE2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.
CE5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.
CE8	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da lingüística.
CT1	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT3	Coñecementos xerais sobre a área de estudo (lingüística, linguas galega, española, portuguesa, latina, literaturas, tecnoloxías, estudos culturais)
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
- Saber describir en termos sintácticos un feito lingüístico en galego.	CB1 CG1 CE1 CT1
- Saber analizar sintácticamente enunciados en galego dun modo argumentado.	CB5 CG7 CE2 CT2
- Saber interpretar os elementos que modifican a gramaticalidade de enunciados en galego.	CG8 CE5 CT3
- Saber usar e explicar construcións sintácticas diferenciais do galego.	CE8 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12

Contidos

Topic	
1. As construcións coordinadas en galego	1.1. A conxunción copulativa "e"
2. Entre a gramática e o discurso	2.1. Parataxe e hipotaxe oracionais. Conxuncións e locucións conxuntivas galegas 2.2. Macrosintaxe 2.3. Marcadores discursivos en galego

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	16	65	81
Resolución de problemas	10	6	16
Lección maxistral	16	10	26
Actividades introdutorias	2	0	2
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	18	20
Observación sistemática	0	1	1
Presentación	2	2	4

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Traballo tutelado	<p>Cada discente elaborará individualmente un traballo sobre o punto 3 do temario, seguindo as indicacións do profesor.</p> <p>Todo o estudantado (presencial e SEMIPRESENCIAL) entregará unha copia en papel e subirá a versión definitiva do traballo á plataforma Moovi (incluíranse todos os ficheiros empregados na elaboración, tamén BD, corpus e diapositivas da presentación se as houber).</p> <p>Dedicaranse aulas presenciais a explicar a metodoloxía do traballo e ó longo do curso farase, tamén na aula, un seguimento especial. É moi recomendable para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL asistir a algunha destas sesións de aula -fixaranse previamente á súa celebración- (se alguén non puidese ir a ningunha, deberá fixar unha titoría co docente).</p>
Resolución de problemas	<p>Actividade en que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados cos contidos da materia. Un deles centrarase monograficamente no tema 1. Empregaranse como complemento da lección maxistral.</p> <p>O ESTUDANTADO SEMIPRESENCIAL disporá na plataforma Moovi das prácticas, que deberá entregar no prazo que se marque. Despois, o profesor, en función da natureza do exercicio, devolveraas corrixidas, fornecerá un solucionario de autocomprobación ou fixará unha titoría para explicalas.</p>
Lección maxistral	<p>Nela o docente exporá os contidos da materia, bases teóricas e lecturas relacionadas con elas, directrices ou explicacións a partir dos exercicios prácticos. Aconséllase levar os contidos da materia ó día.</p> <p>O ESTUDANTADO SEMIPRESENCIAL disporá na plataforma Moovi dos materiais necesarios para preparar todos os contidos que se desenvolvan. Empregaranse, preferentemente, ficheiros en formato pdf.</p>
Actividades introdutorias	<p>Desenvólvense o primeiro día de aulas e, nelas, realízase un percorrido explicativo polos eixes sobre os que pivotará o curso. Entregarase un cronograma xeral da materia.</p> <p>O ESTUDANTADO SEMIPRESENCIAL tamén pode asistir a esta sesión. En todo caso o docente faralles chegar a través de Moovi o cronograma xeral da materia.</p>

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Traballo tutelado	<p>Alén das indicacións precisas que se proporcionarán nalgunha aula específica para poder desenvolver o traballo, ó longo do curso non só se atenderán na aula todas as consultas individuais, senón que se realizará nela abundante práctica. Por suposto, nas horas de titoría tamén se resolverán todas as consultas relacionadas coa súa elaboración. O ESTUDANTADO SEMIPRESENCIAL poderá realizar as consultas sobre a elaboración do traballo a través da plataforma Moovi, do correo electrónico ou, preferiblemente, nalgunha titoría. Se a cantidade de estudantado semipresencial así o aconsellar, poderase realizar algunha titoría en grupo, tipo seminario.</p>

Avaliación			
	Description	Qualification	Evaluated Competences

Traballo tutelado	O traballo, individual, é obrigatorio tanto para o estudantado presencial coma para o SEMIPRESENCIAL. A data límite de entrega coincidirá coa data oficial do exame (en cada unha das dúas edicións das actas).	40	CB1 CB5	CG1 CG7 CG8	CE1 CE2 CE5 CE8	CT1 CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
Resolución de problemas	Durante o cuadrimestre o docente especificará as actividades prácticas que serán avaliadas. É preciso que se vaian entregando dentro dos límites temporais que se indiquen. Unha destas actividades centrarase no primeiro punto do temario. Para o ESTUDANTADO SEMIPRESENCIAL esta epígrafe alcanza un 30% da cualificación final, por iso deberá levar a cabo algunha práctica evaluable a maiores ou realizar máis exhaustivamente algunha das que se propoñan (sempre seguindo as indicacións do docente).	25	CB5	CG1 CG7 CG8	CE1 CE2 CE5	CT1 CT2 CT6 CT8 CT10 CT11 CT12
Exame de preguntas de desenvolvemento	O estudantado de avaliación continua (tanto presencial coma SEMIPRESENCIAL) realizará unha proba escrita na data oficial proposta no calendario da FFT (para calquera das dúas edicións das actas) sobre os contidos teórico-prácticos da materia, se non os foi superando a través de exames/probas parciais ó longo do cuadrimestre.	22	CB1 CB5	CG1 CG7	CE1 CE2 CE5 CE8	CT1 CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
Observación sistemática	Valorarase a asistencia regular cunha participación activa nas aulas maxistras. Para o ESTUDANTADO SEMIPRESENCIAL este 5% da nota sumarase na metodoloxía "Resolución de problemas".	5		CG1	CE1 CE2	CT1 CT2 CT3
Presentación	Un 8% da cualificación correspóndelle á exposición oral do traballo na aula (para o estudantado presencial e SEMIPRESENCIAL). A exposición durará, aproximadamente, entre 12 e 15 minutos, e nela non se poderá ler. Poderase empregar un pequeno guión ou acompañar a exposición de axudas audiovisuais, mais a presentación oral non pode constituír a simple lectura deste material.	8	CB1	CG8	CE1 CE2	CT1 CT2 CT6 CT8 CT10

Other comments on the Evaluation

Por defecto, enténdese que o estudantado opta por un sistema de avaliación continua; se así non for, deberá comunicar nas dúas primeiras semanas do curso a súa intención de se presentar á avaliación única permitida pola Universidade de Vigo.

-Avaliación continua (para quen (a) asista regularmente ás aulas presenciais e (b) entregue as tarefas respectando os prazos e as indicacións do profesor -(a) e (b) para o estudantado presencial e só (b) para o SEMIPRESENCIAL-): para poder facer a media final ponderada, haberá que superar traballos, exames escritos e prácticas avaliadas. Todas as prácticas, actividades e traballos solicitados polo docente teñen que se entregar, para poder ser avaliados, nos prazos marcados. Aquelas probas que non se superen na primeira edición das actas (xaneiro) poderanse recuperar na segunda edición das actas (xuño/xullo), co límite de entrega situado na data fixada pola FFT para o exame. Se por causa xustificada algún estudante non pode cumprir co requisito (a), deberallo comunicar ó docente, que propondrá outras actividades compensatorias.

-Avaliación única (admitida pola Universidade de Vigo): poderase superar a materia, en calquera das dúas edicións de actas (xaneiro e xullo), a través dun exame final escrito de todos os contidos teórico-prácticos da materia [40%] (que se realizará nas datas fixadas pola FFT no seu calendario oficial) e mais de dous traballos (seguindo as indicacións do docente) [15%-45%]. Cómpre superar tanto o exame coma os traballos (en cada unha das convocatorias) para poder aprobar a materia. É obrigatorio a presentación oral dos traballos (fixarase a data da exposición co docente). Aínda que se opte por un sistema de avaliación única aconséllase a asistencia ás aulas.

A copia ou o plaxio, total ou parcial, será avaliado cun cero na proba (traballo, práctica ou exame) en que se detecte. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá o estudantado da súa responsabilidade neste aspecto.

A avaliación terá en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.

É responsabilidade do estudantado consultar os materiais dispoñibles na plataforma Moovi (novidades, documentos, cualificacións) e estar ó tanto dos avisos e das datas de realización das diferentes probas.

Todas as consultas realizadas por correo electrónico serán atendidas no horario de titorías.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Álvarez, R., "**Os nexos e a sintaxe**", Univ. de Santiago de Compostela, 1992

Álvarez, R. e X. Xove, "**Gramática da lingua galega**", Galaxia, 2002

Álvarez, R.; H. Monteagudo e X. L. Regueira, "**Gramática galega**", 2, Galaxia, 1995

Cidrás, Francisco e Francisco Dubert-García, "**A gramática galega, un río de curso curto e sinuoso. Panorama histórico dos estudos gramaticais sobre o galego**", 2017

Freixeiro Mato, X. R., "**Gramática da lingua galega**", 2, A Nosa Terra, 2002-2006

Freixeiro Mato, X. R., "**Tipos de marcadores discursivos no galego oral e escrito**", 2016

Rodríguez Guerra, A., "**Os dicionarios galegos e os marcadores discursivos operadores e de control de contacto**", 2018

Complementary Bibliography

García Gondar, F. (dir.), "**BILEGA, Bibliografía informatizada da lingua galega**", Centro de Investigacións Ramón Piñeiro, Iglesias Bango, M., "**Macrosintaxis: una propuesta sobre dimensiones, unidades y categorías**", Círculo de Lingüística Aplicada a la Comunicación, 2018

Na aula fornecerase outras referencias bibliográficas máis específicas. Aconséllase a consulta directa, a través da biblioteca, das fontes bibliográficas.,

---

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Sintaxe da lingua galega I/V01G400V01903

IDENTIFYING DATA**Historia interna da lingua galega**

Subject	Historia interna da lingua galega			
Code	V01G400V01906			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	4	1c
Teaching language	Galego			
Department	Filoloxía galega e latina			
Coordinator	Rodríguez Guerra, Alexandre			
Lecturers	Rodríguez Guerra, Alexandre			
E-mail	xandre@uvigo.gal			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
General description	Percorrido sistemático polos principais cambios lingüísticos (fonético-fonolóxicos, morfolóxicos, sintácticos e léxicos) que levaron do latín ó galego.			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
CG9	Posuír as habelencias de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
CE2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.
CE5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.
CE12	Coñecemento da evolución histórica interna e externa do galego.
CT1	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT3	Coñecementos xerais sobre a área de estudo (lingüística, linguas galega, española, portuguesa, latina, literaturas, tecnoloxías, estudos culturais)
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences			
Coñecemento dos principais cambios lingüísticos (fonolóxicos, morfosintácticos e léxicos) que caracterizaron a lingua galega ao longo dos séculos.	CB1	CG1	CE2	CT1
	CB2	CG2	CE5	CT2
	CB5	CG2	CE12	CT3
				CT6
				CT8
		CG11		
		CG12		
		CG13		
		CG15		
		CG16		
		CG25		
		CG26		

Contidos

Topic	
1. O léxico	1.1. Historia do léxico galego 1.2. A formación de palabras no galego medieval

2. Principais cambios fonético-fonolóxicos no paso do latín ó galego	2.1. Introducción 2.2. O sistema vocálico 2.3. O sistema consonántico
3. Principais cambios morfolóxicos do latín ó galego	3.1. Formas léxicas (eido nominal e verbal) 3.2. Formas gramaticais
4. Da sintaxe latina á galega	4.1. Orde de constituíntes funcionais 4.2. Esquemas e funcións sintácticas oracionais

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	2	0	2
Resolución de problemas	22	22	44
Lección maxistral	20	20	40
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	60	62
Observación sistemática	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Desenvólvense o primeiro día de aulas e, nelas, realízase un percorrido explicativo polos eixes sobre os que pivotará o curso. Entregarase un cronograma xeral da materia. O ESTUDANTADO SEMIPRESENCIAL tamén pode asistir a esta sesión. En todo caso o docente faralle chegar o cronograma xeral da materia.
Resolución de problemas	Actividade en que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados cos contidos da materia. Empregaranse como complemento da lección maxistral. Nalgunha ocasión pódense entregar anticipadamente para que os/as estudantes os poidan preparar con certo adianto e, mesmo, para que poidan realizar unha pequena exposición na aula. O ESTUDANTADO SEMIPRESENCIAL disporá na plataforma Moovi das prácticas, que deberá entregar no prazo que se marque. Despois, o profesor, en función da natureza do exercicio, devolveraaas corrixidas, fornecerá un solucionario de autocomprobación ou fixará unha titoría para explicalas.
Lección maxistral	Nestas aulas o docente exporá os contidos da materia, bases teóricas e lecturas relacionadas con elas, directrices ou explicacións a partir dos exercicios prácticos. Aconséllase vivamente levar os contidos da materia ó día. O ESTUDANTADO SEMIPRESENCIAL disporá na plataforma Moovi dos materiais necesarios para preparar todos os contidos que se desenvolvan. Empregaranse, fundamentalmente, ficheiros en formato pdf, alén da consulta directa das fontes bibliográficas recomendadas.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Resolución de problemas	Alén das indicacións do comezo do curso, ó longo das semanas atenderanse as consultas individuais que haxa sobre a elaboración dalgunhas prácticas concretas. O ESTUDANTADO SEMIPRESENCIAL poderá realizar as consultas a través da plataforma Moovi, do correo electrónico ou nalgunha titoría. Se a cantidade de estudantes semipresenciais así o aconsellar, poderase realizar algunha titoría en grupo, tipo seminario.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Resolución de problemas	Ó longo do cuadrimestre o docente especificará as actividades prácticas que serán avaliadas (tamén algunha presentación). É preciso que se respecten os prazos de entrega. Para o ESTUDANTADO SEMIPRESENCIAL esta epígrafe alcanza un 35% da cualificación final, por iso deberá levar a cabo algunha práctica evaluable a maiores ou realizar máis exhaustivamente algunha das que se propoñan (sempre seguindo as indicacións do docente).	30	CB1 CG1 CE2 CT1 CB2 CG7 CE5 CT2 CB5 CE12 CT3 CT6 CT8

Exame de preguntas de desenvolvemento	O estudantado de avaliación continua (tanto presencial coma SEMIPRESENCIAL) realizará unha proba escrita -sempre presencial- na data oficial proposta no calendario da FFT (para calquera das dúas edicións das actas) sobre os contidos teórico-prácticos da materia que non fose superando ó longo dos exames/probas parciais previos (na mesma data para todo o estudantado de avaliación continua).	65	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2 CG7 CG9	CE2 CE5 CE12	CT1 CT2 CT3 CT6 CT8
Observación sistemática	Valorarase a asistencia regular cunha participación activa nas prácticas e mais nas aulas maxistras. Para o ESTUDANTADO SEMIPRESENCIAL este 5% da nota sumarase na metodoloxía "Resolución de problemas e/ou exercicios".	5		CG1	CE2	CT1 CT2 CT3

Other comments on the Evaluation

Por defecto, enténdese que o estudantado opta por un sistema de avaliación continua; se así non for, deberá comunicar nas dúas primeiras semanas do curso a súa intención de se presentar á avaliación única permitida pola Universidade de Vigo.

-Avaliación continua (para quen (a) asista regularmente ás aulas presenciais -in situ ou a distancia- e (b) entregue as tarefas respectando os prazos e as indicacións do profesor -(a) e (b) para o estudantado presencial e só (b) para o SEMIPRESENCIAL-): para poder facer a media final ponderada, haberá que superar exames escritos e prácticas (presentacións) avaliados. Todas as prácticas, actividades e presentacións solicitados polo docente teñen que se entregar/realizar, para poder ser avaliados, nos prazos marcados. Aquelas probas que non se superen na primeira edición das actas (xaneiro) poderanse recuperar na segunda edición das actas (xuño/xullo), co límite de entrega situado na data fixada pola FFT para o exame. Se por causa xustificada algún/ha estudante non pode cumprir co requisito (a), deberallo comunicar ó docente, que propondrá outras actividades compensatorias.

-Avaliación única (admitida pola Universidade de Vigo): poderase superar a materia, en calquera das dúas edicións de actas (xaneiro e xuño/xullo), a través dun exame final escrito de todos os contidos teórico-prácticos da materia [65%] (que se realizará nas datas fixadas pola FFT no seu calendario oficial) e mais dun traballo (segundo as indicacións do docente) [35%]. Cómpre superar tanto o exame coma o traballo (en cada unha das convocatorias) para poder aprobar a materia. Aínda que se opte por un sistema de avaliación única aconséllase a asistencia ás aulas.

A copia ou o plaxio, total ou parcial, será avaliado cun cero na proba (práctica ou exame) en que se detecte. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá o estudantado da súa responsabilidade neste aspecto.

A avaliación terá en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.

É responsabilidade do estudantado consultar os materiais dispoñibles na plataforma Moovi (novidades, documentos, cualificacións) e estar ó tanto dos avisos e das datas de realización das diferentes probas.

Todas as consultas realizadas por correo electrónico serán atendidas no horario de titorías.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Ferreiro, M., **Gramática histórica galega. I. Fonética e morfosintaxe. II. Lexicoloxía**, 4ª / 2ª, Laiovento, 1999 / 2001

García de Diego, V., **Elementos de gramática histórica gallega (Fonética-Morfología)**, Reed. facsimilar, Univ. de Santiago de Compostela, 1984 [1909]

González Seoane, E. (dir.) et alii, **Diccionario de diccionarios do galego medieval**, Univ. de Santiago de Compostela, 2006

Larson, Pär, **A lingua das cantigas: gramática do galego-portugués**, Galaxia, 2019

Mariño Paz, R., **Historia da lingua galega**, 2ª, Sotelo Blanco, 1999

Mariño Paz, R., **Fonética e fonoloxía históricas da lingua galega**, Xerais, 2017

Mariño Paz, R., **Historical Phonetics and Phonology**, De Gruyter, (No prelo)

Mariño Paz, R. e X. Varela Barreiro (eds.), **Lingüística histórica e edición de textos galegos medievais**, Universidade de Santiago de Compostela, 2015

Mattos e Silva, R. V., **O portugués arcaico: uma aproximação. Vol. I (léxico e morfologia) e Vol. II (sintaxe e fonologia)**, Imprensa Nacional-Casa da Moeda, 2008

Pinkster, H., **The Oxford Latin Syntax. Vol. I (The Simple Clause) e Vol. II (The Complex Sentence and Discourse)**, Oxford University Press, 2015 e 2021

Varela Barreiro, X. e R. Pichel, **Panorama actual da lingüística histórica galega**, 2017

Venâncio, F., **Así naceu unha lingua. Sobre as orixes do portugués**, Galaxia, 2021

Complementary Bibliography

Corominas, J. e J. A. Pascual, **Diccionario crítico etimológico castellano e hispánico**, Gredos, 1980-1991

García Gondar, F. (dir.), **BILEGA, Bibliografía informatizada da lingua galega**, Centro de Investigacións Ramón Piñeiro, López Viñas, X., **A formación de palabras no galego medieval: a afixación**, Tese de Doutoramento, Universidade da Coruña, 2012

Rodríguez Guerra, A. (ed.), **Lingüística histórica e dialectoloxía: coordenadas do cambio lingüístico**, Universidade de Vigo, 2016

Rodríguez Guerra, A. e X. B. Arias Freixedo (eds.), **The Vindel Parchment and Martin Codax / O Pergamiño Vindel e Martin Codax. The Golden Age of Medieval Galician Poetry / O esplendor da poesía galega medieval**, John Benjamins Publishing Company, 2018

Na aula fornecerase outras referencias bibliográficas máis específicas. aconséllase a consulta directa, a través da biblioteca, das fontes bibliográficas.

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Fonética e fonoloxía da lingua galega/V01G400V01902

Morfoloxía da lingua galega/V01G400V01901

Sintaxe da lingua galega I/V01G400V01903

IDENTIFYING DATA**Variación e historia externa da lingua galega**

Subject	Variación e historia externa da lingua galega			
Code	V01G400V01907			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	9	Optional	4	2c
Teaching language	Galego			
Department	Filoloxía galega e latina			
Coordinator	Costas González, Xosé Henrique			
Lecturers	Costas González, Xosé Henrique			
E-mail	xcostas@uvigo.es			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
General description	Aproximación á historia externa e mais do léxico da lingua galega, así como á súa variación sociolectal e, sobre todo, diatópica.			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudiantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudiantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.
CG9	Posuír as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
CE2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.
CE12	Coñecemento da evolución histórica interna e externa do galego.
CE15	Coñecemento das repercusións lingüísticas e interculturais do contacto de linguas.
CT1	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT3	Coñecementos xerais sobre a área de estudo (lingüística, linguas galega, española, portuguesa, latina, literaturas, tecnoloxías, estudos culturais)
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
- Coñecer as variedades xeográficas do galego e recoñecer a súa validez oral.	CB1 CG1 CE2 CT1 CB2 CG2 CE12 CT2
- Saber interpretar a variedade culta á luz da última historia externa do galego: dificultades de implantación, identificación, interferencias etc.	CB5 CG6 CE15 CT3 CG7 CT6 CG9 CT8
- Coñecemento do galego culto vs. galegos populares, dialectais (galego urbano vs. galegos rurais).	CT9 CT10 CT11 CT12

Contidos	
Topic	
1. A variación diatópica	1.1. Historia dos estudos dialectais galegos 1.2. ALGa, ALPi e ALBi 1.3. Bloques e áreas lingüísticas do galego 1.4. O galego exterior
2. Historia social da lingua galega no XX	2.1. O proceso normalizador desde 1970 2.2. O proceso normativizador desde 1970 2.3. Normalización, dinamización, revivificación.
3. As variedades diafásicas e diastráticas	3.1.- A variación diafásica. Tipoloxía. 3-2- A variación diastrática. Tipoloxía.

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	2	0	2
Traballo tutelado	24	71	95
Resolución de problemas	16	12	28
Lección maxistral	26	10	36
Exame de preguntas de desenvolvemento	4	60	64

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Actividades introductorias	<p>O primeiro día de aulas realizarase un percorrido explicativo polos eixes sobre os que pivotará o curso. Entregarase un cronograma da materia.</p> <p>O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL tamén pode asistir a esta sesión. En todo caso o docente faralles chegar o cronograma da materia.</p> <p>O ALUMNADO NON PRESENCIAL poderá seguir as aulas por vídeos e titorías a través dos medios telemáticos dispostos pola UVigo.</p>
Traballo tutelado	<p>Cada discente elaborará individualmente dous traballos escritos, seguindo as indicacións do profesor, sobre os puntos 3. e 5. do temario.</p> <p>Todo o alumnado entregará unha copia en papel e subirá a versión definitiva dos traballos á plataforma Faitic.</p> <p>Dedicaranse aulas presenciais a explicar a metodoloxía destes traballos. Ó longo do curso farase, tamén na aula, un seguimento deles.</p> <p>É moi recomendable para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL asistir a algunha destas sesións de aula - fixaranse ó longo do curso- (se alguén non puider ir a ningunha, deberá acordar unha titoría co docente).</p> <p>O ALUMNADO NON PRESENCIAL recibirá titorías e sesións virtuais seguindo as canles establecidas pola UVigo.</p>
Resolución de problemas	<p>Actividade en que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados cos contidos da materia. Empregaranse como complemento da lección maxistral.</p> <p>O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL E NON PRESENCIAL disporá na plataforma Faitic das prácticas, que deberá entregar no prazo que se marque. Despois, o profesor, en función da natureza do exercicio, devolveraaas corrixidas, fornecerá un solucionario de autocomprobación ou fixará unha titoría para explicalas.</p>
Lección maxistral	<p>Nestas sesións, o docente exporá os contidos da materia, bases teóricas e lecturas relacionadas con elas, directrices ou explicacións a partir dos exercicios prácticos. Aconséllase levar os contidos da materia ó día.</p> <p>O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL E NON PRESENCIAL disporá na plataforma Faitic dos materiais necesarios para preparar todos os contidos que se desenvolvan. Empregaranse, para iso, ficheiros en formato pdf (por veces o profesor tamén os poderá enviar por correo electrónico).</p>

Atención personalizada	
Methodologies	Description

Traballo tutelado Alén das indicacións precisas que se proporcionarán nalgunha aula específica para poder desenvolver os traballos, ó longo do curso non só se atenderán na aula todas as consultas individuais, senón que se realizará nela abundante práctica. Por suposto, nas horas de titoría tamén se resolverán todas as consultas relacionadas coa súa elaboración. O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL E NON PRESENCIAL poderá realizar as consultas sobre a elaboración dos traballos a través da plataforma Fatic, do correo electrónico ou, preferiblemente, nalgunha titoría presencial ou virtual. Se a cantidade de alumnado semipresencial así o aconsellar, poderase realizar algunha titoría en grupo, tipo seminario.

Avaliación						
	Description	Qualification	Evaluated Competences			
Traballo tutelado	Os traballos, individuais, son obrigatorios tanto para o alumnado presencial coma para o SEMIPRESENCIAL E NON PRESENCIAL. A data límite de entrega coincidirá coa data do exame (en cada unha das dúas edicións das actas). A proporción do seu valor será 20%-30%, respectivamente. Un 7% da cualificación correspóndelle á exposición oral dos traballos na aula. Tanto para o alumnado presencial coma para o SEMIPRESENCIAL E NON PRESENCIAL a distribución será 3%-4% para cada un dos traballos, respectivamente. As exposicións durarán aproximadamente, tanto para o alumnado presencial coma SEMIPRESENCIAL E NON PRESENCIAL, 7 e 10 minutos, respectivamente. Nestas exposicións non se poderá ler. Poderase empregar un pequeno guión ou acompañar a exposición de axudas audiovisuais, mais a presentación oral non pode constituír a simple lectura deste material. As exposicións poderan ser virtuais, enviándose no formato que o alumnado desexe.	50	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2 CG6 CG7 CG9	CE2 CE12 CE15	CT1 CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
Resolución de problemas	Ao longo do cuadrimestre o docente especificará as actividades prácticas que serán avaliadas. É preciso que se vaian entregando dentro dos límites que se poñan. Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL E NON PRESENCIAL esta epígrafe alcanza un 17% da cualificación final, por iso deberá levar a cabo algunha práctica evaluable a maiores ou realizar máis exhaustivamente algunha das que se propoñan (sempre seguindo as indicacións do docente).	12	CB1 CB2 CB5	CG1 CG7	CE2 CE12 CE15	CT1 CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10
Lección maxistral	Valorarase a asistencia regular cunha participación activa nas aulas maxistras, que se poderán seguir on-line para o alumnado semipresencial e non presencial. Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL E NON PRESENCIAL este 5% da nota sumarase na metodoloxía "Resolución de problemas e/ou exercicios".	5	CB1	CG2 CG7	CE2 CE12 CE15	CT3 CT6 CT9
Exame de preguntas de desenvolvemento	O alumnado que opte pola avaliación continua realizará unha proba escrita -presencial ou virtual- na data oficial proposta no calendario da FFT (para calquera das dúas edicións das actas) sobre os contidos teórico-prácticos da materia. Se as circunstancias así o aconsellaren, poderase realizar un exame parcial previo, liberador de materia (na mesma data para todo o alumnado de avaliación continua).	33	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2 CG6 CG7 CG9	CE2 CE12 CE15	CT1 CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12

Other comments on the Evaluation

Todo o alumnado deberá decidir ó comezo do curso se opta por un sistema de avaliación continua ou por outro de avaliación única.

-Avaliación continua (para quen (a) asista regularmente ás aulas, de maneira presencial ou telemática, e (b) entregue as tarefas respectando os prazos e as indicacións do profesor -(a) e (b) para o alumnado presencial e só (b) para o SEMIPRESENCIAL E NON PRESENCIAL -): para poder facer a media final ponderada, haberá que superar traballos, exame escrito e prácticas avaliadas. Todas as prácticas, actividades e traballos solicitados polo docente teñen que se entregar, para poder ser avaliados, nos prazos marcados. Os discentes que non perdan o dereito á avaliación continua poderán recuperar na segunda edición das actas (xullo), na data fixada pola FFT, aquelas probas que non superasen na primeira

edición das actas (maio). Se por causa xustificada algún alumno/a non pode cumprir co requisito (a), deberallo comunicar ó docente, que poderá propoñer outras actividades compensatorias.

-Avaliación única (para o alumnado que opte por ela ou para quen non cumpra cos requisitos para a avaliación continua, ou renuncie a ela): poderase superar a materia, en calquera das dúas edicións de actas (maio e xullo), a través dun exame final escrito de todos os contidos teórico-prácticos da materia [40%] (que se realizará nas datas fixadas pola FFT no seu calendario oficial) e mais de dous traballos (seguindo as indicacións do docente) [25%-35%]. Cómpre superar tanto o exame coma os traballos (en cada unha das convocatorias) para poder aprobar a materia. Aínda que se opte por un sistema de avaliación única aconséllase a asistencia ás aulas.

A copia ou o plaxio, total ou parcial, será avaliado cun cero na proba (traballo, práctica ou exame) en que se detecte. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá o alumnado da súa responsabilidade neste aspecto.

A avaliación terá en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.

Todas as consultas realizadas por correo electrónico ou por medios informáticos (titoría virtual, skype etc.) serán atendidas no horario de titorías.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Álvarez Blanco, R.; Dubert García, F.; Sousa Fernández, X. (eds.), **Dialectoloxía e léxico**, ILG/CCG, 2002

Álvarez Blanco, R.; Dubert García, F.; Sousa Fernández, X. (eds.), **Lingua e territorio**, ILG/CCG, 2006

Costas González, X.-H., **O valego. As falas de orixe galega do Val do Ellas (Cáceres-Estremadura)**, Xerais, 2013

Fernández Rei, F., **Dialectoloxía da lingua galega**, 3ª, Xerais, 2003

Fernández Rei, F.; Álvarez Blanco, R.; González González, M.; Dubert García, F.; Sousa Fernández, X., **Atlas Lingüístico Galego**, ILG/FBdLM, 1990-2016

Ferreiro, M., **Gramática histórica galega. II. Lexicoloxía**, 2ª, Laiovento, 2001

Mariño Paz, R., **Historia da lingua galega**, 2ª, Sotelo Blanco, 1999

Monteagudo Romero, H., **Historia social da lingua galega: Idioma, sociedade e cultura a través do tempo**, Galaxia, 1999

Rodríguez Guerra, A. (ed.), **Lingüística histórica e dialectoloxía: Coordenadas do cambio lingüístico**, Univ. de Vigo, 2016

Sánchez Rei, X. M., **Lingua galega e variación dialectal**, Laiovento, 2011

Complementary Bibliography

García Gondar, F. (dir.), **BILEGA, Bibliografía informatizada da lingua galega**, Centro de Investigacións Ramón Piñeiro,

Na aula forneceranse outras referencias bibliográficas máis específicas,

---

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Fonética e fonoloxía da lingua galega/V01G400V01902

Historia interna da lingua galega/V01G400V01906

IDENTIFYING DATA				
Historia e historiografía da lingua española				
Subject	Historia e historiografía da lingua española			
Code	V01G400V01911			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Lingua española			
Coordinator	Baez Montero, Inmaculada Concepción			
Lecturers	Baez Montero, Inmaculada Concepción			
E-mail	cbaez@uvigo.es			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
General description	Historia e historiografía da lingua española é unha materia dedicada a realizar unha descrición da historia externa e interna da lingua española así como dos estudos españois da lingüística histórica. É recomendada para alumnos con nivel de lingua C1 ou C2 en español.			

Competencias	
Code	
CB1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB5	Que os estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudiantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG5	Capacidade do estudiantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.
CG9	Posuír as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
CE2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.
CE8	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da lingüística.
CE11	Coñecemento da evolución histórica interna e externa do español.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences
Que o alumnado adquira un coñecemento das diferentes etapas da historia interna da lingua española.	CB1 CG5 CE2 CT8 CG7 CE8 CT10 CE11 CT11
Preténdese que o alumnado chegue a coñecer os principais autores da historia da lingüística española.	CB5 CG1 CE2 CT8 CG5 CE8 CT11 CG9 CE11

Contidos	
Topic	
1.- Definición e caracterización do cambio e dos tipos de cambios nas linguas	1.1.- Por qué cambian as linguas? 1.2.- Clasificación dos cambios 1.3.- Ferramentas informáticas para o estudo dos cambios no español
2.- O estudo do cambio de lingua española	2.1.- Os estudos sobre a historia de lingua española 2.2.- As escolas de historia da lingua española 2.3.- O comentario filolóxico

3.- Etapas da historia da lingua española	3.1.-Do latín ao romance 3.2.- Período pre-literario
4.- Os procesos nos cambios fonéticos do español	3.3.- O castellano medieval 3.4.- O español clásico e moderno 3.5.- Como está cambiando hoxe a lingua española? 4.1.- Grafías, sons e fonemas, desde a perspectiva histórica 4.2.- A fonética e a fonoloxía históricas
5.- Os cambios gramaticais	5.1.- Morfoloxía e sintaxe. histórica 5.2.- Lexicalización, gramaticalización
6.- Os cambio léxico-semánticos	6.1.- A semántica e a pragmática históricas 6.2.-A relación das palabras e os cambios de significado 6.3.- As etimoloxías 6.4.- Novas perspectivas de estudo na evolución da lingua española

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Debate	1	29	30
Aprendizaxe baseado en proxectos	20	20	40
Presentación	11	33	44
Cartafol/dossier	8	4	12
Exame de preguntas obxectivas	8	16	24

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Debate	Charla aberta entre un grupo de estudantes. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral...
Aprendizaxe baseado en proxectos	Realización de actividades que permiten a cooperación de varias materias e enfrontan aos alumnos/as, traballando en equipo, a problemas abertos. Permiten adestrar, entre outras, as capacidades de aprendizaxe en cooperación, de liderado, de organización, de comunicación e de fortalecemento das relacións persoais.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o/a docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Debate	Las sesiones de tutorías servirán para continuar, coordinar y revisar el trabajo de los alumnos. También la plataforma de teledocencia, el correo electrónico, etc. servirán para mantener el contacto en caso de que la comunicación directa no sea posible.
Presentación	La importancia de la transferencia del conocimiento de esta materia es indudable por lo que la exposición por parte del alumnado ante la docente y los demás estudiantes de un tema sobre contenidos de la materia es una tarea que beneficia el aprendizaje.
Aprendizaxe baseado en proxectos	Realización de actividades que permiten a cooperación de varias materias e enfrontan aos alumnos/as, traballando en equipo, a problemas abertos. Permiten adestrar, entre outras, as capacidades de aprendizaxe en cooperación, de liderado, de organización, de comunicación e de fortalecemento das relacións persoais.
Tests	Description
Cartafol/dossier	Las sesiones de tutorías servirán para continuar, coordinar y revisar el trabajo de los alumnos. También la plataforma de teledocencia, el correo electrónico, etc. servirán para mantener el contacto en caso de que la comunicación directa no sea posible.

Avaliación

Description	Qualification	Evaluated Competences
-------------	---------------	-----------------------

Debate	Participación nos debates na clase previo envío de preguntas.	10	CB1 CG5 CG9	CG1 CE8 CE11	CE2 CT10 CT11	
Aprendizaxe baseado en proxectos	Realización de actividades que permiten a cooperación de varias materias e enfrontan aos alumnos/as, traballando en equipo, a problemas abertos. Permiten adestrar, entre outras, as capacidades de aprendizaxe en cooperación, de liderado, de organización, de comunicación e de fortalecemento das relacións persoais.	10	CB1 CB5	CG1 CG5 CG9	CE2 CE8 CE11	CT8 CT10 CT11
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o/a docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.	5	CB1 CB5	CG5 CG9	CE2 CE11	CT8 CT10 CT11
Cartafol/dossier	Documento elaborado polo estudante que recompila información sobre as experiencias, previas na materia, as mostras seleccionadas (proxectos, tarefas e traballos realizados durante o proceso de formación) e a autoavaliación e diario de clase.	50	CB1 CB5	CG5 CG7 CG9	CE11	CT8 CT10 CT11
Exame de preguntas obxectivas	Parte de los contenidos nocionales podrán ser evaluados a través de exámenes previamente fiados por las profesoras.	25	CB1 CB5	CG1 CG5 CG9	CE8 CE11	CT10 CT11

Other comments on the Evaluation

PRIMEIRA EDICIÓN DE ACTAS

1.- A avaliación será continua. Non se poderá obter a cualificación de aprobado se alén de ter feito a presentación oral sincrónica ou asincrónica, e ter entregado na data o traballo tutelado, non se presenta un portafolio final docente que conteña:

- biografía académica e entorno personal de aprendizaxe (PLE)
- selección de tres probas de entre os debates, exercicios e resolución de problemas e
- diario de clase e autoevaluación da aprendizaxe.

2.- As presentacións orais terán lugar en datas marcadas pola profesora preferentemente na última semana de outubro e primeiras de novembro na sala de aula ou por videoconferencia.

3- A entrega do cartafol dossier programarase para a primeira semana de decembro.

4- As partes da avaliación definidas como "participación en debates", "exercicios, actividades e problemas" deberán entregarse na semana seguinte á que sexan plantexadas na aula para recibir a corrección en grupo.

5- As alumnas e alumnos que non alcancen o aprobado co sistema arriba exposto poderán presentarse ao exame de avaliación único no período de exames na data establecida no calendario aprobado pola Xunta de FFT. O día do exame deberán facer probas orais e escritas sincrónicas ou asíncronas.

SEGUNDA EDICIÓN DE ACTAS (XULLO)

- O alumnado que non alcanzou o aprobado na primeira edición das actas poderá presentarse na segunda edición de actas en xullo, na data oficial correspondente aprobada pola Xunta de FFT, e nas mesmas condicións que rexen para a avaliación continua ou avaliación única na primeira edición de actas.

NOTAS:

- O alumnado Erasmus interesado en cursar a materia deberá ter presente que resulta imprescindible ter un nivel de lingua española igual ou superior a C1.
- Na avaliación terase en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.
- A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un 0 na avaliación. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá o estudantado da súa responsabilidade neste aspecto.
- É responsabilidade do estudantado consultar os materiais dispoñibles na plataforma MOOVI (novidades, documentos, cualificacións) e estar ao tanto dos avisos e das datas de realización das diferentes probas.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

- Company Company, Concepción (dir.), **Sintaxis histórica de la lengua española, I e II**, México: FCE,
- Menéndez Pidal, Ramón, **Orígenes del español. Estado lingüístico de la Península Ibérica hasta el siglo XI**, Madrid: Espasa-Calpe,
- López García, Ángel, **Cómo surgió el español. Introducción a la sintaxis histórica del español antiguo**, Madrid: Gredos,
- Cano Aguilar, Rafael, **Introducción al análisis filológico**, Madrid: Castalia,
- Quilis Merín, Mercedes, **Orígenes históricos de la lengua española**, Valencia: Universitat de València,
- Lapesa, Rafael, **Estudios de morfosintaxis histórica del español**, Madrid: Gredos,
- Cano Aguilar, Rafael, **El español a través de los tiempos**, Madrid: Arco/Libros,
- Cano Aguilar, Rafael, **Comentario filológico de textos medievales no filológicos**, Madrid: Arco/Libros,
- Alvar, Manuel y Pottier, Bernard, **Morfología histórica del español**, Madrid: Gredos,
- Lapesa, Rafael, **Historia de la lengua española**, Madrid: Gredos,
- Ariza, Manuel, **Sobre fonética histórica del español**, Madrid: Arco/Libros,
- Rivas, Elena y Rodríguez Espiñeira, María José, **La cláusula en español medieval: constituyentes funcionales**, Santiago de Compostela: Universidade de Santiago de Compostela,
- Menéndez Pidal, Ramón, **Manual de gramática histórica española**, Madrid: Espasa-Calpe,
- Lloyd, Paul M., **Del latín al español. 2 vols.**, Madrid: Gredos,
- Penny, Ralph, **Gramática histórica del español**, Barcelona: Ariel,
- Pons Rodríguez, Lola, **La lengua de ayer. Manual práctico de Historia del Español**, Madrid: Arco/Libros,
- Academia Española, Real, **CORDE. Corpus Diacrónico del Español**, www.rae.es,
- Davies, Mark, **Corpus del español**, www.corpusdelespanol-org,
- Pons Rodríguez, Lola, **El árbol de la lengua**, Arpa,
- Walter, Henriette, **La aventura de las lenguas en occidente**, Espasa ed.,
- Nieto Ballester, Emilio, **Introducción a la etimología**, Madrid: ed. Síntesis,
- Bravo, Eva, **Historia de la lengua en América**, <https://ebravo.es>,

Recomendacións

Other comments

- 1.- É responsabilidade do estudantado consultar os materiais dispoñibles na plataforma de teledocencia (novidades, documentos, cualificacións) e estar ao tanto dos avisos e das datas de realización das diferentes probas.
- 2.-Os traballos académicos presentados polo alumnado da materia poderán ser incorporados á base de datos dunha ferramenta de detección de plaxio. De se producir esta circunstancia, poderán activarse as medidas recollidas nas Normas de avaliación, revisión e reclamación das cualificacións dos estudos de grao e mestrado universitario. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá o estudantado da súa responsabilidade neste aspecto.
- 3.- O alumnado Erasmus interesado en cursar a materia deberá ter presente que resulta imposible seguir esta materia sen ter un nivel de lingua española igual ou superior ao C1 del MERL.
- 4.- Na avaliación terase en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.
- 5.- Mais que bibliografía o listado de referencias son fontes de información para elaborar as tarefas.

IDENTIFYING DATA**Lexicografía do español**

Subject	Lexicografía do español			
Code	V01G400V01912			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Lingua española			
Coordinator	Anaya Revuelta, Inmaculada			
Lecturers	Anaya Revuelta, Inmaculada			
E-mail	ianaya@uvigo.es			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
General description	Enseñanza de los principios teóricos fundamentales de la Lexicografía teórica y uso de los principales diccionarios del gallego y del español actual.:(Gateway Time-out: http://tradutorsw.uvigo.es/trad-docx/web/translate-string.php?wsdl)			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudiantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG3	Capacidade do estudiantado no manexo das novas tecnoloxías da información e da comunicación aplicadas ao campo dos estudos lingüísticos e literarios.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.
CE1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.
CE5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.
CE8	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da lingüística.
CE18	Capacidade para localizar, utilizar e aproveitar a información contida en bases de datos e outros instrumentos informáticos e Internet.
CE20	Coñecemento teórico e práctico dos dicionarios do español/galego/portugués nos seus diferentes formatos.
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Potenciar o uso dos dicionarios e ensinar a utilizalos adecuadamente e a coñecer as funcións que presentan algúns dos dicionarios do panorama actual.	CB2 CG3 CE20 CT5 CG7 CT8 CT10
Desenvolver a capacidade crítica coa lectura de textos lexicográficos e os prólogos de dicionarios.	CG1 CE5 CT10 CG7 CE18 CT11 CE20
Desenvolver a capacidade de elaborar un breve catálogo de voces tendo en conta a técnica lexicográfica aprendida en clase.	CB1 CG1 CE1 CT5 CB2 CG3 CE5 CT6 CB5 CG7 CE8 CT8 CE18 CT10 CE20 CT11 CT12

Contidos

Topic	
-------	--

TEMA 1: O dicionario tradicional e o dicionario electrónico	<ol style="list-style-type: none"> 1. Concepto e uso 2. Coincidencias e diferencias 3. Ventaxes e inconvenientes
TEMA 2: Estrutura do dicionario	<ol style="list-style-type: none"> 1. A macroestrutura 2. A microestrutura <ol style="list-style-type: none"> 2.1. A definición 2.2. As marcas 2.3. Outras informacions
TEMA 3: Dicionarios e corpus do español actual	<ol style="list-style-type: none"> 1. O Dicionario da Real Academia Española (DLE) 2. O Dicionario de Uso do Español (DUE) 3. Outros dicionarios del español actual 4. O CREA e o CORPES XXI 5. Outros corpus do español
TEMA 4: Estado actual e novos retos da lexicografía	<ol style="list-style-type: none"> 1. Os dicionarios electrónicos <ol style="list-style-type: none"> 1.1. O Dicionario da Real Academia Española (DLE) 1.2. Outros 2. A lexicografía crítica 3. A Fundeu e outras fontes de información

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	23	46	69
Traballo tutelado	5	5	10
Resolución de problemas	6	30	36
Presentación	10	14	24
Actividades introductorias	2	1	3
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	6	8

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Explicación xeral sobre o contido do curso e a importancia da lexicografía no momento actual
Traballo tutelado	O estudiantado realizará algúns traballos individuais que inclúen a lectura do artigos e capítulos de libro, subidos a Moovi. O traballo poderá ser evaluado a través dunha exposición oral u escrita.
Resolución de problemas	O estudiantado realizará exercicios a través da modalidade presencial o asíncrona, baixo as directrices e supervisión da profesora. Para a realización destas actividades, o estudiantado deberá ler as lecturas e consultar as fontes (dicionarios, corpus), que se lle indique.
Presentación	O alumnado exporá de maneira oral un traballo acordado coa profesora. O alumnado semipresencial deberá realizar unha presentación oral dun tema acordado coa profesora a través de Skype ou videoconferencia.
Actividades introductorias	Explicación dos obxectivos e das tarefas previstas para o curso.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	Prestarase atención personalizada ao alumnado no desenvolvemento dos traballos tutelados.
Resolución de problemas	Prestarase atención personalizada ao alumnado no desenvolvemento dos traballos tutelados.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Resolución de problemas	Exercicios prácticos e presentacións.	25	CB2
Presentación	Defensa oral de traballos preparados de forma individual ou en grupo.	25	CT5
Exame de preguntas de desenvolvemento	Proba escrita.	50	CB1

Other comments on the Evaluation

Ao comezo do curso deberase indicar a forma de avaliación pola que se opta: continua ou única.

O estudiantado Erasmus poderán realizar as probas con axuda dun dicionario. É imprescindible posuír un nivel de español equivalente a un B2.

O alumnado que elixa a opción de avaliación continua deberá entregar os traballos e as prácticas ao longo do cuatrimestre,

así como participar nas actividades propostas e realizar a exposición oral correspondente.

O alumnado que opte pola avaliación única realizará un exame nas datas previstas no calendario oficial de exames da FFT (ben en decembro/xaneiro, ben en xullo).

O plagio total ou parcial será considerado como un suspenso.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Campos Souto, M. et al., **Reflexiones sobre el diccionario**, Servicio de Publicacións: Universidade da Coruña,

Martín Zorraquino, M.A. y J.L. Aliaga Jiménez (eds.), **La lexicografía hispánica ante el siglo XXI. Balance y perspectivas**, Gobierno de Aragón,

Porto Dapena, J.A., **Lexicografía y metalexicografía. Estudios, propuestas y comentarios**, Servicio de Publicacións: Universidade da Coruña,

Rodríguez Barcia, Susana, **Introducción a la lexicografía**, Madrid, Síntesis,

Complementary Bibliography

Álvarez de Miranda, P. y J. Polo, **Lengua y diccionarios: Estudios ofrecidos a Manuel Seco**, Arcos Libros,

Anaya Revuelta, I., **La definición enciclopédica: estudio del léxico ictionímico**, Biblioteca de Filología Hispánica,

Anaya Revuelta, I., **La expresión para nada y su evolución en el español oral. La información del uso en los diccionarios**, Revista de Investigación Lingüística (RIL), 23, págs. 193-217., 2020

Anglada Arboix, E., **Lexicografía española**, Universitat de Barcelona,

Bosque, I., **Sobre la teoría de la definición lexicográfica**, Verba, 9, 105-123,

Garriga, Cecilio, **Las marcas de uso en el diccionario del español**, Revista de Investigación lingüística, 1, 75-110,

Maldonado, C., **"La entrada léxica en el discurso lexicográfico digital"**, Círculo de Lingüística Aplicada a la Comunicación, 56, 26-52,

Medina Guerra, A. M. (coord.), **Lexicografía española**, Ariel,

Porto Dapena, J.A., **Manual de técnica lexicográfica**, Arco Libros,

Porto Dapena, J.A., **La definición lexicográfica**, Arcos Libros,

Seco, M., **Estudios de Lexicografía española**, Gredos,

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Lexicoloxía e fraseoloxía da lingua galega/V01G400V01904

Semántica e léxico/V01G400V01916

Subjects that it is recommended to have taken before

Gramática do español/V01G400V01917

Other comments

O estudiantado recibirá unha formación específica no relacionado cos dicionarios do español: as funcións que ten un dicionario, os novos métodos de elaboración, etc.

Para o alumnado erasmus é imprescindible posuír un nivel de español equivalente a un B2.

IDENTIFYING DATA**Fonética e fonoloxía da lingua española**

Subject	Fonética e fonoloxía da lingua española			
Code	V01G400V01913			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Lingua española			
Coordinator	Cuevas Alonso, Miguel			
Lecturers	Cuevas Alonso, Miguel			
E-mail	miguel.cuevas@uvigo.es			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
General description	Familiarizar ao alumnado cos conceptos fonéticos e fonolóxicos máis relevantes. Comprender a estrutura do sistema e aplicala á análise fonolóxico e fonético do español. Manexar adecuadamente os sistemas de transcripción do AFI e da RFE.			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudiantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG3	Capacidade do estudiantado no manexo das novas tecnoloxías da información e da comunicación aplicadas ao campo dos estudos lingüísticos e literarios.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
CE2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.
CE5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.
CE18	Capacidade para localizar, utilizar e aproveitar a información contida en bases de datos e outros instrumentos informáticos e Internet.
CT1	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences			
Que o alumnado se familiarice cos conceptos fonéticos e fonolóxicos máis relevantes. Fundamentalmente, deben distinguir claramente entre o nivel fonético e o fonolóxico.	CB1	CE5	CT1	
Que comprenda a estrutura do sistema e saiba aplicala á análise fonolóxica.	CB5	CG7	CE2	CT10
Que comprenda as relacións entre articulación e acústica.	CB2	CG3	CE18	CT1 CT11
Que reflexione sobre a importancia dos estudos fónicos na súa futura traxectoria académica e profesional.	CB1	CG3	CT5	CT8 CT12
Que sexa quen de transcribir fonética e fonoloxicamente, tanto no Alfabeto Fonético Internacional (AFI) coma no alfabeto da Revista de Filología Española (RFE).	CB5	CG2	CE2	CT8

Contidos

Topic	
-------	--

1. Estudar fonética e fonoloxía. E isto... para que serve?

2. Fonética: fonética articulatória	2.1. Produción da fala e anatomía do aparello fonador 2.2. Clasificación articulatória dos sons da fala 2.3. Fenómenos fonéticos relacionados coa combinación de sons 2.4. Transcrición fonética
3. Fonética: fonética acústica	3.1. Proceso de produción e transmisión do son 3.2. A onda sonora e os seus tipos 3.3. Produción da fala desde o punto de vista acústico: fonte e filtro 3.4. Representacións gráficas do son 3.5. Lectura de espectrogramas 3.6. Modelos de formantes 3.7. Introducción a Praat
4. Fonética perceptiva	4.1. O oído 4.2. Principios fónico-acústicos sobre a percepción 4.3. O cocleograma
5.- Prosodia	5.1. Os rasgos suprasegmentales 5.2. A entonación 5.3. Significado da entoación 5.4. Modelos entoativos 5.5. Transcrición ToBI
6. Fonoloxía: conceptos xerais	6.1. O fonema e os trazos distintivos 6.2. Conmutación 6.3. Relacións sintagmáticas e paradigmáticas 6.4. Oposición e contraste 6.5. Pertinencia e redundancia 6.6. Neutralización e archifonema 6.7. Desfonoloxización 6.8. Os fonemas do español 6.9. Transcrición fonolóxica
7. Fonoloxías. Introducción	7.1. Fonoloxía estrutural-funcional 7.2. Fonoloxía xerativa 7.3. Fonoloxía natural 7.4. Fonoloxía articulatória 7.5. Optimalidade 7.5. Fonoloxía cognitiva

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Resolución de problemas de forma autónoma	10	21	31
Lección maxistral	22	35	57
Exame de preguntas de desenvolvemento	4	22	26
Resolución de problemas e/ou exercicios	12	24	36

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno/a debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio que o/a estudante ten que desenvolver
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno/a debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.
Tests	Description
Resolución de problemas e/ou exercicios	Poderanse realizar consúltalas pertinentes respecto diso por correo electrónico ou en titorías.

Avaliación						
	Description	Qualification	Evaluated Competences			
Resolución de problemas de forma autónoma	Unha vez explicada a transcripción fonolóxica e fonética na aula, o estudante realizará de forma autónoma os exercicios expostos polo profesor	15	CB5	CG7	CE5	CT1 CT8
Lección maxistral	Avaliarase mediante a asistencia, a participación activa nas clases e a preparación das lecturas previas.	5			CE5	CT5 CT10
Exame de preguntas de desenvolvemento	Realizaranse varios exames parciais ao longo do curso. Exames teórico-prácticos	65	CB1	CG2 CG7	CE2	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba na que o alumno debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/*as polo profesor. Desta maneira, o alumno debe aplicar os coñecementos que adquiriu.	15		CG7	CE18	CT12

Other comments on the Evaluation

ALUMNADO PRESENCIAL:

1ª edición das actas: os/as alumnos e alumnas poderán elixir entre a avaliación continua e a avaliación única. A data de todas as probas indicadas realizaranse e acordaranse co estudante segundo a marcha do curso. De optar pola avaliación única, terán até a terceira semana do curso para comunicar esta decisión ó profesorado por correo electrónico. De non efectuarse dita notificación entenderase que se segue a avaliación continua. Doutra banda, o dereito á avaliación continua perderase si non se agarraches a un mínimo do 80% das clases, é dicir, só se avaliará con este sistema aos alumnos e as alumnas que asistan a 38 horas ou máis de clase. Tamén se perderá o dereito á avaliación continua si non se entregan as prácticas obrigatorias fixadas polo profesorado da materia. Pola súa banda, a avaliación única consistirá nun único exame realizado na data oficial marcada pola Facultade (<http://fft.uvigo.es/gl/docencia/exames/>).

2ª edición das actas, do mesmo xeito que na avaliación única, o alumnado realizará un único exame na data oficial establecida pola Facultade (<http://fft.uvigo.es/gl/docencia/exames/>).

ALUMNADO SEMIPRESENCIAL:

1ª edición das actas: os/as alumnos e alumnas poderán elixir entre a avaliación continua e a avaliación única.

Indendentemente do método de avaliación elixido, recoméndase asistir á presentación da materia e ás clases que sexan posibles. Para a avaliación continua seguirase o seguinte método de avaliación presentado na guía De non cumprir estes requisitos avaliarase polo método de avaliación única, que consistirá nun único exame realizado na data oficial marcada pola Facultade (<http://fft.uvigo.es/gl/docencia/exames/>).

2ª edición das actas, do mesmo xeito que na avaliación única, o alumnado realizará un único exame na data oficial establecida pola Facultade (<http://fft.uvigo.es/gl/docencia/exames/>).

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Fernández Planas, Ana María, **Así se habla. Nociones fundamentales de fonética general y española**, Horsori, 2005

Knight, Rachael-Anne y Setter, Jane, **The Cambridge Handbook of Phonetics**, Cambridge University Press, 2021

Marrero, Victoria, **Fonética perceptiva. Addenda**, UNED, 2001

Martínez Celdrán, Eugenio y Ana María Fernández Planas, **Manual de fonética española. Articulaciones y sonidos del español**, Ariel, 2007

Quilis, Antonio, **Tratado de fonología y fonética españolas**, 2, Gredos, 2002

Veiga, Alexandre, **El componente fónico de la lengua**, Axac, 2009

Complementary Bibliography

Alarcos Llorach, Emilio, **Fonología española**, Gredos, 1956

Christoph, Gabriel; Randall, Gess y Meisenburg, Trudel, **Manual of Romance Phonetics and Phonology**, De Gruyter, 2021

Knight, Rachael-Anne, **Phonetics: A Coursebook**, Cambridge University Press, 2012

Laver, John, **Principles of phonetics**, Cambridge University Press, 1994

Marrero Aguiar, Victoria, **La fonética perceptiva: trascendencia lingüística de mecanismos neuropsicofisiológicos**, Estudios de Fonética Experimental, 17: 207-254, 2008

Real Academia Española, **Nueva gramática de la lengua española. Fonética y fonología**, Espasa, 2011

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Variedades do español/V01G400V01914

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Fonética e fonoloxía da lingua galega/V01G400V01902

Other comments

- A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un cero nesa proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá o alumnado da súa responsabilidade neste aspecto.
  - A avaliación terá en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.
  - Reconméndase a utilización dos recursos que ofrece a biblioteca para consultar as referencias recomendadas na guía da materia, así como outros recursos bibliográficos que se sinalen nas aulas.
  - É responsabilidade do alumnado consultar os materiais e as novidades a través da plataforma MOOVI e de estar ao tanto das datas nas que as probas de avaliación teñen lugar.
  - Infórmase ao alumnado de intercambio de que o nivel de lingua necesario para o axeitado seguimento das clases desta materia é alto. Consúltese co profesorado as dúbidas neste respecto.
-

IDENTIFYING DATA**Varietades do español**

Subject	Varietades do español			
Code	V01G400V01914			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Outros			
Department	Lingua española			
Coordinator	Baez Montero, Inmaculada Concepción			
Lecturers	Baez Montero, Inmaculada Concepción			
E-mail	cbaez@uvigo.es			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
General description	Os obxectivos para os estudantes son: a) que coñecer as distintas modalidades que a lingua española adquiriu tanto na Península coma noutros continentes. b) aplicar os coñecementos adquiridos á resolución de problemas relacionados coa variación da lingua española. c) ser tolerantes coa diversidade e riqueza lingüística de España e valorar a importancia da norma pan-hispánica no contexto internacional. d) seren capaces de transmitir os coñecementos adquiridos nos diferentes niveis de ensinando.			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG3	Capacidade do estudantado no manexo das novas tecnoloxías da información e da comunicación aplicadas ao campo dos estudos lingüísticos e literarios.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
CE2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.
CE5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.
CE18	Capacidade para localizar, utilizar e aproveitar a información contida en bases de datos e outros instrumentos informáticos e Internet.
CT1	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences			
O alumnado debe coñecer as distintas modalidades que a lingua española ha adquirido nas zonas *castellanohablantes.	CB1	CG1 CG7	CE2 CE18	CT1 CT2
Estudaranse as modalidades históricas *dialectales: o leonés e o aragonés.	CB5	CG1 CG7	CE2 CE5	CT11
O estudante ha de coñecer as peculiaridades propias que o noso idioma adoptou nas distintas áreas do continente americano onde este arraigou. O coñecemento doutras áreas xeográficas como Filipinas e África, onde o español tivo a súa presenza.	CB1 CB5	CG2 CG3 CG7	CE2 CE5	CT5 CT10 CT11
O alumno adquira unha visión realista da diversidade da lingua española.	CB1 CB5	CG3 CG7	CE5	CT5 CT8 CT10 CT11

Contidos	
Topic	
1. Dialectoloxía e xeografía lingüística	1.1. Conceptos básicos: variedade, variante, lingua, dialecto, crioulo, etc. 1.2. Estudos sobre variación lingüística e a documentación de linguas 1.3. Xeografía lingüística: concepto e desenvolvemento como disciplina lingüística. 1.4. A paisaxe lingüística 1.5. A dispoñibilidade léxica 1.6. As ferramentas electrónicas para o estudo das variedades do español: atlas lingüísticos, corpus, etc. 1.7. As variedades desde a perspectiva social 1.8. A toponimia
2. Español de España	2.1. Dialectos históricos e normas 2.2. Español /castellano 2.3. Variedades de comunidades monolingües 2.4. Variedades de comunidades bilingües 2.5. Falas de transición
3. Español de América	3.1. Variedades do español hispanoamericano 3.2.- Teorías sobre a orixe do español de América 3.3.- Zonas dialectales no español de América 3.4.- Español de Estados Unidos
4. Español no mundo	4.1. Español en Filipinas 4.2. Español de África 4.3. Español latino, neutro, internacional 4.4. Palenquero, chabacano, e outros crioulos

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Prácticas con apoio das TIC (Repetida, non usar)	4	24	28
Traballo tutelado	10	20	30
Debate	20	30	50
Resolución de problemas e/ou exercicios	7	14	21
Cartafol/dossier	7	14	21

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Prácticas con apoio das TIC (Repetida, non usar)	Actividades enfocadas ao traballo sobre un subtema específico, que permita afondar ou complementar os contidos da materia con actividades de aplicación dos coñecementos e habilidades básicas e procedementais en relación coa materia, a través das TIC.
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma de/dos estudante/*s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Debate	Charla aberta entre un grupo de estudantes. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral...

Atención personalizada

Tests	Description
Resolución de problemas e/ou exercicios	Se podrán realizar as consultas pertinentes ao respecto por correo electrónico da profesora ou en horas de tutorías tanto no despacho remoto 191 como presencial A52.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Prácticas con apoio das TIC (Repetida, non usar)	Subiranse á plataforma preguntas e exercicios nos que se demostrará o coñecemento apreso e a comprobación das lecturas complementarias.	10	CB1 CB5 CG3 CE2 CE18 CT1 CT2 CT5 CT8

Traballo tutelado	O alumnado deberá realizar un portafolio ao longo do curso.	80	CB5	CG3	CE18	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	10		CG1	CE2 CE18	CT1 CT10

Other comments on the Evaluation

ALUMNADO PRESENCIAL:

Na 1ª edición das actas os alumnos e as alumnas poderán elixir entre a avaliación continua e a avaliación única.

- O dereito á avaliación continua perderase si non asistes a un mínimo do 80% das clases, é dicir, só se avaliará con este sistema aos alumnos e as alumnas que asistan a 38 horas ou máis de clase.
- Tamén se perderá o dereito á avaliación continua si non se entregan as prácticas obrigatorias fixadas pola profesora.
- Pola súa banda, a avaliación única consistirá nun único exame realizado na data oficial marcada pola Facultade. De optar pola avaliación única, terán que comunicar esta decisión á profesora por correo electrónico. De non efectuarse dita notificación entenderase que se segue a avaliación continua.

Na 2ª edición das actas, do mesmo xeito que na avaliación única, o alumnado realizará un único exame na data oficial establecida pola Facultade. Os alumnos de avaliación continua deberán completar e mellorar o portafolio final presentado na primeira edición das actas.

ALUMNADO SEMIPRESENCIAL:

Os/as alumnos e alumnas poderán elixir entre a avaliación continua e a avaliación única.

- Independentemente do método de avaliación elixido, recoméndase asistir á presentación da materia e ás clases que sexan posibles.
- O dereito á avaliación continua perderase si non se entregan as tarefas obrigatorias fixadas pola profesora.
- A avaliación única consistirá nun único exame presencial oral e escrito realizado na data oficial marcada pola Facultade.

1.- A avaliación será continua: non se poderá obter a cualificación de aprobado se alén de ter feito a presentación oral sincrona ou asincrona, e ter entregado na data o traballo tutelado, non se presenta un portafolio final docente que conteña:

1. biografía académica e entorno personal de aprendizaxe (PLE)
2. selección de tres probas de entre os debates, exercicios e resolución de problemas e
3. diario de clase e autoevaluación da aprendizaxe.

2.- As presentacións orais terán lugar en datas marcadas pola profesora.

SEGUNDA EDICIÓN DE ACTAS (XULLO)

- O alumnado que non alcanzou o aprobado na primeira edición das actas poderá presentarse na segunda edición de actas en xullo, na data oficial correspondente aprobada pola Xunta de FFT, e nas mesmas condicións que rexen para a avaliación continua ou avaliación única na primeira edición de actas.

NOTAS:

1. O alumnado Erasmus interesado en cursar a materia deberá ter presente que resulta imprescindible ter un nivel de lingua española igual ou superior a C1.
2. Na avaliación terase en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.
3. A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un 0 na avaliación. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá o estudantado da súa responsabilidade neste aspecto.
4. É responsabilidade do estudantado consultar os materiais dispoñibles na plataforma MOOVI (novidades, documentos, cualificacións) e estar ao tanto dos avisos e das datas de realización das diferentes probas.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Alvar, Manuel, **Manual de dialectología: el español de España**, Ariel,

Moreno Fernández, Francisco, **La lengua española en su geografía**, Arco/Libros,

Vaquero de Ramírez, María, **El español de América I: pronunciación**, Arco/Libros,

Vaquero de Ramírez, María, **El español de América II: morfosintaxis y léxico**, Arco/libros,

Complementary Bibliography

Alvar, Manuel, **Manual de dialectología del español: el español de América**, Ariel,

Chambers, J.K; Trudgill, P., **Dialectología**, Visor,

Fontanella de Weinberg, M.B., **El español de América**, MAPFRE,

García Mouton, Pilar, **Lenguas y dialectos de España**, Arco/Libros,

Kany, C., **Sintaxis hispanoamericana**, Gredos,

Gimeno, Fancisco, **Dialectología y sociolingüística españolas**, Alicante,

López García, Ángel, **Policentrismo, hibridación y porosidad en la lengua española**, Vervuert,

Miguel Aparicio de, Elena (coord), Buitrago Gómez, María Cruz (coord), **Las lenguas españolas. Un enfoque filológico**, Ministerio de Educación y Ciencia,

Narbona, Antonio (coord), **Conciencia y variación del habla andaluza**, Sevilla,

Quilis, Antonio, **La lengua en cuatro mundos**, MAPFRE,

Quilis, Antonio y Casado-Fresnillo, Celia, **La lengua Española en Filipinas**, C.S.I.C.,

Zamora Vicente, Alonso, **Dialectología española**, Gredos,

VV.AA., **¿Desde las variedades a la lengua pluricéntrica?**, Iberoamericana,

Montrul Silvina|, **El bilingüismo en el mundo hispanohablante**, Blackwell,

Chiquito, Ana Beatriz y Quesada Pacheco, Miguel Ángel (eds.), **Actitudes lingüísticas de los hispanohablantes hacia el idioma español y sus variantes**, Disponible en <http://dx.doi.org/10.15845/bells.v5>,

---

Recomendacións

Other comments

- A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un cero na devandita proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá ao alumnado da súa responsabilidade neste aspecto.

- A avaliación terá en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas, senón tamén a súa corrección lingüística.

- Recoméndase a utilización dos recursos que ofrece a biblioteca para consultar as referencias recomendadas na guía da materia, así como outros recursos bibliográficos que se sinalen nas clases.

- É responsabilidade do alumnado consultar os materiais e as novidades a través da plataforma docente e estar ao tanto das datas nas que teñan lugar as probas de avaliación.

- Infórmase o alumnado de intercambio de que o nivel de lingua necesario para o adecuado seguimento das clases desta materia C1. Consúltase coas profesoras as dúbidas respecto diso.

IDENTIFYING DATA**Pragmática e discurso**

Subject	Pragmática e discurso			
Code	V01G400V01915			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	4	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Lingua española			
Coordinator	Rodríguez Barcia, Susana			
Lecturers				
E-mail				
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
General description	A materia aborda o estudo da linguaxe en acción, das prácticas lingüísticas contextualizadas, tanto no que se refire ao acto de enunciación, as condicións materiais de produción como á súa interpretación. Analízanse os procesos de lexitimación discursiva das ideoloxías dominantes. Ofrécese ademais un percorrido polas principais achegas da pragmática e profúndase na perspectiva crítica da análise do discurso.			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que o estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudiantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudiantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.
CG8	Capacidade para participar en debates e actividades de grupo e organizalos, desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico.
CG10	Integrar coñecementos e poder desenvolver un proceso de comunicación sólido a partir dunha información que, aínda que sexa incompleta, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas ao proceso comunicativo.
CE1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.
CE2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.
CE5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.
CE8	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da lingüística.
CE9	Coñecemento de retórica e estilística.
CT1	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT3	Coñecementos xerais sobre a área de estudo (lingüística, linguas galega, española, portuguesa, latina, literaturas, tecnoloxías, estudos culturais)
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
-------------------	-------------

Descubrir os mecanismos e os procesos de elaboración e interpretación dos enunciados

CB1 CG1 CE1 CT1
 CB2 CG2 CE2 CT2
 CB5 CG7 CE5 CT3
 CG8 CE8 CT6
 CG10 CE9 CT8
 CT9
 CT10
 CT11
 CT12

Contidos	
Topic	
1. A linguaxe en acción	1.1. Pragmática e discurso. Concepción tradicional e novas perspectivas 1.2. A pragmática e o discurso como parte dos estudos lingüísticos. 1.3. Compoñentes da pragmática
2. Principais achegas da pragmática	2.1. A teoría dos actos de fala 2.2. O principio de cooperación 2.3. As implicaturas conversacionais 2.4. A teoría da relevancia 2.5. A cortesía 2.6. Ciberpragmática
3. O discurso	3.1. Discurso oral e discurso escrito 3.2. A textura discursiva: Coherencia e cohesión 3.3. As funcións da linguaxe e a tipoloxía discursiva 3.4. As persoas do discurso 3.5. A modalización
4. A pragmática e a AD tamén se escriben con A	4.1. Investigadoras en pragmática e análise do discurso 4.2. A perspectiva de xénero na investigación lingüística en pragmática e discurso
5. A Análise Crítica do Discurso	5.1. ¿Que é a ACD? 5.2. Ideoloxía, discurso e sociedade 5.3. Estratexias discursivas de control 5.4. Unha metodoloxía heteroxénea

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	24	24	48
Estudo previo	4	20	24
Resolución de problemas	8	24	32
Debate	8	4	12
Exame de preguntas de desenvolvemento	4	30	34

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Estudo previo	Búsqueda, lectura e traballo de documentación, previo ás clases, que realiza o alumnado de forma autónoma.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumnado debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral.
Debate	Charla aberta entre o grupo de estudantes. Céntrase nunha lectura seleccionada pola docente. O alumnado debe facer unha reflexión crítica e preparar cinco cuestións para o debate a partir do artigo seleccionado.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto que se vaia desenvolver.
Estudo previo	Trátase dunha actividade autónoma na que o alumnado debe procurar información e documentarse para así adquirir a competencia de manexo de bibliografía. O profesorado explicará os recursos que poden empregar para facer esta labor de documentación.

Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumnado debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral.
Debate	Charla aberta entre un grupo de estudantes. O debate gardará relación cunha lectura escollida pola docente sobre a que o alumnado realizará un resumo e un comentario crítico. Cada persoa propondrá cinco cuestións para debater a partir da lectura.
Tests	Description
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas para avaliación das competencias que inclúen preguntas abertas sobre un tema. O alumnado debe desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos adquiridos nunha resposta extensa.

Avaliación

Description	Qualification	Evaluated	Competences
Resolución de problemas	Nas sesións de prácticas formularanse exercicios que serán resoltos e avaliados na aula.	30	CB1 CB2 CG1 CG7 CG10 CE1 CE2 CE5 CE8 CE9 CT1 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT12
Debate	Charla aberta entre un grupo de estudantes. O debate gardará relación cunha lectura escollida pola docente sobre a que o alumnado realizará un resumo e un comentario crítico. Cada persoa propondrá cinco cuestións para debater a partir da lectura.	20	CB1 CB2 CG8 CE8 CT9
Exame de preguntas de desenvolvemento	O alumnado terá que superar unha proba na que ha desenvolver de forma ampla o contido do temario.	50	CB1 CB2 CB5 CG1 CG2 CE1 CE2 CE5 CE9 CT2 CT3 CT6 CT8 CT10 CT12

Other comments on the Evaluation

1ª EDICIÓN DE ACTAS (DECEMBRO 2022-XANEIRO 2023)

Avaliación continua

É obrigatorio realizar e entregar no prazo establecido as probas marcadas na avaliación. Os traballos non entregados ou entregados fóra de prazo non se avaliarán. A data de celebración do exame coincidirá co día fixado no Calendario de exames establecido pola facultade e publicado na web da FFT. A cualificación na primeira edición de actas dos alumnos e alumnas que opten pola avaliación continua corresponderá ao cómputo das notas obtidas nas probas realizadas durante o curso (resolución de problemas na aula e debates). Para superar a materia será necesario obter como mínimo un 4,75 (sobre 10) en total.

Avaliación única

Neste caso, a avaliación realízase mediante un exame único, baseado nos contidos da materia, no que a nota constituirá o 100% da cualificación final.

Este exame terá lugar ao final do cuadrimestre, na data fixada no Calendario de exames aprobado pola Xunta de Facultade e publicado na web da FFT. A data desta proba coincidirá na primeira edición das actas coa data na que se realizará o exame para os discentes que opten pola avaliación continua.

A escolla desta opción en ningún caso supón a perda do dereito á asistencia. Recoméndase ao alumnado que escolla esta modalidade de avaliación que consulte regularmente os documentos que se irán colgando en Moovi e que acorde titorías regulares coa docente.

2. SEGUNDA EDICIÓN DE ACTAS (xullo 2023)

Na segunda edición de actas a avaliación levarase a cabo exclusivamente mediante un exame único, baseado nos contidos da materia. Este exame terá lugar na data oficial de xullo aprobada pola Xunta de Facultade.

Os alumnos e alumnas que non acadasen o aprobado na modalidade de avaliación continua e que se presenten nesta oportunidade de xullo deben ter en conta que non se gardarán en ningún caso as notas das probas de avaliación continua.

Para o alumnado de avaliación continua, no caso de que tras a avaliación conxunta sexan necesarios ata 0,25 puntos para superar a materia, terase en conta a asistencia e participación regular e activa na clase.

O estudiantado Erasmus poderá realizar as probas coa axuda dun dicionario.

Tanto no exame coma no traballo escrito e no resto dos exercicios propostos ao longo do curso penalizaranse os erros ortográficos, os erros na expresión, as incoherencias sintácticas, etc. **Alumnado semipresencial**

O alumnado semipresencial pode optar pola avaliación continua ou pola avaliación única e en ambos casos será realizada de igual modo que para o alumnado presencial. O alumnado semipresencial debe asistir ás titorías obrigatorias e acordar titorías adicionais coa docente a través do correo electrónico. Tamén debe seguir os contidos e prácticas da materia a través de Moovi.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Casalmiglia Blancafort, H y Tusón Valls, A., **Las cosas del decir. Manual de análisis del discurso**, 1ª, Ariel, 1999

Escandell Vidal, Mª Victoria, **Introducción a la pragmática**, 2ª, Ariel, 2006

Moure, Teresa, **Lingüística se escribe con A**, 1ª, Catarata, 2021

Reyes, Graciela, **El abecé de la pragmática**, 1ª, Arco/Libros, 1995

Van Dijk. T.A., **Texto y contexto: semántica y pragmática del discurso.**, 1ª, Cátedra, 1980

Complementary Bibliography

Leech, Geoffry, **Principles of Pragmatics**, 1ª, Longman, 1983

Levison, Stephen, **Pragmatics**, 1ª, Cambridge University Press, 1983

Van Dijk, T.A., **Sociedad y discurso**, 1ª, Gedisa, 2011

Van Dijk. T.A., **Discurso y contexto**, 1ª, Gedisa, 2012

Recomendacións

Other comments

A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un cero na devandita proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá ao alumnado da súa responsabilidade neste aspecto.

- A avaliación terá en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas, senón tamén a súa corrección lingüística.

- Recoméndase a utilización dos recursos que ofrece a biblioteca para consultar as referencias recomendadas na guía da materia, así como outros recursos bibliográficos que se sinalen nas clases.

- É responsabilidade do alumnado consultar os materiais e as novidades a través da plataforma MOOVI e estar ao tanto das datas nas que teñan lugar as probas de avaliación.

- Infórmase o alumnado de intercambio de que o nivel de lingua necesario para o adecuado seguimento das clases desta materia é alto. Consúltese co profesorado as dúbidas respecto diso.

IDENTIFYING DATA**Semántica e léxico**

Subject	Semántica e léxico			
Code	V01G400V01916			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	4	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Lingua española			
Coordinator	Rifón Sánchez, Antonio Baez Montero, Inmaculada Concepción			
Lecturers	Rifón Sánchez, Antonio			
E-mail	cbaez@uvigo.es arifon@uvigo.es			
Web	http://arifon.webs.uvigo.es/			
General description	Análise da organización do léxico español a través das súas relacións semánticas e os seus procesos de formación			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudiantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudiantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.
CG9	Posuír as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
CE1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.
CE5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.
CT1	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT3	Coñecementos xerais sobre a área de estudo (lingüística, linguas galega, española, portuguesa, latina, literaturas, tecnoloxías, estudos culturais)
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences			
Esta materia prioriza a consecución, por parte dos *discentes, das bases teóricas fundamentais da *Semántica e o Léxico da lingua española. En concreto, os estudantes formaranse no relativo ao coñecemento de unidades e relacións *semánticas e da morfoloxía léxica.	CB1	CG1	CE1	CT1
	CB2	CG2	CE5	CT2
	CB5	CG7		CT3
		CG9		CT6
				CT8
				CT9
				CT10
				CT11
				CT12

Contidos

Topic
----

1. As relacións semánticas	1.1. Relacións de inclusión 1.1.1. Hiponimia 1.1.2. Meronimia 1.2. Relacións de exclusión 1.2.1. Incompatibilidade 1.2.2. Oposición 1.3. Sinonimia 1.4. Relacións non clásicas
2. A formación de palabras	2.1. Unidades e procesos 2.2. Familias morfolóxicas 2.2.1. Familia léxica 2.2.2. Familia funcional 2.2.3. Familia afixal
3. A extensión e cambio de significado	3.1. Tipos de extensión e cambio 3.2. Procesos de extensión e cambio

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Estudo de casos	18	25	43
Resolución de problemas	10	20	30
Lección maxistral	10	0	10
Traballo	10	40	50
Autoavaliación	0	17	17

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problema e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problema e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated	Competences
Traballo	O alumnado deberá entregar dous traballos, un a metade do curso sobre os dous primeiros temas e outro ao final sobre o tema3.	90	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2 CG7 CG9 CE1 CE5 CT1 CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12

Autoavaliación	Haberá probas de autoevaluación que o alumnado fará a través da plataforma docente e que se corresponderán con cada un dos subtemas (dependendo da extensión destes).	10	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2 CG7 CG9	CE1 CE5	CT1 CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
----------------	---	----	-------------------	--------------------------	------------	--

---

Other comments on the Evaluation

Avaliación continua

Este é o método normal de avaliación e o máis adecuado. O alumnado deberá entregar dous traballos cuxo tema será discutido co profesor, un sobre os dous primeiros temas e outro sobre o último tema.

Avaliación única

Aquel alumnado que, por algunha causa, prefira a avaliación única, fará un exame ao final do cuadrimestre na data oficial que indica a FFT.

Segunda edición de actas

O alumnado que teña que presentarse a esta edición terá que entregar nas datas que marque a FFT os dous traballos establecidos para o curso normal que serán semellantes aos realizados na anterior edición tanto en temática como en extensión.

Semipresenciales

Dado a natureza dos sistemas de avaliación, o alumnado semipresencial está sometido aos mesmos sistemas de avaliación que o presencial.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Bosque, Ignacio y Violeta Demonte, **Gramática descriptiva de la lengua española**, Espasa Calpe, 1999

Academia Española, Real, **Nueva gramática de la lengua española**, Espasa Calpe, 2009

Croft, W. y D. Alan Cruse, **Lingüística cognitiva**, Akal, 2004

Complementary Bibliography

Murphy, M. Lynne, **Semantic Relations and the Lexicon Antonymy, Synonymy, and Other Paradigms**, Cambridge University Press, 2003

Recomendacións

IDENTIFYING DATA**Gramática do español**

Subject	Gramática do español			
Code	V01G400V01917			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	9	Optional	4	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Lingua española			
Coordinator	Rifón Sánchez, Antonio Baez Montero, Inmaculada Concepción			
Lecturers	Rifón Sánchez, Antonio			
E-mail	cbaez@uvigo.es arifon@uvigo.es			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
General description	O obxectivo da materia é profundar no estudo da análise sintáctica, de modo que o alumnado sexa capaz de recoñecer e analizar diferentes tipos de secuencias en español, así como comprender e utilizar os recursos de construción de textos.			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
CE1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.
CE2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.
CE5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.
CT1	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT3	Coñecementos xerais sobre a área de estudo (lingüística, linguas galega, española, portuguesa, latina, literaturas, tecnoloxías, estudos culturais)
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences			
Recoñecer e ser capaces de analizar oracións de distintos tipos.	CB1	CG1	CE1	CT1
	CB2	CG2	CE1	CT1
	CB2	CG5	CE2	CT2
	CB3	CG6	CE2	CT2
	CB4	CG7	CE3	CT3
	CB5		CE5	CT3
	CB5		CE5	CT6
				CT8
				CT10
				CT11
				CT12

Coñecer os distintos tipos de construcións compostas por oracións.

CB1 CG1 CE1 CT1
 CB2 CG2 CE2 CT2
 CB5 CG2 CE5 CT3
 CG7 CT6
 CG11 CT8
 CG12 CT11
 CG13
 CG15
 CG16
 CG25
 CG26

Coñecer a estrutura e as relacións (temporais, aspectuais, modais,) das construcións gramaticais

CB1 CG1 CE1 CT1
 CB2 CG2 CE2 CT2
 CB5 CG2 CE5 CT3
 CG7 CT6
 CG11 CT8
 CG12 CT10
 CG13 CT11
 CG15
 CG16
 CG25
 CG26

Contidos

Topic	
1. Introducción. A análise sintáctica	1.1. A xerarquía das unidades 1.2. Relacións e funcións 1.3. Representación gráfica da análise sintáctica
2. A frase	2.1. Estrutura da frase 2.2. Tipos e subtipos de frase
3. A cláusula e a oración	3.1. Cláusula vs. oración. 3.1.1. Cláusula simple e cláusula complexa. 3.1.2. A subordinación substantiva e adxectiva. 3.1.3. A subordinación adverbial. Subordinadas adverbiais propias e impropias. 3.2. As funcións da cláusula.
4. Estructuras coordinadas	4.1. A coordinación como tipo de construción 4.2. A coordinación en español 4.3. Coordinación e elipsis

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	30	60	90
Resolución de problemas	36	77	113
Traballo tutelado	2	10	12
Actividades introdutorias	2	0	2
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	3	4
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	3	4

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición por parte da profesora de contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto que o estudante ten que desenvolver. O alumnado de réxime semipresencial terá acceso aos materiais necesarios a través da plataforma de teledocencia.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. Os alumnos e alumnas deben desenvolver as solucións apropiadas ou correctas mediante a aplicación de diferentes rutinas ou procedementos. O alumnado de réxime semipresencial poderá acceder aos exercicios que se traballaron nas clases prácticas a través da plataforma de teledocencia; poderá entregalos para a súa corrección e comentario, cando cumpra, a través dos medios dispostos (plataforma, correo electrónico, etc.) nos prazos que se determinen.
Traballo tutelado	A alumna ou alumno, de maneira individual, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc.

Actividades introductorias: Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia. Recoméndase vivamente ao alumnado de réxime semipresencial que, de non poder asistir a esta sesión, na que se proporcionará información sobre o desenvolvemento e planificación do curso, pónanse en contacto coa docente por correo electrónico canto antes para tratar estes asuntos.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Resolución de problemas	A docente, tanto presencialmente (nas sesións prácticas e nas horas de titorías) como non presencialmente (por correo electrónico), atenderá ao alumnado e guiará na resolución das actividades e exercicios que se propoñan.
Traballo tutelado	A docente, tanto presencialmente (nas sesións prácticas e nas horas de titorías) como non presencialmente (por correo electrónico), atenderá ao alumnado e guiará e supervisará na preparación dos traballos tutelados.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Resolución de problemas	Presentación de tres exercicios breves ao longo do curso.	30	
Traballo tutelado	Presentación dun traballo escrito sobre un tema relacionado coa materia.	20	
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame: pregunta(s) aberta(s) sobre temas do programa.	20	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Exame: exercicios, actividades e problemas.	30	

Other comments on the Evaluation

PRIMEIRA EDICIÓN DE ACTAS

Todas as alumnas e alumnos, tanto de réxime presencial como semipresencial, serán avaliados co sistema de **avaliación continua**, que require a presentación de tres exercicios breves (30%), un traballo escrito (20%) e un exame (50%). Neste exame, que terá lugar na data prevista no calendario oficial da Facultade, concéntranse as partes da avaliación definidas como "exame: preguntas abertas" e "exame: exercicios, actividades e problemas".

Non se esixe asistencia a clase, aínda que se recomenda a todo o alumnado, presencial e semipresencial, que asista na medida das súas posibilidades.

A entrega do traballo tutelado programárase para a terceira semana de novembro (16-20). A data é orientativa e pode ser necesario modificala dependendo da marcha do curso. As datas de entrega dos exercicios breves se irán indicando ao longo do curso e se farán públicas en Moovi. O alumnado, asista ou non a clase, debe manter o contacto coa docente e estar pendente da plataforma Moovi para estar ao tanto das novidades ou axustes que se poidan producir.

Quen atope dificultade para respectar os prazos de entrega dos exercicios deberá contactar coa docente, que terá en consideración as circunstancias en cada caso e decidirá se procede facer algunha excepción.

SEGUNDA EDICIÓN DE ACTAS

As alumnas e alumnos, tanto de réxime presencial como semipresencial, que non alcancen o aprobado na primeira oportunidade poderán presentarse en xullo, na data oficial correspondente, nas mesmas condicións que as que rexen para xaneiro. Isto implica que, ademais de facer o exame, terán que facer entrega do traballo tutelado e os exercicios prácticos breves. O alumnado que se atope no caso de ter aprobada algunha proba poderá conservar as cualificacións desa parte ou partes, previo acordo coa profesora, na oportunidade de xullo.

Tanto na primeira como na segunda edición das actas, non se poderá obter a cualificación de aprobado se non se alcanza un máximo de 5 puntos (sobre 10) en cada unha das partes que se indican a continuación: exame (no seu conxunto) e traballo tutelado escrito.

Tanto nos exames como no resto dos exercicios e probas propostos penalizaranse os erros de expresión (ortografía, puntuación, incoherencias sintácticas, uso inadecuado do léxico, etc.). No caso de que se detecte copia ou plaxio nalguna proba, esta non se puntuará.

O alumnado erasmus interesado en cursar a materia deberá ter presente que resulta altamente recomendable ter un nivel de lingua española igual ou superior a C1.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Bosque & Demonte, **Gramática descriptiva de la lengua española**, Gredos, 1999

RAE & ASALE, **Nueva gramática de la lengua española**, Espasa, 2009

Gómez Torrego, **Gramática didáctica del español**, SM, 2011

Complementary Bibliography

Recomendacións

Other comments

O alumnado debe responsabilizarse de consultar os materiais e as novidades a través da plataforma MOOVI, onde ao docente irá pondo á súa disposición os temas e exercicios que se vaian traballando en clase.

O alumnado semipresencial debe tomar contacto coa docente ao comezo do curso, (pode ser por correo electrónico); recoméndase que asista ás sesións de titorías colectivas que a coordinación do grao planificará periodicamente. En todo caso, o alumnado debe manterse en contacto coa docente a través dos medios dispoñibles (fundamentalmente, correo electrónico e asistencia a titorías individuais).

IDENTIFYING DATA**Literatura medieval galego-portuguesa**

Subject	Literatura medieval galego-portuguesa			
Code	V01G400V01921			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	1c
Teaching language	Galego			
Department	Filoloxía galega e latina			
Coordinator	Arias Freixedo, Xosé Bieito			
Lecturers	Arias Freixedo, Xosé Bieito			
E-mail	freixedo@uvigo.es			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
General description	Estudo da literatura medieval galega portuguesa no seu contexto histórico e cultural.			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudiantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudiantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.
CG9	Posuír as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
CE7	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da teoría e crítica literaria.
CE9	Coñecemento de retórica e estilística.
CE10	Coñecemento dos conceptos e métodos da literatura comparada.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT3	Coñecementos xerais sobre a área de estudo (lingüística, linguas galega, española, portuguesa, latina, literaturas, tecnoloxías, estudos culturais)
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences			
Coñecer as claves históricas, socioculturais, políticas, etc. que constituíron o contexto de produción da literatura medieval.	CB2 CB5	CG1	CT3 CT9	
Saber valorar na súa xusta medida a importancia da cultura popular e da cultura intelectual, así como da interrelación entre ambas, na literatura medieval. Familiarizarse cos mecanismos de difusión da cultura na Idade Media.			CE3 CE6 CE7 CE10	CT10
Familiarizarse cos mecanismos de difusión da cultura na Idade Media.	CB2	CG1 CG2 CG7	CE3 CE6 CE10	CT8 CT10 CT11

Coñecer as obras fundamentais da literatura medieval galega e portuguesa nos seus diferentes rexistros ou xéneros. Saber identificar as concomitancias destas obras coas doutras tradicións literarias europeas, así como saber identificar e valorar as particularidades formais e conceptuais específicas de cada obra, en relación co marco literario románico en que se encadran.	CE3 CE10	CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12	
Saber percibir a evolución estética e/ou ideolóxica dalgúns manifestacións literarias ao longo da Idade Media.	CG1 CG9	CE3 CE6 CE9 CE10	CT2 CT3 CT6 CT9 CT10 CT11 CT12
Coñecer e saber empregar en análises de casos concretos, os conceptos, a terminoloxía e as metodoloxías deste ámbito de estudo.	CB1 CG2 CG7 CG9	CE6 CE10	CT8 CT11

Contidos

Topic	
1. Contextualización xeográfica, histórica, cultural, sociolóxica e lingüística da literatura galego-portuguesa medieval.	-O espazo xeográfico, social e político. -Cultura intelectual e cultura popular. Os espazos da cultura intelectual. -A difusión da cultura na Idade Media.
2. O concepto de 'literatura' e de 'creación literaria' na Idade Media.	-Tradición e orixinalidade na literatura medieval. -Literatura para escoitar e literatura para ler. -A obra manuscrita e os azares da transmisión. -Os conceptos de autor e de xénero na Idade Media.
3. A lírica profana galego-portuguesa. -Tradición e orixinalidade na poesía medieval.	-Cuestións de poética e de retórica medieval. -Xéneros ou rexistros poéticos galego-portugueses no contexto románico. A cantiga de amor, a cantiga de amigo, a cantiga de escarnio e maldizer, outros xéneros pouco representados. -Lírica pretrobadoresca en romance. -Cronoloxía e xeografía da manifestación cultural trobadoresca galego-portuguesa. -A transmisión manuscrita.
4. A lírica relixiosa: As Cantigas de Santa Maria.	-As CSM no marco da tradición haxiográfica medieval. -Concepción e evolución do proxecto das CSM. -A cuestión da autoría das CSM. -Formas métricas e estróficas das CSM. -Estrutura interna das CSM narrativas. -Especificidade das cantigas de loor.
5. A prosa medieval galega.	-A materia antiga. -A materia de Bretaña. -A materia rolandiana.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Estudo previo	4	20	24
Estudo de casos	8	10	18
Traballo tutelado	4	22	26
Seminario	4	10	14
Lección maxistral	26	20	46
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	20	22

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Estudo previo	Para algúns temas o profesor indicará bibliografía específica que o alumnado deberá ter lida antes da exposición teórico-práctica dos mesmos na aula

Estudo de casos	De xeito complementario e simultáneo coas sesións maxistras, realizaranse estudos e comentarios de casos relacionados co aspecto teórico que se estea a explicar nese momento. O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL poderá recibir orientacións sobre estas explicacións nas titorías individuais (sexan presenciais ou remotas), indicaráselle a bibliografía que pode substituílas ou complementalas, e disporá en Moovi de material específico.
Traballo tutelado	Realización de pequenos traballos sobre temas do programa, supervisados polo profesor.
Seminario	Tratamento teórico-práctico de algunhas cuestións específicas do temario da materia.
Lección maxistral	O profesor realizará na aula unha explicación teórica e práctica dos contidos da materia. O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL poderá recibir estas explicacións nas titorías individuais (sexan presenciais ou remotas), indicaráselle a bibliografía que pode substituílas ou complementalas, e disporá en Moovi de material específico.

Atención personalizada

Methodologies Description

Traballo tutelado	Tanto na aula como en horas de titoría, os alumnos deberán realizar as consultas que consideren precisas sobre a materia de estudo, o traballo diario, os exercicios propostos, etc. As/Os alumnas/os deberán presentarlle individualmente ao profesor un índice do proxecto de traballo tutelado. Antes de entregar o traballo definitivo deberán presentarlle ao profesor, obrigatoriamente e de xeito individual, un borrador completamente desenvolvido do traballo.
-------------------	--

Avaliación

Description	Qualification	Evaluated	Competences
Estudo previo	15	CG1 CG2 CG9	CE3 CE6 CE7 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11
Estudo de casos	20	CB1	CG1 CG2 CG7 CE3 CE6 CE7 CE9 CE10 CT2 CT3 CT6 CT8 CT10 CT11 CT12
Traballo tutelado	25	CB1 CB2	CG1 CG2 CG7 CE6 CE9 CE10 CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
Exame de preguntas de desenvolvemento	40	CB2	CE3 CE6 CE7 CE9 CE10 CT10

Other comments on the Evaluation

1. Primeira edición das actas.

Dúas modalidades de avaliación:

a. A **avaliación continua** (a descrita máis arriba) que inclúe un exame teórico-práctico que se realizará na data oficial establecida pola FFT (40% da nota).

b. Á parte da avaliación continua, o alumnado ten a posibilidade de optar polo **sistema de avaliación única**, consistente na realización dun único exame teórico e práctico (70% da nota) sobre todos os contidos da materia, que se realizará na data oficial establecida pola FFT, e na elaboración dun traballo tutelado (30% da nota) que se entregará o mesmo día do exame oficial .

Ao alumnado que opte polo sistema de avaliación continua recoméndaselle a asistencia regular ás aulas.

2. Segunda edición das actas (xullo):

O alumnado terá só opción á **avaliación única**, consistente na entrega do traballo tutelado (30% da nota) e na realización

dun exame teórico sobre os contidos da materia (70% da nota).

Importante: Sexa cal for a modalidade de avaliación e a convocatoria, é preciso participar en todas as probas propostas en cada caso.

O alumnado que opte pola modalidade de avaliación única, en calquera das dúas edicións das actas, deberá acordar o tema do seu traballo co profesor con antelación suficiente (mínimo dous meses antes da data de entrega). É responsabilidade do alumnado contactar co profesor para marcar o tema do traballo.

Modalidade semipresencial.

O alumnado en réxime de semipresencialidade poderá consultar os materiais e as prácticas a través da plataforma MOOVI, onde se irán colocando paulatinamente.

Haberá sesións quincenais de titoría, ás que é conveniente que asistan para un mellor seguimento do curso.

A avaliación do alumnado semipresencial, que tamén poderá optar entre avaliación única ou continua, será a mesma que para o alumnado presencial.

Observacións.

A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un 0 nesa proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá o estudantado da súa responsabilidade neste aspecto.

Na avaliación terase en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.

É responsabilidade do estudantado consultar os materiais dispoñibles na plataforma Moovi (novidades, documentos, cualificacións) e estar ao tanto dos avisos e das datas de realización das diferentes probas.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Arias Freixedo, X. B., **Antoloxía da Lírica Galego-Portuguesa**, Xerais, 2003

Arias Freixedo, X. B., **Per arte de foder. Cantigas de escarnio de temática sexual**, Frank & Timme, 2017

Beltrán, V., **A Cantiga de amor**, Xerais, 1995

Brea, M. e Lorenzo, P., **A cantiga de amigo**, Xerais, 1998

Dronke, P., **La lírica en la Edad Media**, Seix Barral, 1996

Fidalgo, Elvira, **As cantigas de Santa Maria**, Xerais, 2002

Lanciani, G e Tavani, G., **As cantigas de escarnio**, Xerais, 1995

Lanciani, G. e Tavani, G. (ed.), **Dicionario da literatura medieval galega e portuguesa**, Caminho, 1993

Larson, Pär, **A lingua das cantigas. Gramática do galego-portugués**, Galaxia, 2019

López Carreira, A., **O Reino Medieval de Galicia**, Edicións A Nosa Terra, 2005

Mettmann, W., **Afonso X o Sábido. Cantigas de Santa Maria**, Castalia, 1986-1988-1989

Monteagudo, H., **En cadea sen prijon. O cancionero de Afonso Paez**, Xunta de Galicia,

Oliveira, Antonio Resende de, **Trobadores e xogares**, Xerais, 1995

Pallares, Mª C. e E. Portela,, **Idade Media**, en **Nova Historia de Galicia**, Tambre, 1996

Pena, X. R., **Historia da literatura medieval galego-portuguesa**, Sotelo Blanco, 2002

Rodríguez Guerra, A. & Arias Freixedo, X. B. (Eds.), **The Vindel Parchment and Martin Codax /O Pergamiño Vindel e Martin Codax**, John Benjamins Publishing Company, 2018

Souto Cabo, J. A., **Os cavaleiros que fezeram as cantigas. Aproximación às orixens socioculturais da lírica galego-portuguesa**, Editora da UFF, 2013

Tavani, G., **A poesía lírica galego-portuguesa**, Galaxia, 1986

VV.AA., **História da Literatura portuguesa. Vol. I. Das Orixens ao Cancioneiro Geral**, Publicações Alfa, 2001

VV. AA., **Historia da Literatura Galega, Idade Media, v. XXX**, Hércules de Edicións, 2000

VV. AA., **Lírica profana galego-portuguesa. Corpus completo das cantigas medievais, con estudio biográfico, análise retórica e bibliografía específica**, CILRP, 2006

www.cantigas.fcsh.unl.pt,

www.cantigasdesantamaria.com/,

www.glossa.gal,

sli.uvigo.es/RILG/,

www.universocantigas.gal,

Complementary Bibliography

Gutiérrez, S. e Lorenzo, P., **A literatura artúrica en Galicia e Portugal na Idade Media**, Universidade, 2001

VV. AA., **História crítica da literatura portuguesa. Idade Média (vol. I). C. Reis e A. F. Días (Dir.)**, 1998

Zumthor, P., **Éssai de poétique médiévale**, Editions du Seuil, 1972

Zumthor, P., **La letra y la voz de la literatura medieval**, Cátedra, 1989

Recomendacións

Other comments

É responsabilidade do estudiantado consultar os materiais dispoñibles na plataforma Moovi (novidades, documentos, cualificacións) e estar ao tanto dos avisos e das datas de realización das diferentes probas.

IDENTIFYING DATA**Literatura dos 'Séculos Escuros' e do século XIX**

Subject	Literatura dos 'Séculos Escuros' e do século XIX			
Code	V01G400V01922			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	1c
Teaching language	Galego			
Department	Filoloxía galega e latina			
Coordinator	Navaza Blanco, Gonzalo			
Lecturers	Navaza Blanco, Gonzalo			
E-mail	gnavaza@uvigo.es			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
General description	Teoría e crítica da literatura galega dos séculos XVI a XIX			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudiantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudiantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG5	Capacidade do estudiantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
CE16	Coñecemento da historia dos países da Península Ibérica.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT3	Coñecementos xerais sobre a área de estudo (lingüística, linguas galega, española, portuguesa, latina, literaturas, tecnoloxías, estudos culturais)
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Comprender a historia das ideas estéticas que determina a evolución das tradicións literarias.	CB1 CG1 CE3 CT2
Valorar a construción do sistema literario galego como produto da nosa historia e da nosa singularidade en tanto que pobo peculiar.	CB2 CG2 CE6 CT3
Coñecer en profundidade a problemática da evolución desde a literatura medieval á contemporánea e a produción literaria dos séculos xvi-xviii (Séculos Escuros)	CB5 CG5 CE16 CT6
Coñecer en profundidade os procesos históricos, sociopolíticos e culturais que dan lugar aos fenómenos que propician no século XIX a configuración do sistema literario galego contemporáneo, así como as producións literarias desta etapa.	CG7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12

Contidos

Topic
----

1. Da literatura medieval galego-portuguesa á literatura galega contemporánea	1.a. Condicionamentos históricos 1.b. Periodización e criterios 1.c. Características xerais dos SS.EE.
2. Literatura galega do Renacemento e o Barroco	2.1. Literatura culta e literatura popular. 2.2. Restos da tradición medieval 2.3. A loa do parragués 2.4. As exequias da Raíña Margarida
3. O teatro dos séculos escuros	3.1. Teatro culto, teatro popular 3.2. O entremés famoso sobre a pesca no Río Miño 3.3. Outras mostras
4. Sarmiento	4.1 Sarmiento e a lingua galega 4.2. Sarmiento filólogo, Sarmiento literato.
5. A literatura do século XIX	5.1. Primeiras mostras 5.2. Literatura anterior ao Rexurdimento
6. O Rexurdimento	6.1. Características xerais 6.2. Rosalía de Castro 6.3. Eduardo Pondal 6.4. Curros Enríquez 6.5. Outros autores

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Seminario	44	102	146
Exame de preguntas de desenvolvemento	4	0	4

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Seminario	Lectura e comentario de textos literarios

Atención personalizada

Methodologies	Description
Seminario	Lectura de textos e comentario (realizados na aula). Respostas ás consultas de cada alumno acerca do texto traballado (na aula ou por conta de cada alumno). Seguimento do comentario de texto realizado. (As consultas poden realizarse a través de correo electrónico). Os alumnos semipresenciais deberán asistir aos seminarios específicos que se convocarán para eles. Disporán ademais da atención que se lles poida prestar a través do correo electrónico e en titorías previamente concertadas.
Tests	Description
Exame de preguntas de desenvolvemento	Cada alumno recibe un informe individualizado das súas respostas nas probas.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competence
Seminario	Valorarase a participación nos seminarios consistente na lectura e comentario de textos literarios	25	CB1 CB2 CB5
Exame de preguntas de desenvolvemento	O exame (na data indicada no calendario oficial da FFT) constará de dúas partes. A primeira é o desenvolvemento dun tema teórico. A segunda, comentarios guiados (mediante cuestións concretas) relativos a textos literarios ou fragmentos.	75	CB1 CB2 CB5

Other comments on the Evaluation

Os alumnos semipresenciais deberán realizar o exame marcado na data oficial, igual que o resto dos alumnos, e ademais deberán ir enviando por correo electrónico os comentarios de textos propostos.

A proba de xullo consistirá nun exame similar cunha puntuación idéntica. Os alumnos que fixeran os comentarios de texto conservan a nota correspondente; os que non, deberán entregalos na data en que realicen o exame.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Mariño, Ramón (edit), **Papeis de empreita condenada I: A escrita galega entre 1797 e 1846**, Consello da Cultura Galega, 2008

Mariño, Ramón (edit), **Papeis de empreita condenada II. Lingua galega e comunicación nos inicios da Idade Contemporánea**, Consello da Cultura Galega, 2012

Tarrío Varela, Anxo, **Literatura galega: Aportacións a unha historia crítica**, Xerais, 1994

Vilavedra, Dolores, **Historia da literatura galega**, Galaxia, 1994

Complementary Bibliography

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Análise das obras centrais da literatura galega durante o franquismo/V01G400V01924

Análise das obras centrais do período Nós/V01G400V01923

IDENTIFYING DATA**Análise das obras centrais do período Nós**

Subject	Análise das obras centrais do período Nós			
Code	V01G400V01923			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Galego			
Department	Filoloxía galega e latina			
Coordinator	Fernández Álvarez, Manuel Santiago			
Lecturers	Fernández Álvarez, Manuel Santiago			
E-mail	manuelforcadela@gmail.com			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
General description	Historia e crítica da literatura galega entre 1900 e 1936			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudiantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudiantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG5	Capacidade do estudiantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
CE7	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da teoría e crítica literaria.
CE16	Coñecemento da historia dos países da Península Ibérica.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT3	Coñecementos xerais sobre a área de estudo (lingüística, linguas galega, española, portuguesa, latina, literaturas, tecnoloxías, estudos culturais)
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Abranguer os fundamentos teóricos e aplicados que ofrecen os diferentes paradigmas da teoría literaria, así como sintetizar, relacionar e describir a tradición literaria galega nos seus distintos ámbitos culturais e sociais, períodos, xéneros e movementos.	CB1 CG1 CT2 CB2 CG2 CT5 CB5 CG5 CT10 CG7 CT11 CT12
Comprender a historia das ideas estéticas que subxace á evolución das tradicións literarias.	CB1 CG1 CE3 CT3 CB2 CG2 CE6 CB5 CG5 CE7 CG7
Valorar a construción do sistema literario galego como un produto da nosa historia e da nosa singularidade en tanto que pobo peculiar.	CG5 CE3 CT9 CE16

Contidos

Topic

1. A xeración poética Antre Dous Séculos.	Circunstancias históricas e sociais. Características xerais. Antonio Noriega Varela Ramón Cabanillas Outros autores. Lectura e comentario dunha antoloxía de poemas facilitada polo profesor.
2. A xeración Nós. Ensaio e narrativa.	Circunstancias históricas e sociais. Características xerais. Vicente Risco Ramón Otero Pedrayo Afonso Daniel Rodríguez Castelao Lectura de: - Teoría do nacionalismo galego de Vicente Risco. - O Porco de Pé de Vicente Risco. - Arredor de si de Ramón Otero Pedrayo. - Retrinco de Afonso Daniel Rodríguez Castelao. - Retrincos de Afonso Daniel Rodríguez Castelao.
3. As xeracións poéticas de 1925 e 1936	Circunstancias históricas e sociais. Características xerais. A renovación poética. As vangardas autóctonas e alleas. Manuel Antonio. Álvaro Cunqueiro. Outros autores. Lectura e comentario de: - O Manifesto Máis Alá, de Manuel Antonio e Álvaro Cebreiro. - De catro a catro de Manuel Antonio. - Poemas de di e son, de Álvaro Cunqueiro. - Antoloxía de poesía facilitada polo profesor.
4. O teatro.	O teatro rexionalista de principios de século O teatro nacionalista O teatro das Irmandades da Fala O teatro da Xeración Nós O teatro do Seminario de Estudos Galegos O teatro de vangarda Lectura, viisionado e comentario de: - A fiestra baldeira, de Rafael Dieste. - Os vellos non deben de namorarse, de Afonso Daniel Rodríguez Castelao.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introdutorias	2	3	5
Lección maxistral	41	37	78
Traballo tutelado	2	36	38
Eventos científicos	0	20	20
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	6	9

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

Description
Actividades introdutorias Haberá unha sesión introdutoria ao conxunto da materia, de dúas horas de duración, con delimitación dos seus contidos, métodos, probas a realizar, textos que deben ler os alumnos, etc. Sería convinte que, a pouco que lles resulte posible, tamén os ALUMNOS SEMIPRESENCIAIS acudan a esta sesión introdutoria.

Lección maxistral	A docencia centrarase na análise exhaustiva arredor de catro núcleos textuais e autoriais, dos que se irán derivando calas noutras obras e autores adxacentes. Dedicaremos un mes a cada un destes núcleos. Os ALUMNOS SEMIPRESENCIAIS poderán recibir orientacións sobre estes contidos nas titorías individuais (sexan presenciais ou remotas), se lles indicará a bibliografía que pode substituílas ou complementalas, e disporán en Fatic de material específico.
Traballo tutelado	Realizaranse comentarios de texto de numerosos fragmentos textuais ou culturais vinculados coas obras obxecto deste programa. Cada estudante realizará unha exposición na aula sobre un tema acordado co profesor.
Eventos científicos	Eventualmente o alumnado poderá acudir a conferencias, recitais, mesa redondas, proxeccións de filmes, seminarios literarios, representacións teatrais, etc. e deberá realizar un breve resumo por escrito desta actividade.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Actividades introdutorias	Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma Moovi ou outras.
Lección maxistral	Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma Moovi ou outras. O método docente, ademais, será o do diálogo e o alumnado poderá formular cantas dúbidas lle suxira o discurso da materia.
Traballo tutelado	Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma Moovi ou outras. Ademais, os traballos serán expostos e discutidos na aula e estarán á disposición do alumnado para a súa consulta posterior e para formar parte do material de estudo.
Eventos científicos	Eventualmente, o alumnado será convidado a participar en sesións de conferencias, debates, proxeccións, congresos, xornadas de estudos, que serán avaliados polo profesor en función do seu interese e relación cos contidos da materia.
Tests	Description
Exame de preguntas de desenvolvemento	Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma Moovi ou outras. O alumnado contará cunha entrevista programada ao final do exercicio para coñecer pormenorizadamente o resultado do seu esforzo.

Avaliación

Description	Qualification	Evaluated Competen cess
Actividades introdutorias	5	CB1 CB2 CB5
Lección maxistral	30	CB1 CB2 CB5
Traballo tutelado	15	CB1 CB2 CB5
Eventos científicos	20	CB1 CB2 CB5

Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame sobre contidos que o alumnado ha responder de xeito disertativo. O alumnado semipresencial ha de comparecer para a realización desta proba (ou probas), que será programada de xeito oficial e anunciada con antelación pola Facultade. A proba consistirá nunha disertación escrita sobre un ou varios dos temas do programa así como no comentario (análise e interpretación) de un ou varios textos dos estudados no programa. A proba do mes de xullo será semellante á do mes de xuño.	30	CB1 CB2 CB5
---------------------------------------	---	----	-------------------

---

Other comments on the Evaluation

O alumnado semipresencial ha de comparecer de xeito presencial, ou telematicamente de ser necesario, para a realización desta proba. A proba consistirá nunha disertación manuscrita sobre un ou varios dos temas do programa así como no comentario (análise e interpretación) de un ou varios textos dos estudados no programa.

No caso de que a docencia presencial non estiver permitida, por razóns sanitarias ou doutro índole, o total das recensións presentadas substituirá as porcentaxes de lección maxistral (30%) e de traballo tutelado (15%) e mesmo, se for o caso, de eventos científicos (20%), pasando, pois, a constituír o 65% do valor final da meteria.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Ansede, Alberte, Cesáreo Sánchez Iglesias, Xosé María Álvarez Cáccamo, and Asociación Socio-Pedagóxi, **Historia Da Literatura Galega.**, Tomos 33 e 34,, Asociación Socio-Pedagóxica Galega, 1996

Carballo Calero, Ricardo, **Historia Da Literatura Galega Contemporánea**, Galaxia, 1981

Frenzel, Elisabeth, **Diccionario de Motivos de La Literatura Universal**, Gredos, 1980

Complementary Bibliography

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Análise das obras centrais da literatura galega durante o franquismo/V01G400V01924

IDENTIFYING DATA**Análise das obras centrais da literatura galega durante o franquismo**

Subject	Análise das obras centrais da literatura galega durante o franquismo			
Code	V01G400V01924			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Galego			
Department	Filoloxía galega e latina			
Coordinator	Angueira Viturro, Anxo			
Lecturers	Angueira Viturro, Anxo			
E-mail	angueira@uvigo.es			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
General description	Historia crítica da literatura galega entre 1936 e 1975.			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
CE7	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da teoría e crítica literaria.
CE16	Coñecemento da historia dos países da Península Ibérica.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT3	Coñecementos xerais sobre a área de estudo (lingüística, linguas galega, española, portuguesa, latina, literaturas, tecnoloxías, estudos culturais)
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Abranguer os fundamentos teóricos e aplicados que ofrecen os diferentes paradigmas da teoría literaria, así como sintetizar, relacionar e describir a tradición literaria galega nos seus distintos ámbitos culturais e sociais, períodos, xéneros e movementos.	CB2 CG1 CE3 CT2
	CB5 CG2 CE6 CT8
	CG5 CE7 CT10
	CG7 CE16 CT11
Comprender a historia das ideas estéticas que subxace á evolución das tradicións literarias.	CB1 CG1 CE3 CT9
	CB2 CG5 CE7
	CB5 CE16

Valorar a construción do sistema literario galego como un produto da nosa historia e da nosa singularidade en tanto que pobo peculiar.

CG5 CE16 CT2
CT3
CT8
CT9
CT10
CT12

Coñecer a fondo a tradición literaria galega do século XX.

CB1 CG1 CE3 CT2
CB2 CG7 CE6 CT3
CB5 CE7 CT6
CE16 CT11

Contidos

Topic

A posguerra. Literatura do exilio.	Núcleos literarios do exilio americano. A importancia literaria do exilio. A posguerra e a recuperación literaria en Galicia. Luís Pimentel. Luís Seoane. Outros autores.
Os conflitos xeneracionais, estéticos e literarios dos anos cincuenta e sesenta. A xeración de 1936	A obra de Álvaro Cunqueiro. A obra de Blanco Amor. A obra de Celso Emilio Ferreiro. Outros autores.
A ruptura da xeración das Festas Minervais. A nova narrativa. Novas tendencias poéticas.	A obra de Méndez Ferrín. A obra de Uxío Novoneyra. A obra de Xohana Torres. Outros autores.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	32	36	68
Traballo tutelado	13	36	49
Resolución de problemas	3	30	33

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	O desenvolvemento da aula farase a partir de explicacións sobre cada tema nas que se vaian introducindo tamén os textos pertinentes. Algunhas sesións desta materia realizaranse a través de docencia virtual síncrona. O alumnado semipresencial deberá asistir a sesións de titoría, que se celebrarán a razón de unha por mes, aproximadamente. Ademais, disporán en Moovi de cuestionarios, apuntamentos, presentacións gráficas e vídeos e outro material diverso.
Traballo tutelado	Serán necesarios ás veces para completar as explicacións da aula. O alumnado semipresencial deberá realizar os mesmos traballos presentándoos por escrito, via correo electrónico ou segundo acorde cos profesores.
Resolución de problemas	Na aula faremos lecturas e comentarios dos textos máis salientables, aos que se lle dedicará a última parte de cada unha das sesións, que o alumnado deberá completar con outras lecturas e comentarios suxeridos.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Resolución de problemas	O alumno, sexa presencial ou semipresencial, disporá de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma Moovi.
Traballo tutelado	O alumno, sexa presencial ou semipresencial, disporá de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma Moovi.

Avaliación

Description	Qualification	Evaluated Competences
-------------	---------------	-----------------------

Lección maxistral	Os contidos desenvolvidos ó longo do cuadrimestre avaliaranse mediante un exame ó final do mesmo na data oficial da Facultade. O alumnado semipresencial está obrigado a realizar estas probas de xeito presencial nesta mesma data.	70	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2 CG5 CG7	CE3 CE6 CE7 CE16	CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
Traballo tutelado	O discente preparará en grupo ou en solitario comentarios de texto e informacións concisas para seren expostas na aula. O alumnado semipresencial está obrigado a realizar estas probas vía telemática no prazo que se fixe.	15	CB5	CG1 CG2 CG5 CG7	CE3	CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
Resolución de problemas	As lecturas e comentarios realizados na aula, así como todas as lecturas que se vaian propondo, serán obxecto de avaliación. O alumnado semipresencial está obrigado a realizar estas probas de xeito presencial no día e hora que se fixe.	15				CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12

Other comments on the Evaluation

O alumnado, tanto presencial como non presencial, que se presente á "segunda edición de actas" realizará unha proba por escrito (na data oficial, segundo o calendario da FFT) con contidos pertencentes a todo o temario, incluíndo:

1.- recoñecemento de textos, 2.- comentario de textos, 3.- preguntas curtas de resposta curta e 4.- preguntas longas para desenvolver.

En función do desenvolvemento do curso e da actividade desenvolvida por cada un dos discentes algún(s) destes apartados pode(n) non ser necesario(s).

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Figueroa, Antón, **Ideoloxía e autonomía no campo literario galego**, Laiovento, 2010

Méndez Ferrín, Xosé Luís, **De Pondal a Novoneyra**, Xerais, 1984

Complementary Bibliography

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Análise das obras centrais do período Nós/V01G400V01923

Literatura dos 'Séculos Escuros' e do século XIX/V01G400V01922

IDENTIFYING DATA**Análise das obras centrais da literatura galega desde 1975-I**

Subject	Análise das obras centrais da literatura galega desde 1975-I			
Code	V01G400V01925			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	4	1c
Teaching language	Galego			
Department	Filoloxía galega e latina			
Coordinator	Fernández Álvarez, Manuel Santiago			
Lecturers	Fernández Álvarez, Manuel Santiago			
E-mail	manuelforcadela@gmail.com			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
General description	Análise e interpretacións da tradición literaria galega desde 1975			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
CE7	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da teoría e crítica literaria.
CE10	Coñecemento dos conceptos e métodos da literatura comparada.
CE16	Coñecemento da historia dos países da Península Ibérica.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT3	Coñecementos xerais sobre a área de estudo (lingüística, linguas galega, española, portuguesa, latina, literaturas, tecnoloxías, estudos culturais)
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
-------------------	-------------

Adquirir os fundamentos teóricos sobre autores e obras narrativas e ensaísticas do período estudado.	CB1	CG1	CE3	CT1
	CB1	CG1	CE6	CT2
	CB2	CG2	CE7	CT2
	CB2	CG2	CE10	CT3
	CB3	CG3	CE16	CT3
	CB4	CG4	CE61	CT4
	CB5	CG5	CE62	CT5
	CB5	CG5	CE63	CT6
		CG6	CE64	CT6
		CG7	CE65	CT7
		CG7	CE66	CT8
		CG8	CE67	CT8
		CG9		CT9
		CG10		CT9
		CG11		CT10
		CG12		CT11
				CT11
				CT12
				CT12
				CT13
				CT14
				CT15
				CT16
				CT17
				CT18
				CT19
				CT20
				CT21
				CT22
Adquirir coñecementos e destrezas para analizar textos narrativos e ensaísticos, así como sintetizar, relacionar e describir a tradición literaria galega nos seus distintos ámbitos culturais e sociais durante o amplo período de creación literaria iniciado coa transición política democrática.	CB1	CG1	CE2	CT3
	CB2	CG2	CE3	CT10
	CB3	CG5	CE6	CT11
	CB4	CG7	CE7	
	CB5		CE10	
			CE16	
Estudar as obras e os movementos literarios máis importantes.	CB1	CG1	CE2	CT1
	CB1	CG1	CE3	CT2
	CB2	CG2	CE4	CT2
	CB3	CG2	CE5	CT3
	CB5	CG4	CE6	CT3
	CB5	CG5	CE6	CT4
		CG7	CE7	CT6
			CE9	CT9
			CE10	CT10
			CE10	
			CE11	
			CE16	
Aprender a valorar la construcción del sistema literario gallego como un producto de la historia cultural de Galicia.	CB1	CG1	CE3	CT1
	CB2	CG1	CE6	CT2
	CB5	CG2	CE6	CT3
		CG2	CE7	CT4
		CG3	CE10	CT5
		CG5	CE16	CT6
		CG7	CE21	CT6
				CT8

Recoñecer e valorar os importantes cambios que tiveron lugar neste período respecto de a tradición literaria galega.

CB1 CG1 CE1 CT2
 CB2 CG1 CE2 CT3
 CB3 CG2 CE3 CT6
 CB4 CG2 CE3 CT8
 CB5 CG3 CE4 CT9
           CG4 CE5 CT10
           CG5 CE6 CT11
           CG5 CE6 CT12
           CG6 CE7
           CG7 CE7
           CE8
           CE9
           CE10
           CE10
           CE11
           CE12
           CE13
           CE14
           CE15
           CE16
           CE16
           CE17
           CE18
           CE19
           CE20
           CE21
           CE22
           CE23
           CE24
           CE25
           CE26

Contidos

Topic

1. Introducción.	Metodoloxía. Distribución da materia. Periodización. Consideracións xerais.
2. Períodos.	. Os veinticinco últimos años do século XX: 1975- 2000. . Os trece años do século XXI: 2000-2013.
3. Os xéneros narrativos:	. Narrativa histórica. . Crónica social. . Narrativa policíaca. . Narrativa intimista. . Narrativa de aventuras. . Narrativa vanguardista e fantástica. . Narrativa feminista.
4. Lectura e análise de obras narrativas significativas deste período.	Lectura e análise das seguintes obras: Deus sentado nun sillón azul, de Carlos Casares. A man dereita, de Aníbal Malvar. Crime en Compostela, de Carlos Reigosa. Así nacen as baleas, de Anxos Sumai. Circe ou o pracer do azul, de Begoña Caamaño. Morning Star, de Xosé Miranda Ruíz. O soño da febre, de Miguel Anxo Murado Vidas post-it, de Iolanda Zúñiga
5. Temas e tipos de ensaio en lingua galega.	Temas. Autores.
6. O autóctono e o alleo.	Galicia como tema. O universal como tema. O galego como lingua de cultura. O criterio temático. O criterio filolóxico. O criterio sistémico.
7. Lectura e análise de obras ensaísticas significativas deste período.	Diglosia e texto, de Antón Figueroa. O sol de Homero, de Xavier Seoane. Oiko-nomía do xénero. Relato das clausuras, de Rebeca Baceiredo.

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	1	1	2
Lección maxistral	16	20	36
Resolución de problemas	20	25	45
Traballo tutelado	8	30	38
Eventos científicos	0	20	20
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	6	9

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Actividades introductorias	Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma Moovi ou outras.
Lección maxistral	Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma Moovi ou outras. O método docente, ademais, será o do diálogo e o alumnado poderá formular cantas dúbidas lle suxira o discurso da materia. Os ALUMNOS SEMIPRESENCIAIS poderán recibir orientacións sobre estes contidos nas titorías individuais (sexan presenciais ou remotas), indicaráselles a bibliografía que pode substituílas ou complementalas, e disporán en Moovi de material específico.
Resolución de problemas	Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma Moovi ou outras. Ademais, os traballos serán expostos e discutidos na aula e estarán á disposición do alumnado para a súa consulta posterior e para formar parte do material de estudo.
Traballo tutelado	O alumnado realizará unha serie de intervencións na aula relativas ao desenvolvemento do programa, quer exposicións de lecturas, quer comentarios de textos particulares. Os textos obxecto destas intervencións serán indicados na aula en función dos intereses do grupo e da propia dinámica da docencia. Os ALUMNOS SEMIPRESENCIAIS recibirán nas titorías indicacións sobre os traballos que deberán facer no lugar destas actividades.
Eventos científicos	Eventualmente, o alumnado será convidado a participar en sesións de conferencias, debates, proxeccións, congresos, xornadas de estudos, que serán avaliados polo profesor en función do seu interese e relación cos contidos da materia.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Lección maxistral	Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma Moovi ou outras. O método docente, ademais, será o do diálogo e o alumnado poderá formular cantas dúbidas lle suxira o discurso da materia.
Resolución de problemas	Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma Moovi ou outras. Ademais, os traballos serán expostos e discutidos na aula e estarán á disposición do alumnado para a súa consulta posterior e para formar parte do material de estudo.
Traballo tutelado	O alumnado realizará unha serie de intervencións na aula relativas ao desenvolvemento do programa, quer exposicións de lecturas, quer comentarios de textos particulares. Os textos obxecto destas intervencións serán indicados na aula en función dos intereses do grupo e da propia dinámica da docencia. Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma Moovi ou outras.

Avaliación			
	Description	Qualification	Evaluated Competences
Actividades introductorias	Terase en conta a asistencia a clase e a participación no desenvolvemento da docencia.	2	CB1 CG1 CT2 CB2 CG2 CT10 CB5 CG5 CT11 CG7 CT12

Lección maxistral	Terase en conta a asistencia a clase e a participación no desenvolvemento da docencia. No caso de que presencialidade total non sexa posible, levarase a cabo unha secuencia repetida de Lectura-Debate-Recensión para cada unha das obras presentes no programa. Quere dicirse que o alumnado deberá ler cada unha das obras e asistir, posteriormente, a un debate por medios telemáticos sobre esa obra para, finalmente, escribir unha recensión de 2000 palabras sobre esa obra. A recensión deberá ser totalmente persoal e orixinal e no caso de que se detecte plaxio total ou parcial a nota resultante non será outra que 0 (cero). Igualmente terase moi en conta a corrección formal e lingüística.	25	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2 CG5 CG7	CE3 CE6 CE7 CE10 CE16	CT2 CT10 CT11 CT12
Resolución de problemas	Terase en conta a asistencia a clase e a participación no desenvolvemento da docencia.	25	CB1 CB2 CB5	CG1 CG5 CG7	CE3 CE6 CE7 CE10 CE16	CT2 CT10 CT11 CT12
Traballo tutelado	A exposición e realización de pequenos traballos e comentarios acordados polo curso serán tamén de interese para o plano xeral de docencia.	5	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2 CG5 CG7	CE3 CE6 CE7 CE10 CE16	CT2 CT10 CT11 CT12
Eventos científicos	Eventualmente outras actividades como conferencias, coloquios, programas de tv, proxeccións de filme, etc. poderán ser obxecto de atención polo seu interese no obxecto da materia.	8	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2 CG5 CG7	CE3 CE6 CE7 CE10 CE16	CT2 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
Exame de preguntas de desenvolvemento	Unha ou varias probas de común acordo co alumnado será realizadas ao longo do curso.	35	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2 CG5 CG7	CE3 CE6 CE7 CE10 CE16	CT2 CT9 CT10 CT11 CT12

Other comments on the Evaluation

O alumnado semipresencial ha de comparecer de xeito presencial, ou telematicamente de ser necesario, para a realización desta proba. A proba consistirá nunha disertación manuscrita sobre un ou varios dos temas do programa así como no comentario (análise e interpretación) de un ou varios textos dos estudados no programa.

No caso de que a docencia presencial non estiver permitida, por razóns sanitarias ou doutro índole, o total das recensións presentadas substituirá as porcentaxes de lección maxistral (30%) e de traballo tutelado (15%) e mesmo, se for o caso, de eventos científicos (20%), pasando, pois, a constituír o 65% do valor final da materia.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Tarrío, A, **Literatura Galega. Aportacións para unha historia crítica**, Xerais, 1994

Vilavedra, D, **Historia da Literatura Galega**, Galaxia, 1999

Vilavedra, D. (coord.), **Diccionario de literatura galega I e II**, Galaxia, 1997-8

VV.AA., **Historia da Literatura Galega - V**, A Nosa Terra-ASPG, 1996

VV. AA., **Historia da Literatura Galega. Tomos 33 e 34**, Hércules Edicións,

Complementary Bibliography

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Análise das obras centrais da literatura galega desde 1975-II/V01G400V01927

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Análise das obras centrais da literatura galega durante o franquismo/V01G400V01924

Subjects that it is recommended to have taken before

Análise das obras centrais do período Nós/V01G400V01923

IDENTIFYING DATA**Xénero e literatura: Galicia e os países lusófonos**

Subject	Xénero e literatura: Galicia e os países lusófonos			
Code	V01G400V01926			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	4	1c
Teaching language	Galego Portugués			
Department	Filoloxía galega e latina			
Coordinator	Baltrusch , Burghard			
Lecturers	Angueira Viturro, Anxo			
E-mail	burg@uvigo.es			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
General description	Aspectos de historia e estudos de caso de xénero, literatura e outras artes nas culturas galega e lusófonas.			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudiantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudiantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG5	Capacidade do estudiantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
CG6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
CE7	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da teoría e crítica literaria.
CE10	Coñecemento dos conceptos e métodos da literatura comparada.
CE16	Coñecemento da historia dos países da Península Ibérica.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT3	Coñecementos xerais sobre a área de estudo (lingüística, linguas galega, española, portuguesa, latina, literaturas, tecnoloxías, estudos culturais)
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
-------------------	-------------

Coñecer os fundamentos das teorías literarias feministas, así como as perspectivas, tendencias e paradigmas críticos vixentes na actualidade.	CB1 CB2 CB5	CG1 CG1 CG2	CE3 CE6 CE7 CE10 CE10 CE12 CE13 CE16 CG6 CG7	CT1 CT2 CT2 CT3 CT6 CT9 CT10 CT11 CT12
Ser capaz de describir, relacionar e avaliar *críticamente as estratexias de produción e de recepción dos textos literarios galegos e lusófonos utilizando a perspectiva de xénero..	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2 CG5 CG6 CG7	CE3 CE6 CE7 CE10 CE13 CE16	CT1 CT2 CT2 CT3 CT3 CT6 CT9 CT10 CT11 CT12
Coñecer e comprender unha selección de autoras/é e obras literarias relevantes desde unha perspectiva de xénero, en galego e portugués.	CB1 CB2 CB5	CG1 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG5 CG6 CG7	CE1 CE2 CE3 CE6 CE7 CE8 CE10 CE12 CE16	CT1 CT2 CT2 CT3 CT6 CT9 CT10 CT11 CT12
Comprender e saber aplicar os métodos de crítica feminista feministas a obras galegas e lusófonas.	CB1 CB2 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG5 CG6 CG6 CG7	CE1 CE2 CE3 CE3 CE5 CE6 CE7 CE10 CE16	CT1 CT2 CT2 CT3 CT3 CT6 CT9 CT10 CT11 CT12

Contidos

Topic	
1. Aspectos teóricos	1.1. Teorías feministas 1.2. Crítica literaria feminista 1.3. Feminismo e política 1.4. Feminismo e ecoloxía
2. Literatura, cultura e xénero en Galicia	2.1. Historia das mulleres e das autoras na Galiza: condicionantes históricos, sociolóxicos e de recepción 2.2. Literatura e cultura galega: de Rosalía de Castro até á actualidade
3. Literatura, cultura e xénero en lingua portuguesa	3.1. Historia das mulleres e das autoras en Portugal e no mundo lusófono: condicionantes históricos, sociolóxicos e de recepción 3.2. Literatura portuguesa: das Cantigas d'amigo até á actualidade 3.3. Literatura brasileira contemporánea 3.4. Literatura africana lusófona actual

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	2	0	2
Lección maxistral	18	16	34
Estudo de casos	8	18	26
Traballo tutelado	2	36	38
Presentación	2	2	4
Aprendizaxe colaborativa	16	30	46

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Actividades introductorias	Organización e explicación da materia: calendario, probas, obras de lectura, bibliografía complementaria, ferramentas de traballo.
Lección maxistral	Actividade teórica. Consiste na exposición dos contidos da materia co obxectivo de comunicar coñecementos. As explicacións estarán ordenadas e ben estruturadas e contarán con exemplos que aseguren a comprensión dos contidos.
Estudo de casos	Actividades prácticas orientadas na aula pola docente: comentarios de texto, análises, comparacións entre textos e poéticas dos ámbitos literarios en lingua galega e en lingua portuguesa, nos sistemas luso, brasileiro e dos estados africanos. Estas actividades desenvolveranse coa participación directa do alumnado e a orientación da docente.
Traballo tutelado	O alumnado presentará individualmente un traballo sobre un tema ou unha obra literaria en galego ou en portugués, que forme parte do corpus tratado nesta disciplina (no marco das épocas e autoras estudadas). O tema do traballo será acordado co profesorado e supervisado por el. Avaliaranse os resultados e a expresión escrita.
Presentación	Cada alumna/o prepara e realiza unha exposición oral sobre unha cuestión ou tema (obra, autora) previamente acordado co profesorado.
Aprendizaxe colaborativa	Avaliación continua dos comentarios, lecturas, proxectos e outros traballos e contribucións realizados ao longo do cuadrimestre, sexa de forma individual ou en grupo.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Estudo de casos	Estas actividades de estudo e análise dirixiranse de forma personalizada nas titorías.
Traballo tutelado	O traballo tutelado dirixirase de forma personalizada nas titorías.
Presentación	As presentacións e exposicións dirixiranse de forma personalizada nas titorías.
Aprendizaxe colaborativa	Os proxectos e outras contribucións dirixiranse de forma personalizada nas titorías.

Avaliación						
	Description	Qualification	Evaluated Competences			
Traballo tutelado	Avaliarase un traballo de proxecto escrito de aproximadamente 15 páxinas (con introdución, parte principal, conclusión e bibliografía, seguindo as normas de estilo e de referenciación bibliográfica indicadas para o TFG), sobre un tema que se acordará co/a profesor/a. Un primeiro esbozo (como mínimo, a estrutura e a bibliografía) entregárase en formato Open Office ou Word ata o día 1 de decembro. A entrega da versión definitiva realizarase ata o día 17 de xaneiro.	40	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2 CG5 CG6 CG7	CE3 CE6 CE7 CE10 CE16	CT2 CT3 CT6 CT9 CT10 CT11 CT12
Presentación	Durante o período de aulas, cada estudante realizará unha exposición oral de aproximadamente 20 minutos sobre un tema que se acordará co/a profesor/a, acompañado de guión e bibliografía.	30	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2 CG5 CG6 CG7	CE3 CE6 CE7 CE10 CE16	CT2 CT3 CT6 CT9 CT10 CT11 CT12
Aprendizaxe colaborativa	Avaliación continua dos comentarios, lecturas, proxectos e outros traballos e contribucións realizados ao longo do cuadrimestre, sexa de forma individual ou en grupo.	30	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2 CG5 CG6 CG7	CE3 CE6 CE7 CE10 CE16	CT2 CT3 CT6 CT9 CT10 CT11 CT12

Other comments on the Evaluation

Pautas xerais

As/os estudantes deberán escoller, de forma obrigatoria nas primeiras dúas semanas do cuadrimestre en cuestión, entre dúas opcións: un sistema de avaliación continua (*cf. supra* a descrición en [Avaliación]) ou un sistema de avaliación única. Recoméndase optar polo primeiro.

A copia ou o plaxio en calquera das probas das avaliacións continua ou única poderá motivar a solicitude de apertura dun expediente sancionador, nas dúas edicións das actas. Alegar descoñecemento do que supón plaxio non eximirá o alumnado da súa responsabilidade nese aspecto.

Avaliación continua

Para superar a materia, será preciso entregar coa regularidade requirida as prácticas de clase e obter unha nota mínima de **cinco** (sobre dez) en todas as partes de avaliación. De non acadar a nota de cinco nalguna destas formas de avaliación, non se realizará media.

A non realización de probas ou exercicios parciais previstos polo sistema de avaliación continua (*cf. supra* a descrición en [Avaliación]) suporá a obtención dunha cualificación de 0 (cero) puntos nesta.

A data do exame de avaliación continua coincidirá coa data do exame de avaliación única recollida no calendario oficial da FFT.

Avaliación única

Para superar a materia, será preciso superar cunha nota mínima de cinco (sobre 10) as dúas probas seguintes:

-Traballo tutelado (50%), coas mesmas características que o que se describiu máis arriba. Entregarase como moi tarde no día do exame oficial marcado do calendario da FFT.

-Exame oral (50%). Duración mínima de 30 minutos e máxima de 60, que versa sobre todos os contidos e textos de lectura obrigatoria da materia que se disponibilizarán no inicio do cuadrimestre. Realizarase no día do exame oficial marcado do calendario da FFT ou nun día alternativo acordado co/a profesor/a.

Deberase obter en ambos casos unha cualificación mínima de 5 puntos (sobre 10) para poder efectuar media.

A data do exame de avaliación única será establecido pola FFT e publicado no seu calendario oficial.

Segunda edición das actas

Os mesmos criterios de avaliación única aplicaranse na segunda edición das actas (xullo).

O alumnado de avaliación continua que non supere a materia na primeira convocatoria e teña que acudir á segunda edición das actas terá que presentarse unicamente á parte que teña suspenso.

En todo caso, recoméndase a asistencia regular ás aulas e ás titorías e a consulta dos materiais e informacións específicas na plataforma FAITIC, mesmo que non se siga o sistema de avaliación continua.

Alumnado semi-presencial

Ao alumnado semi-presencial ofrécenselle titorías concertadas. Para quen teña a oportunidade, recoméndase asistir regularmente a estas titorías. Poderase ter tamén unha atención personalizada a través do correo electrónico (consulta de dúbidas, entrega e corrección-comentario das probas etc.).

En todo caso, o ensino semi-presencial require dunha disciplina de traballo, seguindo as indicacións do profesorado, así como do uso imprescindible da plataforma FAITIC desde o primeiro día de clases.

A **avaliación continua** do alumnado semi-presencial implica a visualización das grabacións das clases e a realización dos exercicios indicados polo profesorado a través da plataforma MOOVI, dentro dos prazos indicados. Quen non poida realizar estes exercicios dentro dos prazos, terá que realizar as probas previstas para a avaliación única.

Esta avaliación do alumnado semi-presencial implica a valoración de tres ítems:

-Traballo tutelado (40%), acordado e supervisado pola docente, que deberá entregarse na data establecida pola FFT para o exame final.

-Exposición oral (30%), na data establecida pola FFT.

-Presentación dos traballos de aula, nos prazos establecidos (30%).

Será indispensable obter unha cualificación de cinco (sobre 10) nos tres ítems para poder efectuar media e superar a materia.

A **avaliación única** do alumnado semi-presencial segue as pautas establecidas para o alumnado presencial (*cf. supra*).

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Baltrusch, Burghard (ed.), **Lupe Gómez: Libre e estranxeira. Estudos e traducións**, 1ª, Frank & Timme, 2013

- González Fernández, Helena, **Elas e o paraugas totalizador. Escritoras, xénero e nación**, 1ª, Xerais, 2005
- González Fernández, Helena, **Anatomía de 'tanta visibilidade' das mulleres na literatura**, Madrygal 9 69-72, 2006
- González Fernández, Helena & Manuela Palacios González (eds.), **Palabras extremas: escritoras gallegas e irlandesas de hoy**, 1ª, NetBiblo,
- González Fernández, Helena & María do Cebreiro Rábade Villar, **Canon y subversión. La obra narrativa de Rosalía de Castro**, 1ª, Icaria, col. Mujeres y Culturas, 2012
- Miguelé-Carballeira, Helena, **Galiza, um povo sentimental? Género, política e cultura no imaginário nacional galego**, 1ª, Através editora, 2014
- Postigo Aldeamil, María Josefa, **La narrativa en lengua portuguesa de los últimos cincuenta años. Estudios dedicados a José A. Ares Montes (Revista de Filología Románica, anejo II)**, 1ª, Servicio de Publicaciones Universidad Complutense, 2001
- Segarra, Marta & Ángels Carabí (eds.), **Feminismo y crítica literaria**, 1ª, Icaria, col. Mujeres y Culturas, 2000
- Zavala, Iris M. (coord. gral), **Breve historia feminista de la Literatura española (en lengua catalana, gallega y vasca) (Vol. VI)**, 1ª, Anthropos, 1993
- Blanco, Carmen, **Literatura galega de muller**, 1ª, Xerais, 1991
- Bermúdez Montes, M.Teresa, **Conquistar a voz, se apropriar da palabra: a autoria feminina na poesia galega contemporânea**. In Otávio Rios (coord.) (2011): **Arquipélago continuo. Literaturas plurais. 131-145**, UEA Edições (Universidade do Estado do Amazonas), 2011
- Edfel'd, Chatarina, **Uma História na História. Representações da autoria feminina na História da Literatura Portuguesa do Século XX**, Câmara Municipal do Montijo, 2006
- Macedo, Ana Gabriela / Amaral, Ana Luísa (orgs.), **Dicionário da Crítica Feminista**, Edições Afrontamento, 2005
- Owen, Hilary / Pazos Alonso, Cláudia, **Antigone's Daughters? Gender Genealogy, and the politics of authorship on 20th-century Portuguese women's writing**, Bucknell University Press, 2011
- Klobucka, Anna M., **O Formato Mulher. A emergência da autoria feminina na poesia portuguesa**, Angelus Novus, 2009
- Bermúdez, Silvia / Johnson, Roberta (eds.), **A New History of Iberian Feminisms**, University of Toronto Press, 2018
- Macedo, Ana Gabriela / Amaral, Ana Luísa (orgs.), **Novas Cartas Portuguesas e os feminismos, Cadernos de Literatura Comparada 26/27**, Instituto de Literatura Comparada Margarida Losa, 2012
- Barreno, María Isabel / Horta, Maria Teresa / Costa, Maria Velho da, **Novas Cartas Portuguesas (ed. de Ana Luísa Amaral)**, Dom Quixote, 2010
- Figueiredo, Isabela, **Caderno de Memórias Coloniais**, 8ª, Caminho, 2018
- Figueiredo, Isabela, **A Gorda**, 5ª, Caminho, 2018
- Complementary Bibliography**
- Blanco, Carmen, **Sexo e lugar**, 1ª, Xerais, 2006
- Fortes, Belén (coord.), **Escrita e mulleres. Doce ensaios arredor de Virginia Woolf**, 1ª, Sotelo Blanco, 2003
- González Fernández, Helena, **A revisión dos mitos femininos na recente poesía de mulleres**, Journal of Hispanic and Galician Studies, XVIII, 2007
- González Fernández, Helena & Mª Xesús Lama (eds.), **Actas do VII Congreso Internacional de Estudos Galegos. Mulleres en Galicia. Galicia e os outros pobos da Península. Barcelona 28 ó 31 de maio de 2003**, 1ª, Edicións do Castro, 2003
- Suárez Briones, Beatriz, **Sexualidades. Teorías literarias feministas**, 1ª, Centro Asesor de la Mujer / Ayuntamiento de Alcalá, 2003
- Arruda, Aline Alves & Constância Lima Duarte (eds.), **A Escritura no Feminino: aproximações**, 1ª, Editora Mulheres, 2011
- Willmer, Rhea Sílvia, **Ana Luísa Amaral e Ana Cristina Cesar: modos de pensar o feminino na poesia contemporânea em português. Tese de doutoramento**, 1ª, UFRJ, 2014
- Ciplijauskaitė, Biruté, **La construcción del yo femenino en la literatura**, 1ª, Servicio de publicaciones de la Universidad de Cádiz, 2004
- Reisz, Susana, **Escritura feminina e estratexias de auto-representación**, Unión Libre 1, 53-65., Unión Libre. Cadernos de vida e culturas, 1996
- González Fernández, Helena, **La mujer que no es sólo metáfora de la nación. Lectura de las viudas de vivos de Rosalía de Castro**. Lectora. Revista de Dones i Textualitat 15, dossier Mujeres y naciones: 99-116., Lectora. Revista de Dones i Textualitat, 2009
- Bermúdez Montes, M.Teresa, **Unha lectura de Adiós María**, 1ª, Xerais, 2002
- Almeida, Ana Bela Simões & Burghard Baltrusch, **Aproximación crítica á obra de Lupe Gómez. Atentado ao culturalismo**, Anuario Grial de estudos literarios galegos 2004, 7-29., 2005
- Bermúdez Montes, M.Teresa & Mônica Heloane Carvalho de Sant'Anna (eds.), **Letras escarlata. Estudos sobre a representación da menstruación**, 1ª, Frank & Timme, 2016
- Oliveira, Márcia, **Arte e feminismo em Portugal no contexto pós-revolução**, Universidade do Minho / Edições Húmus, 2015

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Trabalho de Fin de Grao/V01G400V01991

IDENTIFYING DATA**Análise das obras centrais da literatura galega desde 1975-II**

Subject	Análise das obras centrais da literatura galega desde 1975-II			
Code	V01G400V01927			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	9	Optional	4	2c
Teaching language	Galego			
Department	Filoloxía galega e latina			
Coordinator	Angueira Viturro, Anxo			
Lecturers	Angueira Viturro, Anxo			
E-mail	angueira@uvigo.es			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
General description	Visión xeral das principais obras poéticas e teatrais do período.			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudiantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudiantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG5	Capacidade do estudiantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
CE7	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da teoría e crítica literaria.
CE10	Coñecemento dos conceptos e métodos da literatura comparada.
CE16	Coñecemento da historia dos países da Península Ibérica.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT3	Coñecementos xerais sobre a área de estudo (lingüística, linguas galega, española, portuguesa, latina, literaturas, tecnoloxías, estudos culturais)
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
-------------------	-------------

Adquirir os fundamentos teóricos sobre autores e textos poéticos e dramáticos do período estudado.	CB1	CG1	CE1	CT3
	CB2	CG2	CE2	CT3
	CB5	CG3	CE3	CT6
	CB5	CG5	CE4	CT9
		CG6	CE6	CT9
		CG7	CE6	CT10
			CE7	CT11
			CE7	CT12
			CE8	CT16
			CE9	
			CE10	
			CE10	
			CE11	
			CE13	
			CE14	
			CE15	
			CE16	
			CE17	
			CE18	
			CE19	
			CE20	
			CE21	
			CE22	
Adquirir coñecementos e destrezas para analizar poemas, obras de teatro, así como sintetizar, relacionar e describir a tradición literaria galega nos seus distintos ámbitos culturais e sociais durante o amplo período de creación literaria iniciado coa transición política democrática.	CB1	CG1	CE3	CT1
	CB2	CG1	CE6	CT2
	CB5	CG2	CE6	CT3
		CG2	CE7	CT4
		CG3	CE10	CT5
		CG5	CE16	CT6
		CG7	CE21	CT6
				CT8
				CT9
Recoñecer e ser capaz de analizar as obras e os movementos literarios da época.	CB1	CG1	CE1	CT1
	CB1	CG2	CE3	CT2
	CB2	CG5	CE3	CT8
	CB2	CG7	CE4	CT9
	CB3		CE6	CT10
	CB4		CE6	CT12
	CB5		CE7	CT22
	CB5		CE8	CT23
			CE10	
			CE16	
			CE18	
			CE24	
			CE28	
			CE30	
			CE33	
Aprender a valorar a construción do sistema literario galego como un produto da historia cultural de Galicia.	CB1	CG1	CE1	CT2
	CB2	CG2	CE3	CT2
	CB5	CG5	CE6	CT3
		CG7	CE7	CT4
			CE10	CT6
			CE16	CT8
				CT9
				CT9
				CT10
				CT11
Recoñecer e valorar os importantes cambios habidos neste período respecto da tradición literaria galega.	CB1	CG1	CE3	CT6
	CB1	CG2	CE6	CT8
	CB2	CG5	CE7	CT9
	CB3	CG7	CE10	CT11
	CB5			CT12

Contidos

Topic

A revolución de Con pólvora e magnolias de X.L. Méndez Ferrín (1976) e a de Álvaro Cunqueiro. . Con pólvora e magnolias de X.L. Méndez Ferrín (1976).
.O grupo Rompenite
. Herba aquí e acolá de A. Cunqueiro (1980)

A xeración dos 80	. Autores. . Obras máis significativas. Lectura e análise. . Tendencias poéticas desta etapa.
A xeración poética dos 90	. Autores. . Obras máis significativas. Lectura e análise. . Tendencias poéticas de esta etapa.
Poéticas do S. XXI	. Autores. . Obras máis significativas. Lectura e análise. . Tendencias poéticas desta etapa.
A forza da poesía da muller	. Autoras. . Obras máis significativas. Lectura e análise. . Tendencias poéticas.
A actividade teatral a partir de 1980.	A creación do Centro Dramático Galego. Temática autóctona e diálogo interliterario. Lectura e análise de obras dramáticas significativas deste período.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	24	27	51
Traballo tutelado	21	80	101
Resolución de problemas	27	46	73

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	O desenvolvemento da aula farase a partir de explicacións sobre cada tema nas que se vaian introducindo tamén os textos pertinentes. O alumnado semipresencial deberá asistir a sesións de titoría, que se celebrarán a razón de unha por mes, aproximadamente. Ademais, disporán en Moovi de cuestionarios, apuntamentos, presentacións gráficas e vídeos e outro material diverso que consideren os profesores.
Traballo tutelado	Serán necesarios ás veces para completar as explicacións da aula. O alumnado semipresencial deberá realizar os mesmos traballos presentándoos por escrito, via correo electrónico ou segundo acorde cos profesores.
Resolución de problemas	Na aula faremos lecturas e comentarios dos textos máis salientables, dedicándolle a última parte de cada unha das sesións, que o alumnado deberá completar con outras lecturas e comentarios suxeridos.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	O profesor responderá ás consultas ou dúbidas individuais e fará suxestións específicas segundo o interese e aptitudes de cada alumno.
Resolución de problemas	Cada traballo será titorizado individualmente polo profesor durante a súa realización (sexa por medio de titorías presenciais, sexa mediante correo electrónico, etc.). Cada alumno recibirá, a posteriori, un comentario específico sobre o seu traballo.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated	Competences	
Lección maxistral	O discente preparará en grupo ou en solitario comentarios de texto e informacións concisas para seren expostas na aula. O alumnado semipresencial está obrigado a realizar estas probas vía telemática no prazo que se fixe.	15	CB2 CG2 CG5 CG7	CE3 CE6 CE7 CE10 CE16	
Traballo tutelado	As lecturas e comentarios realizados na aula, así como todas as lecturas que se vaian propondo, serán obxecto de avaliación. O alumnado semipresencial está obrigado a realizar estas probas de xeito presencial na data oficial de exames da FFT.	15	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2 CG5 CG7	CE3 CE6 CE7 CE10 CE16 CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12

Resolución de problemas	Os contidos desenvolvidos ó longo do cuadrimestre avaliaranse mediante un exame ó final do mesmo na data oficial da Facultade. O alumnado semipresencial tamén está obrigado a realizar estas probas de xeito presencial na mesma data.	70	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2 CG5 CG7	CE3 CE6 CE7 CE10 CE16	CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11
-------------------------	---	----	-------------------	--------------------------	-----------------------------------	---

Other comments on the Evaluation

O alumnado, tanto presencial como non presencial, que se presente á "segunda edición de actas" realizará unha proba por escrito (na data oficial, segundo o calendario da FFT) con contidos pertencentes a todo o temario, incluíndo:

- 1.- recoñecemento de textos,
- 2.- comentario de textos,
- 3.- preguntas curtas de resposta curta
- e 4.- preguntas longas para desenvolver.

En función do desenvolvemento do curso e da actividade desenvolvida por cada un dos discentes algún(s) destes apartados pode(n) non ser necesario(s).

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Casas, Arturo, **De impurezas, epitafios e balbordos.**, Galaxia, 1996

VV.AA., **Literatura. A literatura desde 1936 ata hoxe: Poesía e teatro**, Hércules, 2001

Complementary Bibliography

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Análise das obras centrais da literatura galega durante o franquismo/V01G400V01924

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Análise das obras centrais da literatura galega desde 1975-I/V01G400V01925

Subjects that it is recommended to have taken before

Análise das obras centrais da literatura galega durante o franquismo/V01G400V01924

Análise das obras centrais do período Nós/V01G400V01923

IDENTIFYING DATA**Literatura española medieval**

Subject	Literatura española medieval			
Code	V01G400V01931			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinator	Chas Aguión, Antonio			
Lecturers	Chas Aguión, Antonio			
E-mail	achas@uvigo.es			
Web				
General description	Estudio da literatura española creada e difundida en época medieval, analizando o contexto de creación así como as particularidades dos xéneros e textos mais representativos.			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
CE9	Coñecemento de retórica e estilística.
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	CB1
Que o estudantado demostrase posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adóitase atopar a un nivel que, aínda que se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	CB2
Que o estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	CB5
Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.	CG1
Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.	CG2
Capacidade do estudantado para comprender interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.	CG5
Coñecemento dos métodos básicos do estudo e análise lingüística e literaria.	CG7
Coñecemento da literatura española do período correspondente á Idade Media.	CE3

Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria relativos á literatura medieval española.	CE6
Coñecementos de retórica e estilística aplicados á literatura española da Idade Media.	CE9
Comunicación oral e escrita na lingua materna.	CT6
Capacidade de xestionar a información.	CT6
Habilidade para traballar de forma autónoma.	CT8
Capacidade crítica e de autocrítica.	CT9
Capacidade de análise e síntese.	CT10
Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala adecuadamente.	CT11
Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.	CT12

Contidos

Topic

1. Marco histórico e cultural	1.1. Contexto 1.2. Vías de transmisión da obra medieval 1.3. Problemas, fontes e bibliografía xeral para o estudo da literatura española medieval
2. A poesía na Idade Media	2.1. Lírica tradicional. 2.2. Épica, haxiografía e debates. 2.3. Mester de clerecía. 2.4. A cuaderna vía no século XIV. O Libro de Bo Amor. 2.5. Poesía de cancionero.
3. A prosa na Idade Media	3.1. Orixes, século XIII (literatura gnómica, exemplarios e traducións. Alfonso X) 3.2. A prosa no século XIV (literatura exemplar, prosa didáctica) 3.3. A heteroxeneidade da prosa no século XV (didáctica, epistolar, histórica, libros de viaxes e prosa de ficción) 3.4. A Celestina
4. O teatro na Idade Media	4.1. Teatralidad e parateatralidad 4.2. Teatro relixioso 4.3. Espectáculos cortesáns e teatro.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introdutorias	4	2	6
Lección maxistral	20	8	28
Eventos científicos	2	4	6
Traballo tutelado	14	0	14
Seminario	6	8	14
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	42	44
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	38	38

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introdutorias	Nas primeiras horas de docencia presencial das dúas partes está prevista unha sesión informativa a todo o alumnado, anticipando e aclarando as cuestións relativas ao desenvolvemento do curso. Así mesmo, serán utilizadas estas horas para a explicación da metodoloxía que se seguirá nas clases prácticas, especialmente no relativo ás tarefas, lecturas de obras medievais obrigatorias (a lista será entregada o primeiro día de clase), recomendadas e traballos de aula.
Lección maxistral	Nas clases teóricas presentarei ao alumnado cada un dos temas de maneira organizada, proporcionándolle a bibliografía precisa. No caso do réxime semipresencial o alumnado disporá da información fornecida polo profesor a través das titorías, tanto presenciais como a través do correo electrónico, así como o material fornecido na plataforma de teledocencia.

Eventos científicos	Está prevista a visita dun/a especialista na materia que pronunciará unha conferencia, en horas presenciais, sobre un dos contidos do programa, e sobre o que o alumnado, tanto presencial como non presencial, terá que facer un traballo. Para ese efecto, o alumnado semipresencial tamén disporá dos materiais precisos para desenrolo desta actividade.
Traballo tutelado	Complemento das sesións maxistras, nas horas prácticas serán expostos os conceptos teóricos a un grupo máis reducido do alumnado. O alumnado semipresencial tamén disporá dos materiais precisos (sexa a través da plataforma de ensino virtual ou por correo electrónico) para avanzar en cada unidade temática.
Seminario	Horas de asistencia obrigatoria para todo o alumnado, fixadas no horario oficial, nas que se aclararán cuestións e se resolverán dúbidas previas ao exame ou á resolución de traballos, especialmente os relativos á práctica do comentario literario de textos. O alumnado de réxime semipresencial cumprirá coas esixencias deste tipo de matrícula en canto ao número de titorías obrigatorias, dúas polo menos, ademais doutras que se acorde co profesorado.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Actividades introductorias	Tanto nas horas dedicadas ás actividades introductorias como nas que, ao longo do curso, asigno ás titorías en grupo, exporei ao alumnado aspectos relativos á metodoloxía da materia e ao seguimento da mesma. Así mesmo, procurarei levar un seguimento individualizado de cada estudante, expondo os principios metodolóxicos que rexerá a análise do texto literario, así como os fundamentos da avaliación. Para realizar este seguimento personalizado, cada estudante terá asignadas as horas de contacto co profesor, de carácter obrigatorio, ademais daquelas optativas que poida precisar.
Seminario	Nas horas asignadas ás titorías en grupo, en horario presencial, exporei ao alumnado aspectos relativos á metodoloxía da materia e ao seguimento da mesma. Así mesmo, procurarei levar un seguimento individualizado de cada estudante, expondo os principios metodolóxicos que ha de rexer a análise do texto literario, así como os fundamentos da avaliación. Para realizar este seguimento personalizado, cada estudante terá asignadas as horas de contacto co profesor, de carácter obrigatorio, ademais daquelas optativas que poida precisar. O alumnado semipresencial haberá de cumprir co mínimo de asistencia obrigatoria a titorías, fixadas pola coordinación de grao para este segundo cuatrimestre, ademais da posibilidade de asistir ás titorías que concerte comigo, de carácter potestativo.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Seminario	O seguimento e a presentación de comentarios (parciais ou totais) de textos literarios entregados en clase, así como a resolución de dúbidas prácticas sobre os contidos da materia, serán avaliados tras a realización das titorías. Todo o alumnado matriculado na materia haberá de ter polo menos unha titoría en data convida co profesor.	10	CB1 CG1 CE3 CT6 CB2 CG2 CE6 CT8 CB5 CG5 CE9 CT9 CG7 CT10 CT11 CT12
Exame de preguntas de desenvolvemento	A proba escrita ao remate do cuatrimestre é obrigatoria para todo o alumnado, que terá que superala para aprobar a materia. Consistirá en: 1) elaboración dun comentario literario completo, de acordo co esquema exposto polo docente, dalgunha das obras analizadas nas sesións presenciais (no caso de alumnado que siga a avaliación continua) ou de calquera das lecturas obrigatorias do programa (para quen opte por avaliación única). 2) unha ou varias cuestións de carácter práctico acerca de aspectos que o alumnado terá que contemplar sobre un texto literario (análisis métrico, retórico, etc.).	70	CB1 CG1 CE3 CT6 CB2 CG2 CE6 CT8 CB5 CG5 CE9 CT9 CG7 CT10 CT11 CT12
Resolución de problemas e/ou exercicios	Nas clases prácticas o alumnado ha de realizar probas obrigatorias consistentes na aplicación de coñecementos sobre un texto literario, ben sexa de contido (para verificar a correcta comprensión das obras de lectura obrigatoria), como de diferentes aspectos expostos nas clases teóricas: métrica, retórica, etc. Terase en conta non só a correcta realización, senón tamén a corrección lingüística e a exposición oral. Será obrigatorio para o alumnado que opte pola avaliación continua ter realizado polo menos dous exercicios deste tipo ao longo do cuatrimestre.	20	CB1 CG1 CE3 CT6 CB2 CG2 CE6 CT8 CB5 CG5 CE9 CT9 CG7 CT10 CT11 CT12

Other comments on the Evaluation

Para a primeira edición de actas o alumnado ten dereito a elixir entre avaliación continua ou avaliación única, e a cualificación final, así como a tipoloxía das probas, resultará da aplicación do arriba exposto: así, na avaliación única, o exame, que será diferente e dará conta de todo o temario oficial, equivalerá ao 100% da cualificación. Terá lugar en data fixada pola Xunta de Facultade. Pola contra, para a segunda edición das actas (mes de xullo, en data oficial fixada pola Xunta de Facultade), así como para as posteriores convocatorias extraordinarias, tan só haberá a posibilidade de avaliación única, a través dun exame que combinará probas prácticas (especialmente comentarios literarios de textos extraídos das lecturas obrigatorias) e preguntas mais breves de carácter teórico ou de aplicación práctica.

Lémbrese a importancia, tanto para o exame escrito (proba de desenvolvemento e proba práctica en torno ao comentario literario de textos) como para a entrega dos traballos nas horas prácticas, da corrección lingüística. Así mesmo, a copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de proba levará a cualificación cun cero. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá das responsabilidades derivadas neste aspecto.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Gómez Redondo, F, **Historia de la métrica medieval castellana**, Cilengua, 2016

Gómez Redondo, F., **Historia de la poesía medieval castellana I**, Cátedra, 2020

Lacarra, Mª J. y J. M. Cacho Blecua, **Historia de la literatura española. 1. Entre la oralidad y la escritura. La Edad Media**, Crítica, 2012

Rodríguez Cacho, Lina, **Manual de historia de la literatura española**, Castalia, 2016

Complementary Bibliography

González, Déborah y Helena Bermúdez, **Humanidades digitales : miradas hacia la Edad Media**, De Gruyter, 2019

Recomendacións

IDENTIFYING DATA**Literatura española do século XVI**

Subject	Literatura española do século XVI			
Code	V01G400V01932			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinator	Montero Reguera, José Francisco			
Lecturers	Montero Reguera, José Francisco			
E-mail	jmontero@uvigo.es			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
General description	Estudo das principais obras da literatura española do século XVI.			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
CE9	Coñecemento de retórica e estilística.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences			
Coñecemento dos principais fitos da literatura escrita en lingua española, con especial atención aos contextos socioculturais en que se producen.	CB1	CG1	CE3	CT2
	CB2	CG2	CE6	CT6
	CB5	CG5	CE9	CT8
		CG7		CT9
				CT10
				CT11
				CT12

Contidos

Topic	
1. Panorama histórico cultural do século XVI.	1.1. Feitos históricos relevantes. 1.2. Sociedade e economía do século XVI. 1.3. Ideoloxía e cultura do século XVI.

2. Consideracións xerais.	2.1. O Humanismo. 2.2. O renacemento. 2.3. A reforma relixiosa. 2.4. A influencia da literatura italiana: Petrarca, Boccaccio.
3. A poesía do século XVI.	2.1. A poesía castelá/ A poesía italianizante. A poesía tradicional. Romancero. O Cancionero. 2.2. Garcilaso de la Vega. 2.3. Frei Luís de León. 2.4. Fernando de Herrera e outros poetas do século XVI.
4. A prosa do século XVI	4.1 As modalidades narrativas: as novelle, libros de cabalaría, libros de pastores, libros bizantinos, libros picarescos. 4.2. O Lazarillo. O relato picaresco. 4.4. A prosa de ideas: O Diálogo da lingua. Juan de Valdés; 5.2. Diálogo de Mercurio e Carón. Diálogo das cousas acaecidas en Roma. Alfonso de Valdés.
5. O camiño cara o teatro comercial.	5.1. Da igrexa aos palacios. 5.2. Un vello arte de facer comedias.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	1	2	3
Lección maxistral	20	0	20
Resolución de problemas	16	66	82
Seminario	6	24	30
Resolución de problemas e/ou exercicios	5	10	15

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	O día de comezo de curso explicaranse os pormenores nunha sesión dunha hora de duración.
Lección maxistral	Todos os temas terán unha exposición maxistral, de carácter xeral.
Resolución de problemas	Boa parte do curso dedicarase ao comentario e análise de textos literarios, de forma particular dos poemas de Garcilaso ou de frei Luís de León.
Seminario	Procurarse traer especialistas para a impartición de conferencias sobre temas da materia.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Seminario	Con carácter mensual, haberá unha reunión co alumnado para comprobar o grao de transmisión dos coñecementos e da información proporcionada.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated	Competences
Resolución de problemas	Un comentario e análise de texto. Escrito.	20	CB1 CB2 CB5	CG5 CG7 CE3 CE6 CE9 CT2 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
Resolución de problemas e/ou exercicios	1. Un comentario e análise de texto. 2. Unha pregunta teórica sobre algún apartado do programa.	80	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2 CG5 CG7 CE3 CE6 CE9 CT2 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12

Other comments on the Evaluation

O exame final coincidirá co segundo dos exercicios. O que non fixo o primeiro exercicio deberá facelo nese momento.

Para a semipresencialidade, o alumno/a deberá porse en contacto co profesor para programar a avaliación. Esta consistirá basicamente en comentarios de textos (polo menos tres) e nun traballo orixinal de polo menos 30 folios (espazo simple,

letra tipo Garamond 12) sobre un apartado concreto do programa.

Para a convocatoria de xullo o exame final terá a mesma estrutura. Non hai recuperacións parciais.

Bibliografía. Fontes de información**Basic Bibliography****Complementary Bibliography**

Recomendacións**Subjects that continue the syllabus**

Literatura española do século XVII/V01G400V01933

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Literatura española do século XVII/V01G400V01933

Subjects that it is recommended to have taken before

Historia e historiografía da lingua española/V01G400V01911

Literatura española medieval/V01G400V01931

Literatura medieval galego-portuguesa/V01G400V01921

Other comments

«A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un 0 nesa proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá ao estudantado da súa responsabilidade neste aspecto»

IDENTIFYING DATA**Literatura española do século XVII**

Subject	Literatura española do século XVII			
Code	V01G400V01933			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinator	Candelas Colodrón, Manuel Angel			
Lecturers	Candelas Colodrón, Manuel Angel			
E-mail	mcande@uvigo.es			
Web	http://uvigo.academia.edu/Jos%C3%A9Montero			
General description	Estudo, desde unha perspectiva histórica e filolóxica, dos principais autores e textos da literatura española do século XVII.			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
CE9	Coñecemento de retórica e estilística.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Coñecemento dos principais fitos da literatura escrita en lingua española durante o século XVII, con atención especial aos contextos socioculturais en que se producen.	CB1
	CB2
	CB5
	CG1
	CG2
	CG5
	CG7
	CE3
	CE6
	CE9
	CT8
	CT9
CT10	
CT11	
CT12	

Contidos

Topic	
1.- Introducción xeral.	1.1.- Un teatro en evolución. A comedia nova. 1.2.- A revolución do Guzmán de Alfarache. 1.3.- As novas canles métricas. A revolución gongorina.

2. O teatro do século XVII.	2.1.- A festa teatral. 2.2.- O teatro breve. 2.3.- Os xéneros dramáticos.
3. A ficción en prosa. As modalidades narrativas	3.1.- Unha literatura para entreter. 3.2.- Os xéneros narrativos. 3.3. Cara á Novela: o Quixote 3.4. A novela curta. 3.5. A literatura picaresca. Guzmán de Alfarache. El buscón.
4. A prosa argumentativa	4.1. Os xéneros discursivos. 4.2. A Historia. Os tratados. 4.3. Gracián.
5. A poesía do século XVII	5.1. Lope de Vega. 5.2. Góngora: o Polifemo e as Soledades. 5.3. Quevedo.
Lecturas obrigatorias.	1. El perro del hortelano. 2. El caballero de Olmedo. 3. El castigo sin venganza. 4. El burlador de Sevilla. 5. El alcalde de Zalamea. 6. La vida es sueño. 7. Antología de entremeses, autos sacramentales, jácaras y bayles. 8. Guzmán de Alfarache. 9. Quijote de la Mancha. 10. Novelas ejemplares de Cervantes. 11. Novelas de María de Zayas. 12. EL Buscón y los Sueños de Quevedo. 13. Antología poética (Lope de Vega, Góngora y Quevedo).

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	1	0	1
Lección maxistral	12	0	12
Eventos científicos	3	0	3
Resolución de problemas e/ou exercicios	10	35	45
Presentación	20	40	60
Traballo	0	12	12
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	15	17

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Planificación e entrega de materiais complementarios que se desenvolverán con pormenor ao longo das clases.
Lección maxistral	Exposición sistemática e organizada dos contidos do curso polo profesor da materia.
Eventos científicos	Está prevista a asistencia dalgún especialista nos contidos do curso que impartirá unha conferencia ou charla ao alumnado da materia.

Atención personalizada

Tests	Description
Resolución de problemas e/ou exercicios	

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated	Competences
Resolución de problemas e/ou exercicios	Sete recensións e comentarios ao longo do curso.	35		
Presentación	Presentación dunha obra de teatro. Entre dous ou tres persoas (segundo o número de alumnado)	20	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2 CG5 CG7 CE3 CE6 CE9 CT2 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12

Traballo	Análise (breve) dunha novela exemplar de Cervantes ou de María de Zayas.	20	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2 CG5 CG7	CE3 CE6 CE9	CT2 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
Exame de preguntas de desenvolvemento	1. Pregunta longa sobre o Quixote. 23 de marzo. 15%	25	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2 CG5 CG7	CE3 CE6 CE9	CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
	2. Pregunta curta sobre o Guzmán de Alfarache. 10 de abril. 10%					

Other comments on the Evaluation

1. AVALIACIÓN CONTINUA

Para presenciais. Para aprobar a materia é necesario facer os ítems 2, 3, 4 e 5 e deben facerse, polo menos, cinco recensións. Do contrario, deberá ir á avaliación única.

1. Sete recensións e comentarios ao longo do curso. 35%
2. Presentación dunha obra de teatro. Entre dúas ou tres persoas. 20%
3. Análise dunha novela exemplar de Cervantes ou de María de Zayas. 20%
4. Pregunta longa sobre o *Quixote*. 23 de marzo. 15%
5. Pregunta curta sobre o *Guzmán de Alfarache*. 10 de abril. 10%

Para semipresenciais: [Deberán porse en contacto co profesor durante a primeira semana de clase. De non ser así, entenderase que optan pola avaliación única. Si ocasionalmente puidesen asistir a case todas as sesións presenciais, poderán optar pola modalidade anteriormente descrita].

1. Análise dunha obra dramática. 25% (10 páxinas)
2. Análise dunha novela exemplar de Cervantes ou de María de Zayas. 20% (7 páxinas)
3. Pregunta longa sobre o Quixote, 23 marzo. 15%.
4. Pregunta curta sobre o *Guzmán de Alfarache*. 10 de abril. 10%
5. Comentario de texto dun fragmento das *Soledades* de Góngora. 15%
6. Comentario de texto dun poema de Quevedo ou de Lope de Vega. 15%

2. AVALIACIÓN ÚNICA

Proba única na data fixada pola facultade. Dous comentarios de texto e unha pregunta sobre algunha das obras marcadas como Lectura obrigatoria do programa.

3. CONVOCATORIA DE XULLO

Proba única na data fixada pola facultade. Dous comentarios de texto e unha pregunta sobre algunha das obras marcadas como Lectura obrigatoria do programa.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Blecua, José Manuel, ed., **Poesía de la Edad de Oro II: Barroco**, Castalia,

Calderón de la Barca, Pedro, **El alcalde de Zalamea**, Castalia Didáctica,

Cervantes, Miguel de, **Entremeses**, BCRAE,

Cervantes, Miguel de, **Novelas ejemplares**, Penguin Books,

Cervantes, Miguel de, **Don Quijote de la Mancha**, BCRAE,

Lope de Vega, **Arte nuevo de hacer comedias**, Castalia / Cátedra / CSIC,

Lope de Vega, **El caballero de Olmedo**, Catedra,
Ruiz de Alarcón, Juan, **La verdad sospechosa**, BCRAE,
Rico, Francisco, dir., **Historia y crítica de la literatura española**, Crítica,

---

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Literatura española dos séculos XVIII-XIX/V01G400V01934

Subjects that it is recommended to have taken before

Literatura española do século XVI/V01G400V01932

Other comments

Todos os materiais da materia estarán a disposición do alumnado na plataforma *Moovi. A través dela informarase de forma constante ao alumnado sobre calquera continxencia do curso. Faise, pois, obrigatoria a súa consulta frecuente.

Se alguén, sen explicación convincente, non consulta polo menos unha vez por semana a plataforma, poderá ver suspendida a súa avaliación continua e pasará automaticamente á avaliación única.

IDENTIFYING DATA**Literatura española dos séculos XVIII-XIX**

Subject	Literatura española dos séculos XVIII-XIX			
Code	V01G400V01934			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Galego			
Department	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinator	Ribao Pereira, Montserrat			
Lecturers	Ribao Pereira, Montserrat			
E-mail	ribao@uvigo.es			
Web				
General description	Estudo das principais estéticas, autores e obras da literatura española dos séculos XVIII e XIX, con especial atención á análise dos textos.			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
CE9	Coñecemento de retórica e estilística.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences			
Planificar, estruturar e desenvolver ensaios escritos e presentacións orais en español formulando hipótese cunha metodoloxía apropiada para transmitir ideas eficaces, de acordo coas convencións académicas, e argumentando os razoamentos expostos	CB1	CG1	CE3	CT2
	CB2	CG2	CE6	CT5
	CB5	CG5	CE9	CT8
		CG7		CT10
			CT11	
			CT12	
Formular razoamentos críticos no ámbito do estudo literario co fin de adquirir métodos sólidos de análises, que transcendan a simple aproximación intuitiva aos textos obxecto de estudo.	CB1	CG1	CE3	CT2
	CB2	CG2	CE6	CT5
	CB5	CG5	CE9	CT8
		CG7		CT10
				CT11
			CT12	

Mostrar sensibilidade cara ás achegas feitas polas mulleres á literatura e á cultura española, nos seus diferentes ámbitos xeográficos e culturais. Entender as funcións do canon, a súa formación e os seus axentes, e valorar as exclusións que xera.	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2 CG5 CG7	CE3 CE6 CE9	CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12
Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes dos estudos literarios para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2 CG5 CG7	CE3 CE6 CE9	CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12
Que as/os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2 CG5 CG7	CE3 CE6 CE9	CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12
Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2 CG5 CG7	CE3 CE6 CE9	CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12
Identificar, comprender e apreciar as principais contribucións da literatura española dos séculos XVIII e XIX, así como os parámetros estéticos vixentes en ambos os séculos e os posicionamentos teóricos e prácticos correspondentes.			CE3 CE6 CE9	CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12

Contidos

Topic	
1.Século XVIII	1.1.Barroquismo. Ilustración. Neoclasicismo. Rococó. Prerromanticismo. 1.2.Poesía. 1.3.Prosa. Feijoo. Jovellanos. Cadalso. 1.4.Teatro. Moratín. García de la Huerta. Ramón de la Cruz.
2.Século XIX	2.1.Romanticismo. Realismo. Naturalismo 2.2.Teatro romántico. Duque de Rivas. Zorrilla. Alta comedia. Teatro realista. 2.3.Poesía. Rivas. Espronceda. Bécquer. Rosalía. 2.4.Prosa costumbrista. Periodismo. 2.5.Novela histórica romántica. Novela realista. O conto. Pardo Bazán. Clarín. Galdós.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	7	0	7
Resolución de problemas	4	46	50
Lección maxistral	30	30	60
Seminario	4	0	4
Exame de preguntas obxectivas	3	26	29

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Traballo tutelado	O alumnado desenvolve exercicios na aula baixa as directrices e supervisión do docente. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do alumnado, como os controis de lectura
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan exercicios relacionados co comentario de textos e análises das obras de lectura obrigatoria. O alumnado debe desenvolver a reflexión literaria de forma autónoma.
Lección maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo alumnado.

Seminario	Entrevista que o alumnado mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvo de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe. De asistencia obrigada para o alumnado semipresencial.
-----------	---

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	Nas horas de titoría alumnas e alumnos poderán consultar, de maneira personalizada, calquera dúbida que teñan, tanto sobre os contidos da materia como sobre as diferentes cuestións relativas ao desenvolvemento dos traballos. Os traballos realizados na aula e os exercicios resoltos na mesma contarán tamén, en todo momento, con esta atención personalizada. A atención por correo electrónico levarase a cabo EXCLUSIVAMENTE NAS MESMAS HORAS das titorías presenciais.
Resolución de problemas	Nas horas de titoría alumnas e alumnos poderán consultar, de maneira personalizada, calquera dúbida que teñan, tanto sobre os contidos da materia como sobre as diferentes cuestións relativas ao desenvolvemento dos traballos. Os traballos realizados na aula e os exercicios resoltos na mesma contarán tamén, en todo momento, con esta atención personalizada. A atención por correo electrónico levarase a cabo EXCLUSIVAMENTE NAS MESMAS HORAS das titorías presenciais.
Lección maxistral	Nas sesións presenciais alumnas e alumnos poderán consultar, de maneira personalizada, calquera dúbida que teñan, tanto sobre os contidos da materia como sobre as diferentes cuestións relativas ao desenvolvemento dos traballos. A atención por correo electrónico levarase a cabo EXCLUSIVAMENTE NAS MESMAS HORAS das titorías presenciais.
Seminario	Nas horas de titoría en grupo alumnas e alumnos poderán consultar, de maneira personalizada, calquera dúbida que teñan, tanto sobre os contidos da materia como sobre as diferentes cuestións relativas ao desenvolvemento dos traballos. A atención por correo electrónico levarase a cabo EXCLUSIVAMENTE NAS MESMAS HORAS das titorías presenciais.

Avaliación

Description	Qualification	Evaluated	Competences
Traballo tutelado	Comentarios de texto.	20	CB1 CB2 CB5 CG1 CG2 CG5 CG7 CE3 CE6 CE9 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12
Exame de preguntas obxectivas	Preguntas teóricas ou a partir de textos que demostren a asimilación específica de contidos, a capacidade de síntese e a comprensión global dos movementos estéticos que se abordan na materia.	80	CB1 CB2 CB5 CG1 CG2 CG5 CG7 CE3 CE6 CE9 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12

Other comments on the Evaluation

Alumnado presencial:

- Para optar á avaliación continuada será necesario asistir regularmente a clase. Quen falte catro ou máis días ás sesións presenciais deberá optar obrigatoriamente polo modo de avaliación única.
- Para ter dereito á avaliación continuada o alumnado debe realizar, obrigatoriamente, as actividades sobre cada tema que se proporcionarán en MOOVI e entregalas no prazo acordado, tamén a través da plataforma correspondente. Quere isto dicir que o alumnado que non entregue as actividades nas datas marcadas deberá presentarse, obrigatoriamente, á avaliación única.
- A nota resultante da avaliación continuada será a suma de ata un 80% do total polas actividades entregadas e ata un 20% pola proba ou probas de comentario de texto.
- A avaliación única consiste nunha proba global sobre a totalidade da materia do programa, nas datas fixadas pola Facultade.
- As datas para a realización das actividades e dos comentarios de texto da avaliación continuada facilitaranse ao alumnado ao comenzo das clases.
- Quen non supere a materia na primeira oportunidade (avaliación continuada e única) deberá realizar unha proba global na que será avaliado da totalidade da materia
- A data do exame para a avaliación única de maio e de xuño será a que fixe a Facultade.
- A data do exame da convocatoria de xuño/xullo (100% da cualificación en tódolos casos) será a que fixe a Facultade.
- En calquera caso, para superar a materia é imprescindible demostrar corrección lingüística e ortográfica. Non

aprobará quen escriba con faltas de ortografía e/ou acentuación. Quen incorra en plaxio será automaticamente calificado cun 0 na materia.

Alumnado semipresencial:

- Para optar á avaliación continuada é obrigatorio asistir á presentación da materia, o primeiro día de clase, e a dúas sesións de titoría, cuxa data se comunicará a través de MOOVI ao comezo do curso. Quere isto dicir que quen non asista á sesión de presentación e ás titorías deberá optar pola avaliación única.
- Para ter dereito á avaliación continuada o alumnado debe realizar, obrigatoriamente, as actividades sobre cada tema que se proporcionarán en MOOVI entregalas no prazo acordado, tamén a través da plataforma correspondente. Quere isto dicir que o alumnado que non entregue as actividades nas datas marcadas deberá presentarse, obrigatoriamente, á avaliación única.
- A nota resultante da avaliación continuada será a suma de ata un 80% do total polas actividades entregadas e ata un 20% do total polas probas de comentarios de texto.
- A avaliación única consiste nunha proba global sobre a totalidade da materia do programa, nas datas fixadas pola Facultade.
- As datas para a realización das actividades e dos comentarios de texto da avaliación continuada facilitaranse ao alumnado ao comezo das clases.
- Quen non supere a materia na primeira oportunidade (avaliación continuada e única) deberá realizar unha proba global na que será avaliado da totalidade da materia
- A data do exame para a avaliación única de maio e de xuño será a que fixe a Facultade.
- A data do exame da convocatoria de xuño/xullo (100% da cualificación en tódolos casos) será a que fixe a Facultade.
- En calquera caso, para superar a materia é imprescindible demostrar corrección lingüística e ortográfica. Non aprobará quen escriba con faltas de ortografía e/ou acentuación. O plaxio suporá, automaticamente, a calificación da materia cun 0.

Para o seguimento da materia é imprescindible que o alumnado acceda a MOOVI.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

AA.VV, **Antología de poesía y prosa del siglo XVIII (se facilitará en clase o en MOODLE).**,

Fernández de Moratín, Leandro, **El sí de las niñas**, Crítica,

Cruz, Ramón de la, **Sainetes (antología que se facilitará en clase o en MOODLE)**,

García de la Huerta, Vicente, **Raquel**, Castalia,

Saavedra, Ángel de, **Don Álvaro o la fuerza del sino**, Crítica,

AA.VV, **Antología de narrativa (en prosa y verso) romántica (se facilitará en clase o en MOODLE)**,

Bécquer, Gustavo Adolfo, **Rimas**, Cátedra,

Castro, Rosalía de, **En las orillas del Sar**, Castalia,

Pardo Bazán, Emilia, **Selección de cuentos facilitada a través de MOODLE**,

Pérez Galdós, Benito, **Misericordia**, Cátedra,

Alas, Leopoldo, **La Regenta**, Castalia,

Complementary Bibliography

Camarero, Manuel, et al., **Antología comentada de la literatura española. Siglo XVIII. / Antología comentada de la literatura española. Siglo XIX**, Castalia,

Alonso, Cecilio, **Historia de la Literatura Española. Vol 5. Hacia una literatura nacional. 1800-1900**, Crítica, 2010

Albiac, Dolores, **Historia de la Literatura Española. Vol 4. Siglo XVIII**, Crítica, 2011

García de la Concha, Víctor, dir., **Historia de la Literatura Española. Siglo XVIII (I y II)**, coord. G. Carnero, Espasa, 1995

García de la Concha, Víctor, dir., **Siglo XIX (I)**, coord. G. Carnero, Espasa, 1997

García de la Concha, Víctor, dir., **Siglo XIX (II)**, coord. L. Romero Tobar, Espasa, 1998

Recomendacións

Other comments

É imprescindible ter votade de ler e gusto pola lectura dos clásicos dos séculos XVIII e XIX.

É fundamental ter/esforzarse en ter capacidade crítica fundamentada no estudo e no traballo cos textos.

IDENTIFYING DATA**Literatura española dos séculos XX-XXI**

Subject	Literatura española dos séculos XX-XXI			
Code	V01G400V01935			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	4	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinator	Luna Selles, Carmen			
Lecturers	Chas Aguión, Antonio Luna Selles, Carmen Montero Reguera, José Francisco			
E-mail	virginials@uvigo.es			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
General description	Estudo e análise das principais obras da Literatura española dos séculos XX e XXI con 3 finalidades: 1) Ser capaz de situar unha obra literaria da época dentro das tendencias que se suceden. 2) Comprender a relación entre as características formais das obras do programa e as súas respectivas interpretacións temáticas. 3) Captar a evolución dos diversos xéneros, a través do período estudado.			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
CE9	Coñecemento de retórica e estilística.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT4	Capacidade para adaptarse a novas situacións.
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT7	Apreciación da diversidade e a multiculturalidade.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.
CT10	Capacidade de análise e síntese.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Coñecemento dos principais fitos da literatura escrita en lingua española, con especial atención aos contextos socioculturais en que se producen.	CB1 CG1 CE3 CT2
	CB2 CG2 CE6 CT4
	CB3 CG5 CE9 CT6
	CB5 CG7 CE13 CT6
	CT7
	CT8
	CT9
	CT10
	CT15

Contidos	
Topic	
1. Primeira metade do século XX.	1.1. Modernismo e vangarda. 1.1.1. Vanguardas. Xeración do 27. García Lorca. Lectura obrigatoria: Poeta en Nova York. 1.1.2. O teatro de Valle-Inclán. Lectura obrigatoria: Luces de Bohemia. 1.2. A Guerra Civil e a inmediata postguerra. 1.2.1. Poesía. Miguel Hernández. Lectura obrigatoria (selección) 1.2.2. Narrativa. Elena Fortún. Lectura obrigatoria: Celia na revolución.
2. Segunda metade do século XX.	2.1. Poesía. Antoloxía poética de Rafael Morales Gloria Fuertes e Jaime Gil de Biedma 2.2. Teatro. Monográfico ao redor de Antonio Buero Vallejo: Historia dunha escaleira, O tragaluz, As Meninas. 2.3. Prosa. Eduardo Mendoza, A cidade dos prodixios. Cristina Peri Rossi.
5. O século XXI.	5.1. A poesía. Antoloxía. Crise e identidades. 5.2. A novela do século XXI. Lectura obrigatoria: a elixir entre unha lista de novelas actuais. 5.3. O teatro do século XXI. 5.4. Novos formatos. Blogs. Redes sociais. Performances.

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introdutorias	1	2	3
Lección maxistral	18	15	33
Resolución de problemas	20	35	55
Seminario	6	6	12
Traballo	0	42	42
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	1	2
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	1	3

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Actividades introdutorias	Dedícanse á explicación da guía docente.
Lección maxistral	Todos os temas comezarán cunha lección maxistral, que contextualice histórica e culturalmente as manifestacións literarias.
Resolución de problemas	Comentarios de textos e análises das obras do programa.
Seminario	Procurarase traer a 2 ou 3 especialistas nalgún aspecto ou epígrafe do programa.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Actividades introdutorias	Convocarase ao alumnado para unha titoría personalizada, co obxecto de calibrar a súa opinión sobre a materia e sobre a materia do programa.

Avaliación			
	Description	Qualification	Evaluated Competences
Traballo	Análise crítica dunha novela actual. Terá que entregar un traballo ao final de curso, dun cinco folios (Garamond 10, interlineado sinxelo)	25	
Exame de preguntas de desenvolvemento	1. Primeira pregunta dun exame ao final do curso: proporase ao alumno/a unha pregunta que lle permita enlazar críticamente distintos aspectos do programa.	35	CB1 CE6 CT2 CB2 CE9 CB5
Resolución de problemas e/ou exercicios	2. Segunda pregunta dun exame ao final do curso: comentario de texto.	40	

Other comments on the Evaluation

En primeira edición de actas o alumnado ten dereito a elixir entre avaliación continua ou avaliación única.

Avaliación continua: a cualificación final, así como a tipoloxía das probas, resultará da aplicación do arriba exposto, é dicir, deben realizarse obrigatoriamente as tres probas. A primeira é un traballo e os dous restantes constitúen o exame que levará a cabo o último día do curso.

No que respecta a a avaliación única, o exame dará conta de todo o temario oficial e equivalerá ao 100% da cualificación. Terá lugar en data fixada pola Xunta de Facultade. Para a segunda edición das actas (mes de xullo, en data oficial fixada pola Xunta de Facultade), así como para as posteriores convocatorias extraordinarias, tan só haberá a posibilidade de avaliación única, a través dun exame que combinará probas prácticas e preguntas breves de carácter teórico ou de aplicación práctica. O alumnado semipresencial deberá poñerse en contacto co profesorado para programar a avaliación que poderá elixir entre a modalidade continua ou única.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Valle-Inclán, Ramón María del, **Luces de bohemia**, Cátedra,
Prieto de Paula, Ángel Luis (ed.), **Poetas españoles de los cincuenta**, 2002, Editorial Almar,
Gracia, Jordi y Domingo Ródenas, **Derrota y restitución de la modernidad (1939-2010)**, 2011, Crítica,
Abellán, José Luis, **Historia crítica del pensamiento español**, 1979-1981, Espasa-Calpe,
Prieto de Paula, Ángel Luis, **Manual de literatura española actual : de la transición al tercer milenio**, 2007, Castalia,
Bernal Muñoz, José Luis, **¿Invento o realidad? La Generación del 1898**, 1996, Pre-Textos,
Rozas, Juan Manuel, **La generación del 27 desde dentro. Textos y documentos**, 1986, Istmo,
Aznar Soler, Manuel (ed.), **Veinte años de teatro y democracia en España (1975-1995)**, 1996, Associació d'Idees,
Martín Nogales, José Luis, **Cincuenta años de novela española (1936-1986)**, 1989, PPN,
Oliva, César, **La última escena (teatro español de 1975 a nuestros días)**, 2004, Cátedra,
Rubio, Fanny y José Luis FALCÓ, **Poesía española contemporánea (1939-1980)**, 1981, Alhambra,

Complementary Bibliography

A. P. Debicki, **Historia de la poesía española del siglo XX. Desde la modernidad hasta el presente**, Gredos, 1997
J. Huerta Calvo, **Historia del teatro español, T.II**, Gredos, 2003
J.C. Mainer, **Historia de la literatura española**, Crítica, 2010-2012
J.M. Pozuelo Yvancos, **Ventanas de la ficción: narrativa hispánica siglos XX y XXI**, Crítica,
García Lorca, Federico, **Poeta en Nueva York**, Cátedra,
Fortún, Elena, **Celia en la Revolución**, 2016, Renacimiento,

---

Recomendacións

Other comments

A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un 0 nesa proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá ao estudiantado da súa responsabilidade neste aspecto.

Na avaliación terase en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.

É responsabilidade do estudiantado consultar os materiais dispoñibles na plataforma MOOVI (novidades, documentos, cualificacións) e estar ao tanto dos anuncios e datas das diferentes probas.

Os requisitos para o alumnado Erasmus serán os mesmos que para o alumnado propio.

IDENTIFYING DATA**Literatura hispanoamericana I**

Subject	Literatura hispanoamericana I			
Code	V01G400V01936			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	4	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinator	Luna Selles, Carmen			
Lecturers	Luna Selles, Carmen			
E-mail	virginials@uvigo.es			
Web	http://https://moovi.uvigo			
General description	O obxecto fundamental desta materia é proporcionar ao alumnado, a través da lectura dunha serie de obras literarias, unha visión panorámica das literaturas literaturas hispano-americanas desde as culturas prehispanicas á emancipación.			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
CE9	Coñecemento de retórica e estilística.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT4	Capacidade para adaptarse a novas situacións.
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT7	Apreciación da diversidade e a multiculturalidade.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences			
Coñecemento dos principais fitos da literatura escrita en lingua española, con especial atención aos contextos socioculturais en que se producen.	CB1	CG1	CE3	CT1
	CB2	CG2	CE4	CT2
	CB2	CG2	CE6	CT3
	CB3	CG5	CE6	CT4
	CB5	CG7	CE9	CT6
	CB5		CE9	CT7
			CE17	CT8
			CE18	CT9

Contidos

Topic	
1. Introducción.	Conceptos básicos: literatura hispanoamericana/literaturas hispanoamericanas

2. As literaturas indíxenas precolombinas	Náhuatl Maya Quechua (Antoloxía de textos precolombianos preparada polo profesorado)
3. Historiografía indiana. Características xerais e periodización	Naufraios de Álvar Núñez Cabeza de Vaca
4. Poesía lírica e épica do século XVI	Romancero (selección) La Araucana de Alonso de Ercilla (selección)
5. Poesía e prosa do século XVII	Poesía lírica de Sor Juana Inés de la Cruz Infortunios de Carlos de Sigüenza y Góngora
6. Teatro mestizo	Tragedia del fin de Atahualpa
7. Impacto da Ilustración en América	El lazarillo de ciegos caminantes de Alonso Carrió de la Vandra (Selección) El siglo de las Luces de Alejo Carpentier.
8. Prosa política	Memorias de Servando Teresa de Mier (selección)

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	30	30	60
Resolución de problemas	14	25	39
Actividades introdutorias	1	2	3
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	45	48

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Todos os temas terán unha exposición maxistral
Resolución de problemas	Exercicios de desenvolvemento e/ou comentarios de texto das obras obrigatorias.
Actividades introdutorias	O día de comezo do curso explicaranse os pormenores do curso: temario, lecturas obrigatorias, ferramentas de moovi, probas e avaliación.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Resolución de problemas	En horario de tutorías atenderase calquera dúbida tanto do contido da materia como dos diferentes exercicios expostos.
Tests	Description
Exame de preguntas de desenvolvemento	Consistirá nunha pregunta teórica do temario.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences			
Resolución de problemas	De forma paralela ao desenvolvemento das clases maxistras pedirase ao estudiantado diferentes propostas relacionadas co tema desenvolvido como comentarios de texto, recensións, control de lecturas.	40	CB1 CB5	CG1 CG7	CE3 CE6 CE9	CT7 CT8 CT9
Exame de preguntas de desenvolvemento	Realización dunha proba conformada por unha pregunta teórica do temario.	60	CB1 CB2	CG1 CG2 CG7	CE3 CE6	CT2 CT6 CT7 CT8 CT9

Other comments on the Evaluation

Alumnado presencial

Serán valoradas, cunha porcentaxe de 40% da nota, as diferentes probas, que de forma paralela a cada un dos temas do temario, pediránse ao estudiantado. A entrega destes exercicios realizarase a través da plataforma Moovi no prazo acordado. Quen non entregue as actividades nas datas sinaladas deberá presentarse á avaliación única.

O día sinalado pola Facultade na convocatoria de maio realizar unha proba que consistirá nunha resposta de desenvolvemento relacionada co temario que terá unha porcentaxe do 60% da nota final.

A nota resultante da avaliación continua será a suma de ata un 40% do total de resolución de problemas e ata un 60% do total da proba de desenvolvemento. En caso de suspender poderase presentar ao exame fixado pola Facultade na convocatoria de xuño/xullo que consistirá nunha proba global sobre a totalidade da materia do programa.

A avaliación única consistirá na realización dun exame nas datas sinaladas pola Facultade nas convocatorias de maio e xuño/xullo. En devandito exame o estudiantado deberá contestar varias preguntas teóricas e prácticas relacionadas co temario. A parte teórica, que representará o 60% da nota, versará sobre contidos relacionados co temario. A parte práctica, que representará o 40% da nota, incluírá aspectos do programa traballados nas clases prácticas. Para poder superar o exercicio na avaliación única será necesario obter, como mínimo, un 3 na parte teórica e un 2 na práctica.

Alumnado semipresencial

É altamente recomendable a asistencia á presentación da materia o primeiro día de clase.

É necesario que se dean de alta en Moovi para a consulta do material e entrega de probas.

Para optar á avaliación continua é obrigatorio asistir a unha sesión de tutoría que pedirá o alumnado a través de correo a principio de curso. Se non se asiste a sesión de tutoría deberá optar pola avaliación única.

Para ter dereito á avaliación continua o alumnado semipresencial deberá realizar, obrigatoriamente, as actividades sobre cada tema que se proporcionarán en moovi e entregalas no prazo acordado, tamén a través da plataforma. Si non se entregan estas probas nas datas marcadas deberá presentarse á avaliación única.

A nota resultante da avaliación continua será a suma de ata un 40% do total de resolución de problemas e ata un 60% do total da proba de desenvolvemento que se efectuará o día sinalado pola Facultade. En caso de suspender poderase presentar ao exame fixado pola Facultade na convocatoria de xuño/xullo que consistirá nunha proba global sobre a totalidade da materia do programa. Deberase contestar varias preguntas teóricas e prácticas relacionadas co temario. A parte teórica, que representará o 60% da nota, versará sobre contidos relacionados co temario. A parte práctica, que representará o 40% da nota, incluírá aspectos do programa traballados nas clases prácticas. Para poder superar o exercicio na avaliación única será necesario obter, como mínimo, un 3 na parte teórica e un 2 na práctica.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

De la Cruz, Juana Inés, **Poesía Lírica**, Cátedra,

Nuñez Cabeza de Vaca, Alvar, **Nafragios**, Cátedra,

Carpentier, Alejo, **El Siglo de las Luces**, Cátedra,

Oviedo, José Miguel, **Historia de la literatura hispanoamericana I**, Alianza, 1995

Sigüenza y Góngora, Carlos de, **Infortunios de Alonso Ramírez**, Vicerrectorado de Investigación, Desarrollo e Inno, 2003

Todorov, Tzvetan, **La conquista de América. El problema del otro**, Siglo XXI,

Concolorcorvo, **Lazarillo de ciegos caminantes**, Emec,

Vélez, Iván, **Sobre la leyenda negra**, Encuentro, 2014

Inca Garcilaso de la Vega, **Comentarios reales**, Cátedra,

Cid Pérez, José y Dolores Martí de Cid (eds.), **Teatro indoamericano colonial**, Aguilar,

De Mier, Servando Teresa, **Memorias. Un fraile mexicano desterrado en Europa**, Trama Editorial, 2012

León-Portilla, Miguel, **La tinta negra y roja: Antología de poesía Náhuatl**, Galaxia/Gutenberg,

Complementary Bibliography

Ercilla, Alonso de, **La Araucana**, Cátedra,

Lezama Lima, **La expresión americana**, Confluencias,

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Literatura hispanoamericana II/V01G400V01937

Other comments

A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un 0 nesa proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá o estudiantado da súa responsabilidade neste aspecto.

Na avaliación terase en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.

É responsabilidade do estudiantado consultar os materiais dispoñibles na plataforma MOOVI (novidades, documentos, cualificacións) e estar ao tanto dos anuncios e datas das diferentes probas.

IDENTIFYING DATA**Literatura hispanoamericana II**

Subject	Literatura hispanoamericana II			
Code	V01G400V01937			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	9	Optional	4	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinator	Candelas Colodrón, Manuel Angel			
Lecturers	Candelas Colodrón, Manuel Angel			
E-mail	mcande@uvigo.es			
Web	http://https://litespfft.wordpress.com/profesorado/manuel-angel-candelas-colodron/			
General description	Estudo dos principais autores e obras da literatura hispanoamericana desde finais do século XIX até a actualidade.			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
CE9	Coñecemento de retórica e estilística.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT4	Capacidade para adaptarse a novas situacións.
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT7	Apreciación da diversidade e a multiculturalidade.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.
CT10	Capacidade de análise e síntese.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences			
Coñecemento dos principais fitos da literatura escrita en lingua española, con especial atención aos contextos socioculturais en que se producen	CB1	CG1	CE3	CT2
	CB2	CG2	CE6	CT4
	CB5	CG5	CE9	CT6
		CG7		CT7
				CT8
				CT9
				CT10

Contidos

Topic	
1. Romanticismo. Modernismo.	1.1. Rubén Darío. 1.2. As poetas posmodernistas Agustini, Mistral, Storni e Ibarbourou.
2. Poesía e Vangardas.	2.1. Vicente *Huidobro, Nicanor Parra, Neruda, Octavio Paz. 2.2. César *Vallejo. Lectura Obrigatoria

3. Jorge Luis Borges.	3.1. Antología poética. Lectura Obligatoria 3.2. El aleph, Lectura Obligatoria
4. Cara unha nova narrativa.	4.1. María Luisa Bombal, La amortajada (1938). 4.2. Elena Garro, Los recuerdos del porvenir. Lectura Obligatoria. 4.3. Juan Rulfo, Pedro Páramo
5. Narrativa do chamado Boom.	5.1. Mario Vargas Llosa. La ciudad y los perros. Lectura Obligatoria.. 5.2. Julio Cortázar, Las armas secretas. Lectura Obligatoria. 5.3. Gabriel García Márquez, Cien años de soledad.. Lectura Obligatoria.
6. Narrativa do post-boom.	6.1. Manuel Puig, El beso de la mujer araña. Lectura Obligatoria. 6.2. Alfredo Bryce Echenique, Cuentos. Lectura Obligatoria
7. Fin de século XX e XXI.	7.1. Roberto Bolaño, Nocturno de Chile. Lectura Obligatoria. 7.2. Nona Fernández, La dimensión desconocida. 7.1. Gabriela Wiener, Huaco retrato. 2021. Lectura Obligatoria.
Lecturas.	1. Alejandro Zambra, Poeta chileno. 2020. 2. Samanta Schweblin, Kentukis. 2018. 3. Mariana Enríquez, Nuestra parte de noche. 2019. 4. Mónica Ojeda, Mandíbula. 2018. 5. Pilar Quintana, La perra. 2017. 6. Selva Almada, Chicas muertas. 2014. 7. Leonardo Padura, El hombre que amaba a los perros. 2018 8. Luis Chaves, Vamos a tocar el agua. Salvapantallas. 2021 9. Pedro Lemebel, Tengo miedo torero, 2001. 10. Elena Poniatowska, Leonora. 2011 11. Carmen Boullosa, El complot de los románticos, 2009 12. Valeria Luiselli, Los ingrátidos. 2011. Desierto sonoro. 2019. 13. Brenda Navarro, Casas vacías. 2020.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	1	0	1
Lección maxistral	15	0	15
Presentación	10	0	10
Eventos científicos	3	0	3
Debate	5	12	17
Resolución de problemas e/ou exercicios	16	70	86
Presentación	22	71	93

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Presentación da materia e descrición dos seus obxectivos
Lección maxistral	Sesións sobre contextos e movementos histórico-literarios
Presentación	Exposicións na aula sobre diversos aspectos das lecturas obrigatorias
Eventos científicos	Conferencia
Debate	Discusión sobre as presentacións.

Atención personalizada

Tests	Description
Resolución de problemas e/ou exercicios	

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated	Competences
Resolución de problemas e/ou exercicios	Doce reseñas e comentarios. A razón de 5% cada exercicio.	60	CB1 CB5	CG2 CG5 CE3 CE6 CE9 CT2 CT6 CT7 CT9 CT10
Presentación	1. Unha presentación dunha novela extensa do programa entre dúas persoas: 20%. *Powerpoint. 2. Unha presentación dunha novela actual individual elixida ao principio de curso: 20%. Entrega do traballo.	40	CB1 CB5	CG2 CG5 CE6 CE9 CT6 CT7 CT9 CT10

Other comments on the Evaluation

1. AVALIACIÓN CONTINUA:

Para presenciais: [Non se pode aprobar a materia se se deixan de realizar as dúas presentacións].

1. Doce recensións e comentarios todas as semanas: 60%, a razón de 5% cada exercicio.
  2. Unha presentación dunha novela extensa do programa entre dúas persoas: 20%. Powerpoint.
  3. Unha presentación dunha novela actual individual elixida ao principio de curso: 20%. Powerpoint.
- Débase entregar unha pequena reseña (de tres folios a un espazo) desta novela ao final do curso.

Para semipresenciais: [Deberán porse en contacto co profesor durante a primeira semana de clase. Pola contra, entenderase que optan pola avaliación única. Si ocasionalmente puidesen asistir a case todas as sesións presenciais, poderán optar pola modalidade anteriormente descrita].

1. Análise dun conto de Borges: 20%. (3 páxinas) . Entrega o 3 de marzo.
2. Análise das armas secretas de Cortázar ou dun conto longo de Vargas Llosa ou de Bryce Echenique (5 páxinas). 20%
3. Análise de Cen anos de soledad/ Los recuerdos del porvenir/ EL beso de la mujer araña/ Los detectives salvaxes. 25% (10 páxinas)
4. Análise dunha obra actual elixida ao principio de curso (10 páxinas). 35%:

2. AVALIACIÓN ÚNICA

Proba única na data fixada pola facultade. Tres preguntas de exposición longa sobre tres obras marcadas como Lectura obrigatoria do programa.

3. CONVOCATORIA DE XULLO.

Proba única na data fixada pola facultade. Tres preguntas de exposición longa sobre tres obras marcadas como Lectura obrigatoria do programa.

Para unha orientación sobre a avaliación da materia, ao comezo do curso proporcionarase ao alumnado un calendario aproximado cos distintos exercicios e presentacións que levarán a cabo durante o mesmo.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

- Garro, Elena, **Los recuerdos del provenir**, Alfaguara, 2019
- Schweblin, Samanta, **Kentukis**, Random House, 2018
- Bombal, María Luisa, **La amortajada**, Seix Barral, 2001
- Zambra, Alejandro, **Poeta chileno**, Anagrama, 2020
- Fernández, Nona, **La dimensión desconocida**, Random House, 2017
- Fernández, Nona, **Mapocho**, Candaya, 2011
- Chaves, Luis, **Vamos a tocar el agua**, Los tres editores, 2021
- Boullosa, Carmen, **El complot de los rojmánticos**, Siruela, 2009
- Luiselli, Valeria, **Desierto sonoro**, Sexto Piso, 2019
- Lemebel, Pedro, **Tengo miedo torero**, Las afueras, 2001
- Navarro, Brenda, **Casas vacías**, Sexto piso, 2019
- Bolaño, Roberto, **Nocturno de Chile**, Anagrama, 2000
- Bolaño, Roberto, **Los detectives salvajes**, Anagrama, 1998
- Almada, Selva, **Chicas muertas**, Random House, 2014
- Padura, Leonardo, **EL hombre que amaba a los perros**, Anagrama, 2018
- Quintana, Pilar, **La perra**, Random House, 2017
- Ojeda, Mónica, **Mandíbula**, Candaya, 2018
- Poniatowska, Elena, **Leonora**, Seix Barral, 2011

Complementary Bibliography

- Franco, Jean, **Historia de la literatura hispanoamericana a partir de la independencia**, Ariel, 1987
- Íligo Madrigal, Luis, ed., **Historia de la literatura hispanoamericana, vol II**, Cátedra, 2015
- Shaw, Donald, **Nueva narrativa hispanoamericana: boom, posboom, posmodernismo**, Cátedra, 2005
- Enríquez, Mariana, **Nuestra parte de noche**, Anagrama, 2019
- Wlener, Gabriela, **Huaco retrato**, Random House, 2021
- Luiselli, Valeria, **Los ingravidos**, Sexto Piso, 2011

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Literatura hispanoamericana I/V01G400V01936

Other comments

1. As obras de lectura obrigatoria aparecen indicadas en cada un dos apartados de cada tema (sección Contidos)

A bibliografía complementaria específica sobre cada época e cada autor/a do programa facilitarase a través da plataforma virtual. Tamén a través desta plataforma chegaranse as indicacións e materiais pertinentes para o alumnado semipresencial.

2. Para o alumnado ERASMUS (de habelo) os requisitos serán os mesmos en todos os aspectos da materia.

3. O horario de titorías entregarase no comezo do cuadrimestre. As consultas enviadas por correo-e serán respondidas dentro dese mesmo horario.

IDENTIFYING DATA**Applied linguistics in the teaching of languages**

Subject	Applied linguistics in the teaching of languages			
Code	V01G400V01941			
Study programme	Grado en Ciencias del Lenguaje y Estudios Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3rd	1st
Teaching language				
Department				
Coordinator				
Lecturers				
E-mail				

----- UNPUBLISHED TEACHING GUIDE -----

IDENTIFYING DATA**Introduction to the teaching of Spanish and Galician as a second language and as a foreign language**

Subject	Introduction to the teaching of Spanish and Galician as a second language and as a foreign language			
Code	V01G400V01942			
Study programme	Grado en Ciencias del Lenguaje y Estudios Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3rd	1st
Teaching language				
Department				
Coordinator				
Lecturers				
E-mail				

----- UNPUBLISHED TEACHING GUIDE -----

IDENTIFYING DATA**Linguistic policies and teaching of languages**

Subject	Linguistic policies and teaching of languages			
Code	V01G400V01943			
Study programme	Grado en Ciencias del Lenguaje y Estudios Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3rd	2nd
Teaching language				
Department				
Coordinator				
Lecturers				
E-mail				

----- UNPUBLISHED TEACHING GUIDE -----

IDENTIFYING DATA**Linguistic variations and teaching of languages**

Subject	Linguistic variations and teaching of languages			
Code	V01G400V01944			
Study programme	Grado en Ciencias del Lenguaje y Estudios Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3rd	2nd
Teaching language				
Department				
Coordinator				
Lecturers				
E-mail				

----- UNPUBLISHED TEACHING GUIDE -----

IDENTIFYING DATA**The use of technology in teaching-learning languages**

Subject	The use of technology in teaching-learning languages			
Code	V01G400V01945			
Study programme	Grado en Ciencias del Lenguaje y Estudios Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	4th	1st
Teaching language				
Department				
Coordinator				
Lecturers				
E-mail				

----- UNPUBLISHED TEACHING GUIDE -----

IDENTIFYING DATA**Migratory processes and the teaching of languages**

Subject	Migratory processes and the teaching of languages			
Code	V01G400V01946			
Study programme	Grado en Ciencias del Lenguaje y Estudios Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	4th	1st
Teaching language				
Department				
Coordinator				
Lecturers				
E-mail				

----- UNPUBLISHED TEACHING GUIDE -----

IDENTIFYING DATA

Bilingualism and bilingual education

Subject	Bilingualism and bilingual education			
Code	V01G400V01947			
Study programme	Grado en Ciencias del Lenguaje y Estudios Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	9	Optional	4th	2nd
Teaching language				
Department				
Coordinator				
Lecturers				
E-mail				

----- UNPUBLISHED TEACHING GUIDE -----

IDENTIFYING DATA**Estética: Palabra e imaxe**

Subject	Estética: Palabra e imaxe			
Code	V01G400V01961			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinator	Becerra Suárez, María del Carmen			
Lecturers	Becerra Suárez, María del Carmen			
E-mail	cbecerra@uvigo.es			
Web				
General description	Os contidos da materia están distribuídos en dúas partes: a) Estética do cinema: A linguaxe cinematográfica b) A estética da imaxe: estudo dos principais movementos cinematográficos.			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudiantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG3	Capacidade do estudiantado no manexo das novas tecnoloxías da información e da comunicación aplicadas ao campo dos estudos lingüísticos e literarios.
CG5	Capacidade do estudiantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
CG6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
CG9	Posuír as habelencias de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
CE7	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da teoría e crítica literaria.
CE10	Coñecemento dos conceptos e métodos da literatura comparada.
CE18	Capacidade para localizar, utilizar e aproveitar a información contida en bases de datos e outros instrumentos informáticos e Internet.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences			
Adquirir conciencia do problema da diferenza estética e da ruptura coa tradición característica do presente	CB2 CB5	CG6	CE10 CE18	CT5 CT10
Coñecemento dos máis relevantes movementos cinematográficos, integrándoos no contexto da historia social e política en que estes se producen	CB1 CB2 CB5	CG2 CG5 CG6	CE3 CE6 CE7	CT5 CT18

Capacidade para reflexionar sobre a estética das correntes cinematográficas de maneira que poida desenvolver unha actividade como crítico ou historiador.	CB1 CB5	CE6 CE7 CE10 CE18	CT11
Capacidade para elaborar un traballo de investigación que aborde a análise dunha película, a obra dun director, unha corrente, etc., con garantía de rigor, acorde coas normas dunha investigación académica	CB1 CG3	CE6 CE7 CE10	CT2 CT8 CT10 CT11 CT12

Contidos

Topic

1. A estética cinematográfica	1.1. A linguaxe cinematográfica. 1.2 A montaxe 1.3 O son
2. A estética e os movementos cinematográficos	2.1. Os pioneiros: Lumière. Georges Méliès 2.2. A arte cinematográfica. As vangardas: 2.2.1. O surrealismo 2.2.2. O expresionismo 2.2.3. O cine soviético 2.2.4. A madurez do relato fílmico. O cine narrativo. David W. Griffith 2.3. O sonoro. 2.3.1. Neorealismo italiano 2.3.2. Cine español: Buñuel. Bardem. Berlanga 2.3.3. O cine clásico americano. 2.3.4. A nova arte cinematográfica. A nouvelle vague francesa 2.3.5. O Free cinema británico. 2.3.6. O Cinema Nuovo: Pasolini. Bertolucci 2.3.7. O novo cine español: Basilio Martín Patino. Mario Camus. Carlos Saura. Escola de Barcelona: Gonzalo Suárez. Vicente Aranda. 2.3.8. Cine Latinoamericano. 2.3.9. Cine europeo e o novo Hollywood 2.3.10. Cine da posmodernidad. Cine Dogma 2.3.11. Posmodernismo cinematográfico en España: Almodóvar.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Estudo de casos	9	18	27
Lección maxistral	5	10	15
Traballo tutelado	14	28	42
Resolución de problemas de forma autónoma	20	46	66

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Estudo de casos	A medida que avance a explicación do programa os estudantes deberán resolver casos prácticos referidos á identificación dos trazos, formais e de contido, característicos da estética de cada movemento cinematográfico, xustificalos con argumentos coherentes e comparalos cos que definen a outros movementos xa estudados. Requírese participación activa.
Lección maxistral	A profesora explicará en clase cada un dos temas incluídos no programa da materia.
Traballo tutelado	Os estudantes realizarán, ao longo do curso e en grupo, dous traballos que exporán na aula ante os seus compañeiros. Contarán coa axuda da profesora.
Resolución de problemas de forma autónoma	Ao finalizar o curso, cada estudante presentará oralmente un traballo sobre algún dos movementos cinematográficos estudados en clase. O traballo deberá estar aplicado a un ou varios filmes. Unha vez exposto, será entregado á profesora que valorará a calidade e corrección na expresión escrita. O alumno/a contará coa axuda da profesora para a elaboración deste traballo, nas horas de tutoría.

Atención personalizada

Methodologies Description

Traballo tutelado	Os traballos de aula realizaranse en grupo, cada grupo contará coa axuda da profesora
-------------------	---

Estudo de casos O estudo de casos concretos levarase a cabo ao longo do curso. Cada estudante haberá de resolver polo menos un deses casos. Todos os estudantess contarán coa guía e colaboración da profesora

Avaliación						
	Description	Qualification	Evaluated	Competences		
Estudo de casos	Valorarase a capacidade de análise e de traballo en grupo. Valorarase a expresión oral e escrita	30		CE3 CE6 CE7 CE10	CT2 CT5 CT12	
Lección maxistral	Os contidos teóricos desenvolveranse ao longo do cuadrimeste, sempre apoiados no visionado de planos, escenas ou secuencias de películas ou películas completas. Recoméndase asistencia e participación en clase	10	CB2 CB5			
Traballo tutelado	Terase en conta a participación activa e a calidade da expresión oral e escrita	15	CB5	CG2 CG3 CG5 CG6 CG9	CT2 CT5 CT10	
Resolución de problemas de forma autónoma	Valorarase a asimilación dos coñecementos adquiridos ao longo do curso, a capacidade de análise e a correcta utilización dos instrumentos metodolóxicos Terase en conta a corrección na expresión escrita	45	CB1	CG3 CG5 CG6	CE6 CE7 CE18	CT2 CT5 CT10 CT11

Other comments on the Evaluation

Aqueles estudantes que non sigan a avaliación continua (asistencia como mínimo ao 80% das clases) realizarán un exame final da materia, unha vez terminadas as clases, nas datas sinaladas polo Decanato, tanto na convocatoria de xuño como na de xullo. O exame contará cunha parte teórica e unha parte práctica. Os estudantes semipresenciais poderán superar a materia en xuño realizando tres traballos escritos sobre os temas do programa que a profesora fixe. De non logralo poderán presentarse o exame final indicado nesta guía.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

ALTMAN, RICK, **Los géneros cinematográficos**, Barcelona: Paidós,

Bordwell, David y Thompson, Kristin, **El arte cinematográfico: una introducción**, Barcelona: Paidós,

Hereadero, Carlos F. y Monterde, José Enrique, **En torno al Free Cinema: la tradición realista del cine británico**, Valencia: IVAC,

QUINTANA, Angel,, **Cine italiano 1942-1961**, Barcelona: Paidós,

Bozal, Valeriano, **Historia de las ideas estéticas y de las teorías artísticas contemporáneas I y II**, Madrid: Visor,

Eco, Umberto, **Historia de la belleza**, Barcelona: Lumen,

Gubern, Román, **Historia del cine**, Barcelona: Lumen,

Caparrós Lera, José María, **Historia del cine europeo : de Lumière a Lars von Trier**, Madrid: Rialp,

Sánchez Noriega, José Luis, **Historia del cine (nueva edición)**, Madrid: Alianza Editorial,

Castro De Paz, José Luis, Pérez Perucha, Julio y Zunzunegui, Santos, (dirs.), **La nueva memoria. Historia(s) del cine español**, A Coruña: Via Láctea,

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Análise das obras centrais do período Nós/V01G400V01923

Análise das obras centrais da literatura galega desde 1975-I/V01G400V01925

Análise das obras centrais da literatura galega desde 1975-II/V01G400V01927

Literatura española dos séculos XX-XXI/V01G400V01935

Literatura hispanoamericana II/V01G400V01937

Other comments

A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un 0 nesa proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá o estudantado da súa responsabilidade neste aspecto.

Na avaliación terase en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección

IDENTIFYING DATA**Prácticas textuais: Narración**

Subject	Prácticas textuais: Narración			
Code	V01G400V01962			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	1c
Teaching language	Galego			
Department	Filoloxía galega e latina			
Coordinator	Fernández Álvarez, Manuel Santiago			
Lecturers	Fernández Álvarez, Manuel Santiago			
E-mail	manuelforcadela@gmail.com			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
General description	Achegamento á produción e análise de textos narrativos			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG4	Mellora da capacidade de comunicación en español, galego e portugués en diferentes contextos profesionais, traballando as destrezas de comprensión e expresión orais e escritas.
CG6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
CG8	Capacidade para participar en debates e actividades de grupo e organizalos, desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico.
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
CE9	Coñecemento de retórica e estilística.
CE17	Capacidade para elaborar textos orais e escritos de diferente tipo.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT3	Coñecementos xerais sobre a área de estudo (lingüística, linguas galega, española, portuguesa, latina, literaturas, tecnoloxías, estudos culturais)
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences			
Desenvolver as habilidades de creación e de crítica narrativa	CB1	CG4	CE3	CT2
	CB2	CG6	CE6	CT3
	CB5	CG8	CE9	CT6
			CE17	CT8
				CT9
				CT10
				CT11
				CT12

Contidos

Topic	
1. A lexia como unidade narrativa.	Lexias activas e lexias descritivas. Tempo e espacio. Ritmo narrativo.

2. Acción e descrición. As potencialidades narrativas dos tempos verbais.	As potencialidades narrativas dos tempos verbais.
3. O diálogo. Diálogo de acción e diálogo de descrición. Os verba dicendi.	Diálogo de acción e diálogo de descrición. Os verba dicendi.
4. O estilo directo, indirecto e indirecto libre.	Definición e prácticas.
5. O diálogo en estilo directo.	Estratexias técnicas e formais para o diálogo.
6. Tempo do discurso e tempo da historia.	Posibilidades e manexo.
7. Fenómenos derivados da combinación do tempo da historia e o tempo do discurso.	Definición e prácticas.
8. As historias encaixadas.	Exemplos e prácticas.
9. As modalidades do fío descritivo.	Exercicios para traballar a descrición. A descrición de persoas.
10. Os procedementos de enunciación, focalización e os modos de narrador.	Exemplos e prácticas.
11. O conto, o relato, a novela, os contos entrelazados, a novela longa.	Exemplos e comentarios.
12. A morfoloxía do conto fantástico de Vladimir Propp.	Exemplos e prácticas.
13. A teoría narratolóxica de A. Greimas.	Exemplos e prácticas.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	2	3	5
Lección maxistral	22	45	67
Traballo tutelado	2	25	27
Traballo	22	29	51

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Haberá unha sesión introductoria ao conxunto da materia, de dúas horas de duración, con delimitación dos seus contidos, métodos, probas a realizar, textos que deben ler os alumnos, etc.
Lección maxistral	A docencia centrarase na exposición e análise exhaustiva arredor de trece núcleos conceptuais, dos que se irán derivando exercicios e engádegas de interese docente. Cada un destes núcleos conceptuais xerará unha serie de exercicios escritos que o alumnado deberá realizar pola súa conta, fóra e dentro de clase. Os ALUMNOS SEMIPRESENCIAIS poderán recibir orientacións sobre estes contidos nas titorías individuais (sexan presenciais ou remotas), indicaráselle a bibliografía que pode substituílas ou complementalas, e disporán en Faitic de material específico.
Traballo tutelado	Tratándose dunha materia que usa a escrita como método para a reflexión sobre a linguaxe e a ficción literaria, os traballos diarios e a súa exposición en clase serán un dos principais adobíos da materia. Ademais, o alumnado deberá presentar, como requisito sine qua non para ser avaliado, un texto escrito e comentado de colleita propia, seguindo as indicacións que se darán en clase.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Actividades introductorias	Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma faitic ou outras.
Lección maxistral	Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma faitic ou outras.
Traballo tutelado	Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma faitic ou outras.
Tests	Description
Traballo	Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma faitic ou outras.

Avaliación

Description	Qualification	Evaluated Competences

Actividades introductorias	Haberá unha sesión introductoria ao conxunto da materia, de dúas horas de duración, con delimitación dos seus contidos, métodos, probas a realizar, textos que deben ler os alumnos, etc.	7	CB1 CB2 CB5	CG4 CG6 CG8	CE3 CE6 CE9	CT2 CT8 CT10 CT11 CT12
Lección maxistral	A docencia centrarase na análise detallada e exhaustiva de trece núcleos conceptuais, dos que se irán derivando calas noutros asuntos adxacentes. En cada unha destas sesións ofrecerase un conxunto de exercicios a realizar polo alumnado, tan presencial como semi-presencial. Estes exercicios que serán comentados polo docente na segunda sesión semanal da materia serán un dos elementos centrais da avaliación. O alumnado semi-presencial deberá realizar igulamente estes exercicios que lle serán subministrados e comentados e corrixidos polo docente por calquera vía de comunicación telemática, nomeadamente o correo electrónico.	33	CB1 CB2 CB5	CG4 CG6 CG8	CE3 CE6 CE9	CT2 CT8 CT10 CT11 CT12
Traballo tutelado	Realizaranse comentarios de texto de numerosos fragmentos textuais ou culturais vinculados co programa. Cada estudante realizará eventualmente unha ou varias exposicións na aula sobre temas acordados co profesor. O alumnado semi-presencial deberá realizar igulamente estes exercicios que lle serán subministrados e comentados e corrixidos polo docente por calquera vía de comunicación telemática, nomeadamente o correo electrónico.	20	CB1 CB2 CB5	CG4 CG6 CG8	CE3 CE6 CE9	CT2 CT8 CT10 CT11 CT12
Traballo	Como colofón das actividades da materia o alumnado, tanto presencial como semipresencial, deberá presentar un texto escrito de autoría individual e comentado, segundo o método que será acordado ao longo do curso. Unha avaliación positiva neste apartado será conditio sine qua non para aprobar a materia.	40	CB1 CB2 CB5	CG4 CG6 CG8	CE3 CE6 CE9	CT2 CT8 CT10 CT11 CT12

Other comments on the Evaluation

Na avaliación de xullo, o alumnado, tanto presencial como semipresencial, deberá comparecer con todos os exercizos do curso realizados así como co o traballo final. Non haberá unha proba escrita da materia e poderá empregar a data oficial do exame, que aparecerá nos anuncios oficiais da Facultade, como hora e lugar para a entrega definitiva dos exercizos e traballo mencionados

No caso de que a docencia presencial non estiver permitida, por razóns sanitarias ou doutro índole, haberá sesións telemáticas para comentario dos exercizos realizados e enviados polo alumnado e para a introdución de novos exercizos. Igualmente para a corrección do traballo final concertarase unha sesión individual de titoría.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Courtes, Joseph, and Algirdas Julien Greimas., **Introducción a La Semiótica Narrativa Y Discursiva: Metodología Y Aplicación**, Hachette, 1980

Greimas, Algirdas Julien, **La Semiótica Del Texto: Ejercicios Prácticos: Análisis de Un Texto de Maupassant.**, 2, Paidós, 1993

Greimas, Algirdas Julien, and Joseph Courtés, **Semiótica: Diccionario Razonado de La Teoría Del Lenguaje.**, Gredos, 1982

Greimas, Algirdas Julien, Joseph Courtés, and Alceu Dias Lima, **Dicionário de Semiótica**, Cultrix, 1979

Reis, Carlos, and Centro de Literatura Portuguesa, eds, **Figuras Da Ficção**, Centro de Literatura Portuguesa, 2006

Reis, Carlos, Ana Cristina M. Lopes, and Ángel Marcos de Dios, **Diccionario de Narratología**, 2, Almar, 2002

Reis, Carlos, and Ángel Marcos de Dios, **Para Una Semiótica de La Ideología**, Taurus, 1987

Complementary Bibliography

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Prácticas textuais: Escritura dramática/V01G400V01964

IDENTIFYING DATA**Genders**

Subject	Genders			
Code	V01G400V01963			
Study programme	Grado en Ciencias del Lenguaje y Estudios Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3rd	2nd
Teaching language	Spanish			
Department				
Coordinator	Suárez Briones, Beatriz Becerra Suárez, María del Carmen			
Lecturers	Becerra Suárez, María del Carmen Suárez Briones, Beatriz			
E-mail	bsuarez@uvigo.es cbecerra@uvigo.es			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
General description	(*)Estudo crítico de dous xéneros literarios (narrativa e poesía) desde a Teoría da Literatura.			

Skills

Code	
CB1	Students will be able to apply their knowledge and skills in their professional practice or vocation and they will show they have the required expertise through the construction and discussion of arguments and the resolution of problems within the relevant area of study.
CB2	Students will have shown they have sufficient knowledge and understanding of an area of study, starting after completion of general secondary education, and normally reaching a level of proficiency that, being mostly based on advanced textbooks, will also include familiarity with some cutting-edge developments within the relevant field of study.
CB5	Students will acquire the learning skills that are required to pursue further studies with a high degree of independence.
CG1	Capacitación dos estudantes para que adquiren coñecementos lingüísticos e literarios.
CG5	Capacidade dos estudantes para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
CG6	To be able to appreciate other cultures and artistic practices and to raise awareness in one's milieu about the appreciation of intercultural diversity. To explore the social, professional, educational and cultural consequences of the use and learning of the languages being studied in the degree.
CG8	Ability to participate and organize group debates and activities, developing independent, critical-thinking skills.
CG9	To acquire learning abilities to pursue further studies independently, starting from the knowledge that has already been acquired and through use of new technologies.
CE3	Portuguese
CE6	Knowledge of the concepts and methods of literary analysis.
CE7	Knowledge of the theoretical and methodological approaches to literary theory and criticism.
CE9	Knowledge of rhetoric and stylistics.
CE10	Knowledge of the concepts and methods of comparative literature.
CT2	Oral and written communication skills in one's own mother language.
CT5	Ability to generate new ideas.
CT8	Ability to work independently.
CT10	Analytical and synthetic skills.
CT11	Ability to use bibliographic sources and to quote them appropriately.
CT12	To abide by professional ethics, respecting intellectual property in particular.

Learning outcomes

Learning outcomes	Competences			
New	CB1	CG1	CE3	CT2
	CB2	CG5	CE6	CT5
	CB5	CG6	CE7	CT8
		CG8	CE9	CT10
		CG9	CE10	CT11
				CT12

Contents

Topic	
1. Introduction.	1.1 General approaches of the course.

2. Theory of literary genders.	2.1. Idea and concept of literary genders.
4. Poetry	4.1. Analysis of poetic texts
3. Narrative	3.1. Analysis of narrative texts
5. The Theatre	5.1. Analysis of theatrical texts

Planning			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Presentation	2	0	2
Lecturing	8	30	38
Seminars	10	36	46
Workshops	25	36	61
Objective questions exam	3	0	3

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies	
	Description
Presentation	Presentación de la asignatura
Lecturing	The professor will explain the contents of the subject. Next, the students will have to raise questions, objections, criticisms, evaluations. Passivity in class, or the absence of interventions, will be penalized.
Seminars	Activity focused on work on a specific topic, which allows to deepen or complete content of the subject. It will be used as a complement to the theoretical classes. Literary analysis of the texts presented in the classes.
Workshops	Practical work on narrative and poetic texts in class, which will serve as preparation for the seminar. This activity will be partly compulsory for non-presential students

Personalized assistance	
Methodologies	Description
Lecturing	Professor will attend to all the particular difficulties of the students in face-to-face or virtual tutorials at all levels of development of the signature.
Presentation	Professor will attend to all the particular difficulties of the students in face-to-face or virtual tutorials at all levels of development of the signature.
Seminars	Professor will attend to all the particular difficulties of the students in face-to-face or virtual tutorials at all levels of development of the signature.

Assessment			
	Description	Qualification	Evaluated Competences
Presentation	Presentation of the course by the professor	5	
Lecturing	Attention and the ability to intervene in the classes will be valued, either proposing or refuting ideas, or expressing doubts or comprehension difficulties. Participation in classes and seriousness, rigor, originality and the use of an adequate, scrupulously correct and precise language will be valued. The quality of ideas and the management of the knowledge acquired in class will be also valued.	20	
Seminars	The final result of the seminar work will be assessed: seriousness and critical capacity. Plagiarism will be penalized, and it is noted that plagiarism is a crime against intellectual property and against industrial property. Plagiarism, or intentional copying not declared, in whole or in part, in any type of work or exam, will mean a zero in that test. Alleging ignorance of what plagiarism is will not exempt the plagiarist from legal responsibility. All seminars and classroom assignments, both oral and written, will be evaluated.	20	
Objective questions exam	Exam of objective questions and text commentary. All students will have to take the final exam.	55	

Other comments on the Evaluation

It is recommended to all students to attend the first class of the course.

The classes and the exams will be carried out in accordance with what is established in the teaching guide, and in accordance with the schedules and provisions established by the Faculty of Philology and Translation of the University of Vigo.

The assessment will not be considered continuous for students who do not attend 80% of the classes in person.

Sources of information

Basic Bibliography

Spang, Kurt, **Géneros literarios.**, Madrid: Síntesis, 1993

García Barrientos, José Luis, **Cómo se analiza una obra de teatro. Ensayo de método**, Madrid: Síntesis, 2017

Villanueva, Darío, **El comentario de textos narrativos: cuento y novela**, Mare Nostrum, 2006

Kowzan, Tadeusz, **El signo y el teatro**, Arco Libros, 1997

Reis, Carlos, **Diccionario de narratología**, Almar, 2002

Luján Atienza, Ángel, **Cómo se comenta un poema**, Barcelona: Ariel, 1984

Navarro Durán, Rosa, **Cómo leer un poema**, Barcelona: Ariel, 1988

VV.AA., **Cómo se hace un poema. El testimonio de 52 poetas**, Valencia: Pretextos, 2002

Paraíso, Isabel, **El comentario de textos poéticos**, Gijón: Júcar, 1988

Núñez Ramos, Rafael, **La poesía**, Madrid: Síntesis, 1992

Cabo, Fernando y María do Cebreiro, «**A poesía**», en **Arturo Casas (coord.), Elementos de crítica literaria**, Vigo: Xerais, 2004

Complementary Bibliography

Bobes Naves. Mª Carmen (comp.), **Teoría del teatro**, Madrid: Arco libros, 2010

Genette, Gérard, **Nuevo discurso del relato**, Madrid: Cátedra, 1998

Kohan, Silvia Adela, **Cómo se escribe poesía**, Madrid: Círculo de lectores, 2000

<http://www.infopoesia.net/>, (**material didáctico métrica**),

<http://www.eldigoras.com/lite07basa.htm>, (**recursos de poesía**),

<http://www.cervantesvirtual.com/>, (**fondo bibliográfico**),

<http://amediavoz.com/>, (**antología de poemas varios autores y épocas**),

<http://www.portaldepoesia.com/>, (**poesía visual y experimental**),

---

Recommendations

Subjects that continue the syllabus

Aesthetics: words and image/V01G400V01961

Textual practices: dramatic writing/V01G400V01964

Textual practices: narration/V01G400V01962

Textual practices: new formats/V01G400V01966

Textual practices: poetry/V01G400V01965

IDENTIFYING DATA**Prácticas textuais: Escritura dramática**

Subject	Prácticas textuais: Escritura dramática			
Code	V01G400V01964			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinator	Ribao Pereira, Montserrat			
Lecturers	Ribao Pereira, Montserrat			
E-mail	ribao@uvigo.es			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
General description	Achegamento aos conceptos, elementos e mecanismos que interveñen na composición dun texto teatral, coa finalidade de adquirir unha base teórica e práctica sobre a escritura dramática. Teranse como referencia textos recoñecidos, tanto clásicos como contemporáneos, con vistas ao desenvolvemento de breves pezas de creación propia.			

Competencias

Code	
CB4	Que o estudantado poida transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CG8	Capacidade para participar en debates e actividades de grupo e organizalos, desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico.
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
CE7	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da teoría e crítica literaria.
CE9	Coñecemento de retórica e estilística.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences	
Coñecemento da singularidade e características dun texto dramático en todos os seus aspectos pertinentes	CB4	CE6 CE7 CE9
Competencia sobre os mecanismos de construción dun texto dramático e capacidade para a creación dunha peza propia	CG8	CT8 CT9

Contidos

Topic	
Elementos para a creación dun texto dramático	Descrición e análise dos diversos compoñentes dun texto dramático
A escritura teatral: singularidade do texto dramático	Texto e representación
Poéticas dramáticas	O texto dramático dende as súas preceptivas
A escritura propia: escribir e reescribir	Reescritura dunha escena ou dun/ha personaxe clásic@ Dramatización dun conto Escenificación dun poema

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	20	16	36
Traballo tutelado	12	50	62
Resolución de problemas	16	36	52

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Presentación dos conceptos e características fundamentais da escritura dramática, así como dalgunhas das súas preceptivas

Traballo tutelado	Aplicación dos coñecementos sobre a escritura dramática coa elaboración de breves pezas propias por parte do estudiantado, que serán presentadas e discutidas na clase
Resolución de problemas	Probas sobre os conceptos explicados na clase, que darán conta da súa asimilación por parte do alumnado

Atención personalizada

Methodologies Description

Traballo tutelado	Alumnas e alumnos disporán de atención personalizada sempre que o precisen, tanto nas horas de aula como nas horas de titoría. O horario de titorías entregarase no comezo do cuadrimestre. As consultas enviadas por correo-e serán respondidas dentro dese mesmo horario.
-------------------	---

Avaliación

Description	Qualification	Evaluated Competences		
Lección maxistral	10	CB4	CE6 CE7 CE9	
Traballo tutelado	45		CE6 CE7 CE9	CT8
Resolución de problemas	45	CB4	CG8 CE6 CE7 CE9	CT8 CT9

Other comments on the Evaluation

Alumnado presencial. Dado o carácter práctico desta signatura, a asistencia (80%) é requisito ESENCIAL para a **avaliación continua**. Serán valoradas, coas porcentaxes sinaladas, as diferentes probas indicadas arriba. A presentación e comentario das pezas dramáticas realizadas terá lugar na segunda parte do cuadrimestre.

Aquelas persoas que, pola circunstancia que sexa, non poidan asistir ás clases deberán comunicarllo á profesora e terán que optar pola **avaliación única**.

O alumnado que non supere a avaliación continuada ou quen opte pola avaliación única realizará en maio e xuño un exame sobre os contidos a materia nas datas fixada pola Facultade.

O alumnado **semipresencial que opte pola avaliación continuada** debe asistir á primeira sesión e a outras dúas para levar a cabo as tarefas de avaliación. O **alumnado semipresencial que opte pola avaliación única** deberá asistir igualmente á primeira sesión e ás probas de avaliación nas datas que establece a Facultade.

O alumnado que non supere a avaliación continuada ou quen opte pola avaliación única realizará en maio e xuño un exame sobre os contidos a materia nas datas fixada pola Facultade.

Para o alumnado **Erasmus**, de habelo, as condicións e requisitos de seguimento da materia serán os mesmos que os indicados para o alumnado propio da Universidade de Vigo.

NOTA: Nas probas escritas será **imprescindible** a corrección ortográfica, o uso pertinente dos signos de puntuación, a orde e claridade na exposición e a limpeza dos exercicios. Por outro lado, naquel tipo de probas no que se faga uso de fontes bibliográficas secundarias, estas terán que aparecer adecuadamente referenciadas; plaxiar unha fonte, é dicir, transcribila literalmente facéndoa pasar por discurso propio, invalidará inmediatamente o traballo.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Alonso de Santos, José Luis, **La escritura dramática**, Castalia,

Pavis, Patrice, **Diccionario del teatro**, Editorial Paidós,

Complementary Bibliography

Recomendacións

Other comments

1. O horario de titorías será comunicado ao alumnado ao comezo do cuadrimestre.

2. Os textos de lectura sobre os que se analizarán os diversos temas do programa, así como a bibliografía específica sobre

cada un, serán facilitados a través da plataforma Moovi

IDENTIFYING DATA**Prácticas textuais: Poesía**

Subject	Prácticas textuais: Poesía			
Code	V01G400V01965			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	4	1c
Teaching language	Galego			
Department	Filoloxía galega e latina			
Coordinator	Angueira Viturro, Anxo			
Lecturers	Angueira Viturro, Anxo			
E-mail	angueira@uvigo.es			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
General description	Prácticas de creación, crítica e edición de textos poéticos.			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG4	Mellora da capacidade de comunicación en español, galego e portugués en diferentes contextos profesionais, traballando as destrezas de comprensión e expresión orais e escritas.
CG6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
CG8	Capacidade para participar en debates e actividades de grupo e organizalos, desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico.
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
CE9	Coñecemento de retórica e estilística.
CE10	Coñecemento dos conceptos e métodos da literatura comparada.
CE17	Capacidade para elaborar textos orais e escritos de diferente tipo.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT3	Coñecementos xerais sobre a área de estudo (lingüística, linguas galega, española, portuguesa, latina, literaturas, tecnoloxías, estudos culturais)
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Desenvolver as habilidades de creación e de crítica poética.	CB1 CG4 CE3 CT2 CB2 CG6 CE6 CT3 CB5 CG8 CE9 CT6 CE10 CT8 CE17 CT9 CT10 CT11 CT12

Buscar un estilo propio a partir da experiencia, da práctica e da retroalimentación da aprendizaxe.	CB1 CB2 CB5	CG4 CG6 CG8	CE3 CE6 CE9 CE10 CE17	CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
Comprender os procesos creativo e crítico para mellorar as técnicas de expresión poética.	CB1 CB2 CB5	CG4 CG6 CG8	CE3 CE6 CE9 CE10 CE17	CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12

Contidos

Topic	
Obradoiro de prácticas para a creación e a crítica de textos poéticos, de calquera modalidade e subxénero	Poesía e música. Poesía e ritmo. Poesía e espazo. Poesía e voz.
Presentación de orixinais de forma profesional segundo os estándares habituais da edición (impresa e dixital).	Presentación e formatos Edición e formatos
Comprensión do fenómeno editorial, en especial do mercado do público lector e dos instrumentos da edición profesional.	Poesía e campo literario

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	32	36	68
Traballo tutelado	13	36	49
Resolución de problemas	3	30	33

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	O desenvolvemento da aula farase a partir de explicacións sobre cada tema nas que se vaian introducindo tamén os textos pertinentes. O alumnado semipresencial deberá asistir a sesións de titoría, que se celebrarán a razón de unha por mes, aproximadamente. Ademais, disporán en Fatic de cuestionarios, apuntamentos, presentacións gráficas e vídeos e outro material diverso que consideren os profesores.
Traballo tutelado	Serán necesarios ás veces para completar as explicacións da aula. O alumnado semipresencial deberá realizar os mesmos traballos presentándoos por escrito, via correo electrónico ou segundo acorde cos profesores.
Resolución de problemas	Na aula faremos lecturas e comentarios dos textos máis salientables, dedicándolle a última parte de cada unha das sesións, que o alumnado deberá completar con outras lecturas e comentarios suxeridos.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	O profesor responderá ás consultas ou dúbidas individuais, e fará suxestións específicas segundo os interese e aptitudes de cada alumno.
Resolución de problemas	Cada traballo será titorizado individualmente polo profesor durante a súa realización (sexa por medio de titorías presenciais, sexa mediante correo electrónico, etc.). Cada alumno recibirá, a posteriori, un comentario específico sobre o seu traballo.

Avaliación

Description	Qualification	Evaluated Competences

Lección maxistral	As lecturas e comentarios realizados na aula, así como todas as lecturas que se vaian propondo, serán obxecto de avaliación. O alumnado semipresencial está obrigado a realizar estas probas de maneira presencial na data oficial de exames da FFT.	15			CE3 CE6 CE9 CE10	CT3
Traballo tutelado	Os contidos desenvolvidos ao longo do cuadrimestre avaliaranse mediante un exame ao final do mesmo na data oficial da Facultade. O alumnado semipresencial tamén está obrigado a realizar estas probas de maneira presencial na mesma data.	70	CB1 CB2 CB5	CG4 CG6 CG8	CE3 CE6 CE9 CE10 CE17	CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
Resolución de problemas	O discente preparará en grupo ou en solitario comentarios de texto e informacións concisas para ser expostas na aula. O alumnado semipresencial está obrigado a realizar estas probas vía telemática no prazo que se fixe.	15	CB1 CB2 CB5	CG4 CG6 CG8	CE3 CE6 CE9 CE10 CE17	CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12

Other comments on the Evaluation

O alumnado, tanto presencial como non presencial, que se presente á "segunda edición de actas" realizará unha proba por escrito (na data oficial, segundo o calendario da FFT) con contidos pertencentes a todo o temario, incluíndo:

1.- recoñecemento de textos, 2.- comentario de textos, 3.- preguntas curtas de resposta curta e 4.- preguntas longas para desenvolver.

En función do desenvolvemento do curso e da actividade desenvolvida por cada un dos discentes algún(s) destes apartados pode(n) non ser necesario(s).

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Casas, Arturo, **Antoloxía consultada da poesía galega 1976-2000**, Tris-Tram, 2004

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Análise das obras centrais da literatura galega desde 1975-II/V01G400V01927

Subjects that it is recommended to have taken before

Análise das obras centrais da literatura galega durante o franquismo/V01G400V01924

IDENTIFYING DATA**Prácticas textuais: Novos formatos**

Subject	Prácticas textuais: Novos formatos			
Code	V01G400V01966			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	4	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Filoloxía galega e latina Literatura española e teoría da literatura			
Coordinator	Chas Aguión, Antonio Fernández Álvarez, Manuel Santiago			
Lecturers	Chas Aguión, Antonio Fernández Álvarez, Manuel Santiago			
E-mail	achas@uvigo.es manuelforcadela@gmail.com			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
General description	Taller de prácticas para a creación de textos destinados a novos formatos ou a formatos audiovisuais.			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG3	Capacidade do estudantado no manexo das novas tecnoloxías da información e da comunicación aplicadas ao campo dos estudos lingüísticos e literarios.
CG4	Mellora da capacidade de comunicación en español, galego e portugués en diferentes contextos profesionais, traballando as destrezas de comprensión e expresión orais e escritas.
CG6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
CG8	Capacidade para participar en debates e actividades de grupo e organizalos, desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico.
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
CE9	Coñecemento de retórica e estilística.
CE10	Coñecemento dos conceptos e métodos da literatura comparada.
CE15	Coñecemento das repercusións lingüísticas e interculturais do contacto de linguas.
CE17	Capacidade para elaborar textos orais e escritos de diferente tipo.
CE18	Capacidade para localizar, utilizar e aproveitar a información contida en bases de datos e outros instrumentos informáticos e Internet.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT3	Coñecementos xerais sobre a área de estudo (lingüística, linguas galega, española, portuguesa, latina, literaturas, tecnoloxías, estudos culturais)
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
-------------------	-------------

Desenvolver as habilidades de creación de textos para novos formatos: blogues, práctica discursiva en redes sociais, guións audiovisuais, presentacións documentais.

CB1 CG3 CE3 CT2
 CB2 CG4 CE6 CT3
 CB5 CG6 CE9 CT6
 CG8 CE10 CT8
 CE15 CT9
 CE17 CT10
 CE18 CT11
 CT12

Comprender o proceso creativo para mellorar as técnicas de expresión discursiva.

CB1 CG3 CE3 CT2
 CB2 CG4 CE6 CT3
 CB5 CG6 CE9 CT6
 CG8 CE10 CT8
 CE15 CT9
 CE17 CT10
 CE18 CT11
 CT12

Contidos

Topic

BLOQUE#1 O libro de artista	1.1. Concepto do libro como obra de arte. Orixe e evolución ata a actualidade. 1.2. Caracterización 1.3. Tipoloxía
BLOQUE#2 Literatura dixital	2.1. Literatura dixital, literatura electrónica, ciberliteratura. 2.2. Caracterización 2.3. Tipoloxía
BLOQUE#3 Semiótica da mirada.	3.1. Definición da mirada. 3.1.1. Ver vs. mirar. 3.1.2. Cadro semiótico: Ver sen mirar/Mirar sen ver. 3.2. Formas de mirar sen ver: Lectura, soño, cegueira, ficción, ideoloxía. 3.3. A construción da mirada 3.3.1. A perspectiva diegética. 3.3.2. Tempo e lugar da mirada. 3.3.3. Tempo e lugar do mirar sen ver. 3.3.4. Cronos e Aión. 1.3.4. Cronos e Aión. 1.4. Exemplos cinematográficos: Wim Wenders e A. Tarkovsky.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introdutorias	4	0	4
Estudo previo	0	20	20
Debate	4	10	14
Traballo tutelado	20	20	40
Lección maxistral	20	0	20
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	52	52

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introdutorias	Introdución conceptual ao tres bloques da materia.
Estudo previo	Lecturas e visionados previos á exposición de temas.
Debate	Debates críticos en clase sobre temas e conceptos da materia.
Traballo tutelado	Realización de propostas prácticas na aula individuais e/ou en grupo na que se aplicarán os conceptos aprendidos.
Lección maxistral	Desenvolvemento desde o punto de vista teórico e historiográfico dos temas da materia.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	Consulta de dúbidas en horas de tutorías.
Tests	Description
Resolución de problemas e/ou exercicios	Consulta de dúbidas en horas de tutorías.

Avaliación			
	Description	Qualification	Evaluated Competences
Estudo previo	Resumos de lecturas: As/vos estudantes deberán escoller 2 lecturas das asignadas para facer dous comentarios/resumos de lectura. Cada resumo, de non menos de 2500 palabras (5 páxinas), son unha interpretación orixinal analítica baseada nun dos argumentos ou temas da lectura (NON son un resumo do texto) e deberán ser entregados nas datas que se coordinarán ao comezo do curso.	10	CE6 CT6 CE9 CT8 CE17 CT9 CT10 CT11
Debate	Participación activa e informada: O curso terá un formato de seminario e avaliarase a asistencia e participación activa nas clases, nas actividades do curso, e a participación na plataforma dixital (MOOVI ou BLOGUE) creada especificamente para os contidos do mesmo.	10	CB1 CG3 CE18 CT3 CG4 CT8 CG8 CT12
Traballo tutelado	Diferentes actividades prácticas nas que se apliquen os contidos e conceptos da materia.	40	CB2 CE6 CT6 CE10 CT8 CE17 CT9 CE18 CT10
Resolución de problemas e/ou exercicios	Un traballo final consiste en escoller un concepto clave ou tema específico de entre as diferentes prácticas, teorías e pensadores que estudaremos neste curso e defini-lo, explicar a súa pertinencia analítica e representalo nun formato orixinal, xa sexa dixital ou analóxico. A súa entrega está contemplada para as últimas semanas de clases xunto a unha presentación oral persoal para o resto do alumnado.	40	CB5 CG3 CE6 CT8 CG8 CE10 CT9 CE18 CT10

Other comments on the Evaluation

REQUISITOS

A materia organízase en dúas partes:

-Bloques 1 e 2 (a cargo de Antonio Chas Aguión)

-Bloque 3 (a cargo de Manuel Fernández Álvarez)

Farase media da calificación obtida nas dúas partes, sendo IMPRESCINDIBLE SUPERAR AMBAS.

Os requisitos máis importantes para este curso son: (1) Unha lectura coidadosa e crítica dos textos; (2) A participación activa e informada en discusións de clase; 3) Puntualidade e conciencia en todas as actividades e tarefas do curso.

* Recómendase aos/as estudantes que revisen e coñezan tanto o Código de Ética como os regulamentos ao redor do Plaxio Académico.

*Para os/as estudantes semipresenciais, é un requisito indispensable do curso darse de alta na plataforma dixital (MOOVI ou BLOGUE) creada especificamente para os contidos do mesmo, ata a segunda semana de iniciado o curso. A través da plataforma actualizaranse os contidos do mesmo e proveranse os recursos. Tomarase en conta **os controis/reportes de acceso** á plataforma dixital dos/as estudantes cada semana, para a avaliación final. O resto de requisitos e datas de entrega serán os mesmo que para o resto do alumnado, incluíndo a presentación final.

O alumnado, tanto presencial como semipresencial, que non siga a avaliación continua poderá presentarse á avaliación única nas datas oficiais sinalas pola Facultade. Esta avaliación consistirá na entrega dun traballo relacionado coa materia e en varias preguntas curtas e unha de desenvolvemento en relación cos temas da materia.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Strehovec, J., **Text as Ride: Electronic Literature and New Media Art**, West Virginia University Press, 2016

Crary, J., **24/7 el capitalismo tardío y el fin del sueño**, Ed. Paidós, 2015

de Amo Sánchez-Fortún, J. M., **Formación literaria, hipertextos y web 2.0 en el marco educativo (Vol. 3)**, Universidad Almería, 2015

Greimas, Algirdas Julien, **Semiótica : diccionario razonado de la teoría del lenguaje**, Gredos, 1992

Soto Ivars, Juan, **Arden las redes. La poscensura y el nuevo mundo virtual**, Debate, 2017

De Certeau, Michel, **La invención de lo cotidiano**, Universidad Iberoamericana, 1996

Rosenberg, J., & Baldwin, S., **Word Space Multiplicities, Openings, Andings**, West Virginia University Press, 2015

Rettberg, J. W., & Tomaszek, P., **Electronic Literature Communities**, ELMCIP núm 4, 2015

Johanna Drucker, Centro Cultural Koldo Mitxelena, **Nómadas y bibliófilos: concepto y estética en los libros de artista**, Diputación Foral de Guipuzkoa, 2003

Crespo Martín, B., **El Libro-Arte. Concepto y proceso de una creación contemporánea**, VDM. Verlag Dr. Müller, 2009

Hellion, M. (ed.), **Libros de Artista**, Turner, 2003

Danielewski, Mark Z., **La casa de hojas**, Alpha Decay/Pálido fuego, 2013

Aira, César, **Sobre el arte contemporáneo seguido de En La Habana**, Randon House, 2016

Complementary Bibliography

Recomendacións

Other comments

A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un 0 nesa proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá ao estudantado da súa responsabilidade neste aspecto.

Na avaliación terase en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.

É responsabilidade do estudantado consultar os materiais dispoñibles na plataforma MOOVI (novidades, documentos, cualificacións) e estar ao tanto dos anuncios e datas das diferentes probas.

Os requisitos para o alumnado Erasmus serán os mesmos que para o alumnado propio.

IDENTIFYING DATA**Prácticas textuais: Ensaio**

Subject	Prácticas textuais: Ensaio			
Code	V01G400V01967			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	9	Optional	4	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Filoloxía galega e latina Lingua española			
Coordinator	Rodríguez Barcia, Susana			
Lecturers	Rodríguez Barcia, Susana			
E-mail	susanarbarcia@gmail.com			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
General description	Prácticas de creación e crítica de textos argumentativos ou especulativos, de orde científico-literaria, en galego e español.			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG4	Mellora da capacidade de comunicación en español, galego e portugués en diferentes contextos profesionais, traballando as destrezas de comprensión e expresión orais e escritas.
CG6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
CG8	Capacidade para participar en debates e actividades de grupo e organizalos, desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico.
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
CE7	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da teoría e crítica literaria.
CE10	Coñecemento dos conceptos e métodos da literatura comparada.
CE17	Capacidade para elaborar textos orais e escritos de diferente tipo.
CE19	Capacidade para avaliar criticamente a bibliografía consultada e encadrala nunha perspectiva teórica.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT3	Coñecementos xerais sobre a área de estudo (lingüística, linguas galega, española, portuguesa, latina, literaturas, tecnoloxías, estudos culturais)
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Desenvolver as habilidades de creación e crítica de textos para discursos argumentativos ou de ensaio.	CB1 CG4 CE3 CT2
	CB2 CG6 CE7 CT3
	CB5 CG8 CE10 CT6
	CE17 CT8
	CE19 CT9
	CT10
	CT11
	CT12

Comprender os procesos creativo e críticos para mellorar as técnicas de argumentación ou construción de discursos de carácter científico ou de divulgación xornalística.	CB1 CB2 CB5	CG4 CG6 CG8	CE3 CE7 CE10 CE17 CE19	CT2 CT9 CT10 CT11 CT12
Saber elaborar un comentario de texto, unha reseña crítica ou unha reflexión breve de natureza ensaística.	CB1 CB2 CB5	CG4 CG6 CG8	CE3 CE7 CE10 CE17 CE19	CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12

Contidos

Topic	
BLOQUE 1: Ensaio: aspectos xerais	1.1. Entre a realidade e a ficción: ensaio e literatura. 1.2. Características do ensaio. 1.3. O ensaio como ferramenta didáctica.
BLOQUE 2: De Montaigne ao ensaio contemporáneo	2.1. A orixe do ensaio. 2.2. O ensaio no século XX. 2.3. O ensaio no século XXI.
BLOQUE 3: Guía para a escritura dun ensaio.	3.1. Aspectos ortotipográficos. 3.2. Estrutura. 3.3. Recomendacións para a redacción. 3.4. Problemas frecuentes.
BLOQUE 4: Obradoiro de escritura de ensaios	4.1. Ciencia e divulgación: prácticas de reformulación divulgativa e redacción de ensaios científicos. 4.2. Ensaio literario e humanístico.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	2	2	4
Obradoiro	32	96	128
Traballo tutelado	10	20	30
Lección maxistral	28	28	56
Traballo	0	7	7

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Presentación da materia e explicación da guía docente.
Obradoiro	Actividades prácticas de redacción de ensaios en galego e en español.
Traballo tutelado	Actividades prácticas de lectura e comentario crítico de textos ensaísticos.
Lección maxistral	Actividade teórica. Exposición por parte dos docentes dos fundamentos teóricos principais da materia.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Obradoiro	Os obradoiros de redacción de textos ensaísticos requiren de atención personalizada por parte dos docentes. Por un lado, proporcionaranse indicacións ao longo das sesións presenciais; por outro lado, no horario de titorías tamén poderán realizarse consultas. Ademais, a través do correo electrónico e do Campus Remoto tamén se atenderán dúbidas. No caso do alumnado semipresencial os mecanismos de atención serán os mesmos e, ademais, tamén se fixarán titorías específicas de carácter obrigatorio.
Traballo tutelado	Os traballos de lectura e crítica de textos ensaísticos requiren de atención personalizada por parte dos docentes. Por un lado, proporcionaranse indicacións ao longo das sesións presenciais; por outro lado, no horario de titorías tamén poderán realizarse consultas. Ademais, a través do correo electrónico e do Campus Remoto tamén se atenderán dúbidas. No caso do alumnado semipresencial os mecanismos de atención serán os mesmos e, ademais, tamén se fixarán titorías específicas de carácter obrigatorio.

Tests	Description
-------	-------------

Traballo Para a realización do traballo de curso ofrecerase atención personalizada. Proporcionarase indicacións nun documento que será subido a Moovi nas primeiras semanas do curso; ademais, no horario de titorías tamén poderán realizarse consultas. Finalmente, a través do correo electrónico e do Campus Remoto tamén se atenderán dúbidas. No caso do alumnado semipresencial os mecanismos de atención serán os mesmos e, ademais, tamén se fixarán titorías específicas de carácter obrigatorio.

Avaliación						
	Description	Qualification	Evaluated Competences			
Obradoiro	Entre as prácticas de redacción elaboradas ao longo do cuadrimestre, a/o alumna/o escollerá unha para que sexa avaliada. A extensión mínima será de 500 palabras. O documento será subido a Moovi no apartado correspondente e no prazo indicado ao longo do curso.	30	CB1	CG4	CT2	CT6
Traballo tutelado	Actividades prácticas de lectura e comentario crítico de textos ensaísticos. No caso do alumnado presencial, deberase expoñer oralmente unha reflexión crítica sobre o tema que aborden os textos lidos. No caso do alumnado semipresencial, a reflexión crítica sobre as lecturas deberá entregarse por escrito a través de Moovi antes da data límite establecida ao inicio do curso.	30	CB1 CB2	CG4 CG6 CG8	CE3 CE7 CE17	CT2 CT3 CT9 CT10
Traballo	Trátase da realización dun traballo escrito no que se desenvolva un tema coas características do estilo ensaístico. O traballo deberá subirse a Moovi en formato PDF ou en formato impreso aos docentes antes do 3 de maio de 2023.	40	CB5		CE17 CE19	CT2 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12

Other comments on the Evaluation

1. PRIMEIRA EDICIÓN DE ACTAS (Maio-xuño 2023)

Avaliación continua

É obrigatorio realizar e entregar no prazo establecido das probas marcadas na avaliación. Os traballos non entregados ou entregados fóra de prazo non se avaliarán. A data límite de entrega do traballo e da actividade do obradoiro será o 3 de maio de 2023, a través de Moovi ou en formato impreso (nas sesións presenciais e antes do 3 de maio de 2023).

A cualificación na primeira edición de actas dos alumnos e alumnas que opten pola avaliación continua corresponderá ao cómputo das notas obtidas nas probas realizadas durante curso. Para superar a materia será necesario obter como mínimo un 4,75 en total.

Avaliación única

Neste caso, a avaliación poderá realizarse mediante un exame único, baseado nos contidos da materia, no que a nota constituirá o 100% da cualificación final.

Este exame terá lugar ao final do cuadrimestre e estará fixada no Calendario de exames establecido e publicado pola FFT.

A elección desta opción en ningún caso supón a perda do dereito á asistencia. Ao alumnado que escolla esta modalidade de avaliación recoméndaselle que consulte regularmente os documentos que se irán colgando en Moovi.

2. SEGUNDA EDICIÓN DE ACTAS (xullo 2023)

Na segunda edición de actas a avaliación levará a cabo exclusivamente mediante un exame único, baseado nos contidos da materia. Este exame terá lugar na data oficial de xullo aprobada pola Xunta de Facultade e que figura tamén no Calendario de exames.

Os alumnos e alumnas que non alcanzasen o aprobado na modalidade de avaliación continua e que se presenten nesta oportunidade de xullo deben ter en conta que non se gardarán en ningún caso as notas dos traballos de aula e do traballo escrito.

3. ALUMNADO SEMIPRESENCIAL

O alumnado semipresencial seguirá a materia a través dos materiais que se irán subindo a Moovi xunto coas titorías presenciais que se fixarán ao comezo do curso. A avaliación do alumnado semipresencial coincidirá coa do alumnado presencial en canto ao traballo tuteado e á práctica do obradoiro (entregados a través de Moovi antes do 3 de maio de 2023), pero en lugar dos traballos de aula terán que entregar un ensaio (1000 palabras) cunha reflexión crítica sobre as

lecturas indicadas ao longo do curso a través de faitic. Este ensaio terá un valor do 30% sobre a nota final, e os traballos (traballo e obradoiro) terán un valor do 70% da cualificación final.

4. OUTRAS OBSERVACIÓNS

Nos alumnos e alumnas de avaliación continua, no caso de que tras a avaliación conxunta sexan necesarios ata 0,25 puntos para superar a materia, terase en conta a asistencia e participación regular e activa na clase.

O estudiantado Erasmus poderá realizar as probas coa axuda dun dicionario.

Tanto no exame como no traballo escrito e no resto dos exercicios propostos ao longo do curso penalizaranse os erros ortográficos, os erros na expresión, as incoherencias sintácticas, etc.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Navaza, Gonzalo, **Michel de Montaigne. Os ensaios (Escolma)**, USC e Fundación BBVA, 2016

Complementary Bibliography

Castilleja, Diana; Eugenia Houvenaghel; Dagmar Vandebosch, "**Introducción a El Ensayo Hispánico: cruces de géneros, síntesis de formas**", Droz S. A., 2012

Gracia, Jordi (ed.), **El ensayo español. Los contemporáneos**, Crítica, 1996

Suárez Granda, Juan Luis, **El ensayo español del siglo XX (1900-1990)**, Akal, 1996

Recomendacións

Other comments

Recoméndase que o estudiantado Erasmus dispoña como mínimo dun nivel B1 de español.

IDENTIFYING DATA				
Lingua portuguesa III				
Subject	Lingua portuguesa III			
Code	V01G400V01981			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	1c
Teaching language	Portugués			
Department	Filoloxía galega e latina			
Coordinator	Costas González, Xosé Henrique			
Lecturers	Costas González, Xosé Henrique Teixeira Nogueira, Carlos Manuel			
E-mail	xcostas@uvigo.es			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
General description	<p>Pretende-se que os(as) alunos(as) adquiram conhecimentos intermédios de Língua Portuguesa até ao nível B2 do Marco Comum Europeu de Referência das Línguas, junto com conhecimentos sobre as culturas de expressão portuguesa no mundo.</p> <p>Aviso importante para estudantes Erasmus: O ensino de Língua Portuguesa na UVigo está dirigido a pessoas que têm o Galego e/ou o Castelhana como línguas maternas, de maneira que a progressão é rápida. Não se recomenda a inscrição a estudantes Erasmus que não tenham já um nível B2 nestas línguas e, como mínimo, um nível B1 alto em Língua Portuguesa.</p>			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudiantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG4	Mellora da capacidade de comunicación en español, galego e portugués en diferentes contextos profesionais, traballando as destrezas de comprensión e expresión orais e escritas.
CG6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
CG9	Posuír as habelencias de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
CG10	Integrar coñecementos e poder desenvolver un proceso de comunicación sólido a partir dunha información que, aínda que sexa incompleta, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas ao proceso comunicativo.
CE1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.
CE2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
CE7	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da teoría e crítica literaria.
CE10	Coñecemento dos conceptos e métodos da literatura comparada.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT3	Coñecementos xerais sobre a área de estudo (lingüística, linguas galega, española, portuguesa, latina, literaturas, tecnoloxías, estudos culturais)
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
-------------------	-------------

Ao final do curso o aluno terá domínio da língua portuguesa no que se refere ao nível B2 do QECRL.

CB1 CG1 CE1 CT2
 CB2 CG4 CE2 CT3
 CB5 CG6 CE6 CT6
 CG9 CE7 CT8
 CG10 CE10 CT9
 CT10
 CT11
 CT12

Ao final do curso o aluno terá uma prática oral com fluidez em nível formal e informal do idioma.

Contidos	
Topic	
Conteúdos gramaticais	Conteúdos gramaticais relacionados com o nível B2 do Marco Comum Europeu de Referência das Línguas.
Conteúdos lexicais	Revisão dos conteúdos lexicais de Língua Portuguesa II. Conteúdos lexicais relacionados com o nível B2 do Marco Comum Europeu de Referência das Línguas. Continuação e aprofundamento dos conteúdos de Língua Portuguesa II sobre correspondência formal e falsos amigos.
Conteúdos pragmáticos	Revisão dos conteúdos de Língua Portuguesa II sobre falsos amigos e expressões idiomáticas; apresentações temáticas; argumentação; narrativa breve.
Conteúdos avançados de cultura lusófona	Continuação e aprofundamento dos conteúdos de Língua Portuguesa II sobre: História de Portugal; História do Brasil; História dos países africanos lusófonos; História da literatura lusófona; música e arte nas culturas lusófonas atuais; sistemas políticos dos países lusófonos; outros aspetos culturais da lusofonia. Elementos de tradução e cultura.
Conteúdos de tradução	Tradução de idiomatismos, falsos amigos e frases soltas.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	16	27	43
Resolución de problemas	15	27	42
Traballo tutelado	5	29	34
Eventos científicos	3	0	3
Resolución de problemas e/ou ejercicios	2	4	6
Exame de perguntas de desenvolvimento	2	10	12
Exame oral	5	5	10

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Sessões teóricas: explicações teóricas gramaticais; exercícios gramaticais e de civilização lusófona. Os ALUNOS SEMIPRESENCIAIS poderão receber orientações sobre estes conteúdos nas tutorias individuais (sejam presenciais ou à distância). Indicar-se-lhes-á a bibliografia que pode substituir ou complementar essas tutorias; e disporão em Fatic de material específico.
Resolución de problemas	Sessões práticas: exercícios práticos de produção escrita e oral, e revisão de deveres. Nas tutorias, os ALUNOS SEMIPRESENCIAIS receberão indicações sobre os trabalhos que deverão realizar em vez destas atividades.
Traballo tutelado	Sessões práticas: exercícios gramaticais e revisões que requerem uma preparação prévia por parte dos alunos. Trabalho em grupo: interação através de exercícios práticos de produção escrita e oral. Nas tutorias, os ALUNOS SEMIPRESENCIAIS receberão indicações sobre os trabalhos que deverão realizar em vez destas atividades.
Eventos científicos	Assistência a conferências, filmes, seminários ou outras atividades relacionadas com o conteúdo da disciplina. Nas tutorias, os ALUNOS SEMIPRESENCIAIS receberão indicações sobre os trabalhos que deverão realizar em vez destas atividades.

Atención personalizada

Methodologies	Description
---------------	-------------

Resolución de problemas	Atenção personalizada em tutorias tanto individuais como em grupo. Mediante comunicação eletrónica, oferecer-se-á também atenção para assuntos que não possam ser resolvidos presencialmente ou que, pela sua natureza, possam ser tratados de modo mais eficaz eletronicamente. No caso dos alunos semipresenciais, oferecer-se-á atenção personalizada mediante comunicação eletrónica (correio eletrónico, plataformas docentes, videoconferência, etc.), mas recomenda-se recorrer à comunicação presencial sempre que seja possível.
Trabalho tutelado	Atenção personalizada em tutorias tanto individuais como em grupo. Mediante comunicação eletrónica, oferecer-se-á também atenção para assuntos que não possam ser resolvidos presencialmente ou que, pela sua natureza, possam ser tratados de modo mais eficaz eletronicamente. No caso dos alunos semipresenciais, oferecer-se-á atenção personalizada mediante comunicação eletrónica (correio eletrónico, plataformas docentes, videoconferência, etc.), mas recomenda-se recorrer à comunicação presencial sempre que seja possível.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences	
Resolución de problemas	Exercícios orais e escritos breves a realizar durante as aulas.	20	CB1 CB2	CE1
Trabalho tutelado	Realização/apresentação de vários trabalhos - individuais ou em grupos, sobre temas diversos (gramática, léxico, pragmática e cultura lusófona).	25	CB1	CG4 CG10 CT3 CT6 CT11 CT12
Resolución de problemas e/ou ejercicios	Uma prova escrita sobre conteúdos de civilização lusófona e sobre elementos de tradução e cultura portuguesa (a realizar em novembro).	20	CB5	
Exame de perguntas de desenvolvimento	Prova escrita sobre os conteúdos teórico-práticos vistos durante o curso. O exame realizar-se-á na última aula.	15		CG1 CT3 CT6 CT9 CT10
Exame oral	Diferentes exercícios práticos orais a realizar nas aulas. Exercícios de tradução oral. Prova oral individual (última semana de aulas).	20		CG1 CT10

Other comments on the Evaluation

Os(as) alunos(as) deverão escolher, de forma obrigatória, nas duas primeiras semanas do quadrimestre em questão, entre duas opções: um sistema de avaliação contínua (cf. supra descrição em "avaliación") ou um sistema de avaliação única.

Recomenda-se optar pelo primeiro sistema (avaliação contínua), uma vez que se trata do ensino de uma língua estrangeira. É muito recomendável participar com regularidade nas aulas. Quem não tiver a possibilidade de assistir a um mínimo de 80% das aulas deve comunicá-lo ao professor. A não realização de provas ou exercícios parciais, previstos pelo sistema de avaliação contínua, terá como consequência a reprovação, com uma classificação de 0 (zero) valores.

A avaliação única, cuja data será indicada no calendário oficial da FFT, consiste numa prova escrita, seguida de outra prova oral que se realizará no mesmo dia (em salas de aula contíguas). A avaliação única será valorada da seguinte forma:

1. Prova escrita teórico-prática: 75% da classificação final.
2. Prova oral: 25% da classificação final. Esta prova será gravada em formato áudio e a participação nela pressupõe que o/a estudante autorize a gravação.

Quem faltar sem justificação a uma das duas provas será reprovado com uma classificação de 0 (zero) valores na mesma.

Para obter uma classificação positiva na cadeira, é necessário aprovar em ambas as provas (escrita e oral). Em caso de reprovação numa das duas provas, o/a estudante terá de repetir tanto a prova escrita como a oral em julho.

Os mesmos critérios de avaliação serão aplicados na segunda edição das atas (julho). Neste caso, a data da prova escrita será a data indicada no calendário oficial da FFT (<http://fft.webs.uvigo.es/horarios-curso-academico>). A prova oral realizar-se-á no mesmo dia, imediatamente a seguir ao exame escrito. É preciso superar ambas as provas para obter uma classificação positiva na cadeira.

A cópia ou o plágio nos respectivos exames de avaliação contínua ou única serão penalizados com uma classificação de 0 (zero) valores.

Recomenda-se a todas e a todos os estudantes, independentemente do sistema de avaliação escolhido, a assistência regular às aulas e às horas de atendimento como, também, a consulta dos materiais e informações específicos na

plataforma de teledocência Moovi.

Estudantes inscritos na modalidade semipresencial

Os estudantes inscritos na modalidade semipresencial podem assistir a uma sessão de atendimento semanal. Recomenda-se assistir de forma regular.

Os estudantes que se incorporem a este sistema a partir das últimas convocatórias de inscrição devem contactar o professor rapidamente, para que possam recuperar os temas já abordados desde setembro.

A aprendizagem semipresencial de língua portuguesa requer uma rotina de trabalho individual, muita disciplina, assim como um horário e hábitos diários de leitura e de audição em língua portuguesa.

A avaliação contínua das pessoas inscritas em modo semipresencial implica a realização de exercícios indicados pelo professor através ou da plataforma Moovi ou por e-mail, dentro dos prazos indicados, e, na medida das possibilidades de cada um/a, a assistência regular às horas de atendimento previstas para este grupo de estudantes.

Quem não puder realizar os exercícios programados dentro dos prazos terá que realizar os exames escrito e oral da avaliação única (cf. descrição supra).

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Ciberdúvidas da Língua Portuguesa,

Dicionário e Tradução,

Dicionário Priberam da Língua Portuguesa,

Coelho, Luísa; Oliveira, Carla, **Aprender português 3 : curso intermédio de língua portuguesa para estrangeiros : nível B2 : caderno de exercícios / Carla Oliveira, Luísa Coelho,** Texto Editores, 2016

Coimbra, Isabel, e Coimbra, Olga, **Gramática Ativa 2,** Lidel, 2012

Cunha, Celso e Lindley Cintra, **Nova Gramática do Português Contemporâneo,** 6, Lexikon Editorial, 2013

Júnior, Joaquim Mattoso Câmara, **Estrutura da Língua Portuguesa,** Vozes, 1989

Mascarenhas, Lúcia; Sousa, Susana Carvalho, **Cultura e história de Portugal : ensino português no estrangeiro, vol. 2 B2/C1,** Porto Editora, 2013

Rosa, Leonel Melo, **Vamos lá continuar! : explicações e exercícios de gramática e de vocabulário : níveis intermédio e avançado,** Lidel, 2003

Complementary Bibliography

Corrector ortográfico e sintáctico,

Dicionário Temático da Lusofonia, Porto Editora, 2010

Dias, Ana Cristina, **Entre nós 3 : método de português para hispanofalantes : nível B2/C1,** Lidel, 2019

Duarte, Gonçalo, **Histórias de bolso : 21 contos de autores lusófonos anotados para estrangeiros / escolha dos textos, anotações e exercícios,** Lidel, 2016

Machado, José Barbosa, **Introdução à História da Língua e Cultura Portuguesas,** Edições Vercial, 2009

Recomendacións

Other comments

Um bom nível de língua galega ajudará na compreensão desta cadeira.

A leitura e a audição de textos em língua portuguesa ajudam a aumentar o léxico e a fluidez no uso da língua portuguesa. No processo de avaliação ter-se-á em conta não só a pertinência e qualidade do conteúdo das respostas, mas também a correção linguística.

Aviso importante para estudantes Erasmus: O ensino de Língua Portuguesa na UVigo está dirigido a pessoas que têm o Galego e/ou o Castelhana como línguas maternas, de maneira que a progressão costuma ser rápida. Por isso, não se recomenda a inscrição a estudantes Erasmus que não tenham já um nível B1 nestas línguas e, como mínimo, um nível B1 alto em Língua Portuguesa.

IDENTIFYING DATA**Portuguese studies I**

Subject Portuguese studies
I

Code V01G400V01982

Study programme Grado en Ciencias
del Lenguaje y
Estudios Literarios

Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3rd	1st

Teaching
language

Department

Coordinator

Lecturers

E-mail

----- UNPUBLISHED TEACHING GUIDE -----

IDENTIFYING DATA**Lingua portuguesa IV**

Subject	Lingua portuguesa IV			
Code	V01G400V01983			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Portugués			
Department	Filoloxía galega e latina			
Coordinator	Costas González, Xosé Henrique			
Lecturers	Costas González, Xosé Henrique Teixeira Nogueira, Carlos Manuel			
E-mail	xcostas@uvigo.es			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
General description	<p>Pretende-se que os alumnos adquiram conhecimentos intermédios de Língua Portuguesa até ao nível C1 do Marco Comum Europeu de Referência das Línguas, junto com conhecimentos sobre as culturas de expressão portuguesa no mundo.</p> <p>Aviso importante para estudantes Erasmus: O ensino de Língua Portuguesa na UVigo está dirigido a pessoas que têm o Galego e/ou o Castelhana como línguas maternas, de maneira que a progressão é rápida. Não se recomenda a inscrição a estudantes Erasmus que não tenham já um nível B2 nestas línguas e, como mínimo, um nível B2 alto em Língua Portuguesa.</p>			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG4	Mellora da capacidade de comunicación en español, galego e portugués en diferentes contextos profesionais, traballando as destrezas de comprensión e expresión orais e escritas.
CG6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
CG9	Posuír as habelencias de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
CG10	Integrar coñecementos e poder desenvolver un proceso de comunicación sólido a partir dunha información que, aínda que sexa incompleta, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas ao proceso comunicativo.
CE1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.
CE2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT3	Coñecementos xerais sobre a área de estudo (lingüística, linguas galega, española, portuguesa, latina, literaturas, tecnoloxías, estudos culturais)
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
-------------------	-------------

Adquirir conhecimentos em nível intermédio alto de língua portuguesa. Nível C1 do Marco Común Europeu de Referência das Línguas.	CB1 CB2 CB5	CG1 CG6 CG9 CG10	CE1 CE2	CT2 CT3 CT6 CT8 CT9
Adquirir conhecimento sobre os países lusófonos: aspectos culturais (superiores ao nível C1 do MCERL).	CB1 CB2 CB5	CG1 CG6 CG9 CG10		CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
Saber traduzir expressões idiomáticas do português ao espanhol e o gaélico.	CB5	CG4 CG6		CT6 CT8

Contidos

Topic	
Conteúdos gramaticais	Revisão dos conteúdos da cadeira Língua Portuguesa III. Conteúdo gramatical relacionado com o nível C1 do Marco Común Europeu de Referência para o ensino de Línguas. Elementos do português no Brasil e na África lusófona.
Conteúdos lexicais	Revisão dos conteúdos lexicais da cadeira Língua Portuguesa III; Léxico relacionado com os âmbitos económico, jurídico e técnico-científico; Léxico literário; Léxico do português no Brasil e na África lusófona.
Conteúdos pragmáticos	Revisão dos conteúdos da cadeira Língua Portuguesa III; Expressão espontânea; Organização, articulação e coesão do discurso; Redação de textos de extensão média a longa sobre temáticas diversas.
Conteúdos avançados de cultura lusófona	Continuação e aprofundamento dos conteúdos da cadeira Língua Portuguesa III: Português sobre: História de Portugal; História do Brasil; História dos países africanos lusófonos; História da literatura lusófona; música e arte nas culturas lusófonas atuais; sistemas políticos dos países lusófonos; outros aspetos culturais da lusofonia. Aprofundamento dos elementos de tradução e cultura.
Conteúdos de tradução	Tradução ptes/gl de idiomatismos, falsos amigos e frases curtas contextualizadas com apoio nos principais corretores ortográficos e demais ferramentas.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	10	24	34
Resolución de problemas	12	63	75
Trabalho tutelado	12	9	21
Eventos científicos	6	0	6
Resolución de problemas e/ou ejercicios	2	6	8
Exame de perguntas de desenvolvimento	3	0	3
Práctica de laboratorio	3	0	3

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodología docente

	Description
Lección maxistral	Sessões teóricas: explicações teóricas gramaticais; exercícios gramaticais e de civilização lusófona. Os ALUNOS SEMIPRESENCIAIS poderão receber orientações sobre estes conteúdos nas tutorias individuais (sejam presenciais ou à distância). Indicar-se-lhes-á a bibliografia que pode substituir ou complementar essas tutorias; e disporão em Fatic de material específico.
Resolución de problemas	Sessões práticas: exercícios práticos de produção escrita e oral e revisão de exercícios. Nas tutorias, os ALUNOS SEMIPRESENCIAIS receberão indicações sobre os trabalhos que deverão realizar em vez destas atividades.
Trabalho tutelado	Sessões práticas: exercícios gramaticais e revisões que requerem uma preparação prévia por parte dos alunos. Trabalho em grupo: interação através de exercícios práticos de produção escrita e oral. Nas tutorias, os ALUNOS SEMIPRESENCIAIS receberão indicações sobre os trabalhos que deverão realizar em vez destas atividades.

Eventos científicos	Assistência a conferências, filmes, seminários ou outras atividades relacionadas com os conteúdos da matéria. Nas tutorias, os ALUNOS SEMIPRESENCIAIS receberão indicações sobre os trabalhos que deverão realizar em vez destas atividades.
---------------------	---

Atención personalizada

Methodologies	Description
Resolución de problemas	Atenção personalizada em tutorias tanto individuais como em grupo. Mediante comunicação eletrónica, oferecer-se-á também atenção para assuntos que não possam ser resolvidos presencialmente ou que, pela sua natureza, possam ser tratados de modo mais eficaz eletronicamente. No caso dos alunos semipresenciais, oferecer-se-á atenção personalizada mediante comunicação eletrónica (correio eletrónico, plataformas docentes, videoconferência, etc.), mas recomenda-se recorrer à comunicação presencial sempre que seja possível.
Traballo tutelado	Atenção personalizada em tutorias tanto individuais como em grupo. Mediante comunicación eletrónica, ofrecer-se-á también atención para asuntos que não possam ser resolvidos presencialmente ou que, pela sua natureza, possam ser tratados de modo mais eficaz eletronicamente. No caso dos alunos semipresenciais, oferecer-se-á atención personalizada mediante comunicación eletrónica (correio eletrónico, plataformas docentes, videoconferência, etc.), mas recomenda-se recorrer à comunicación presencial sempre que seja possível.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Lección maxistral	Exposição de conteúdos e observação da atenção e participação dos/das estudantes.	15	CB1 CB2
Resolución de problemas	Exercícios orais e escritos breves a realizar nas aulas.	15	CB1 CB2
Traballo tutelado	Realização / apresentação de trabalhos vários em grupos ou individuais sobre temas diversos (gramática, léxico, pragmática e cultura lusófona).	25	CB1 CB2
Resolución de problemas e/ou ejercicios	Uma prova escrita sobre conteúdos de civilização lusófona e sobre elementos de tradução e cultura (a realizar em março).	15	CB1 CB2
Exame de preguntas de desenvolvimento	Prova escrita sobre os conteúdos teórico-práticos vistos durante o curso. O exame realizar-se-á na última aula.	20	CB1 CB2
Práctica de laboratorio	Diferentes exercícios práticos orais a realizar nas aulas. Exercícios de tradução oral. Prova oral individual (última semana de aulas). No caso do regime semipresencial, os alunos também têm de estar presentes no dia do exame.	10	CB1 CB2

Other comments on the Evaluation

Os(as) alunos(as) deverão escolher, de forma obrigatória, nas duas primeiras semanas do quadrimestre em questão, entre duas opções: um sistema de avaliação contínua (cf. supra descrição em "avaliación") ou um sistema de avaliação única.

Recomenda-se optar pelo primeiro sistema (avaliação contínua), uma vez que se trata do ensino de uma língua estrangeira. É muito recomendável participar com regularidade nas aulas. Quem não tiver a possibilidade de assistir a um mínimo de 80% das aulas deve comunicá-lo ao professor. A não realização de provas ou exercícios parciais, previstos pelo sistema de avaliação contínua, terá como consequência a reprovação, com uma classificação de 0 (zero) valores.

A avaliação única, cuja data será indicada no calendário oficial da FFT, consiste numa prova escrita, seguida de outra prova oral que se realizará no mesmo dia (em salas de aula contíguas). A avaliação única será valorada da seguinte forma:

1. Prova escrita teórico-prática: 75% da classificação final.
2. Prova oral: 25% da classificação final. Esta prova será gravada em formato áudio e a participação nela pressupõe que o/a estudante autorize a gravação.

Quem faltar sem justificação a uma das duas provas será reprovado com uma classificação de 0 (zero) valores na mesma.

Para obter uma classificação positiva na cadeira, é necessário aprovar em ambas as provas (escrita e oral). Em caso de reprovação numa das duas provas, a/o estudante terá de repetir tanto a prova escrita como a oral em julho.

Os mesmos critérios de avaliação serão aplicados na segunda edição das atas (julho). Neste caso, a data da prova escrita será a data indicada no calendário oficial da FFT (<http://fft.webs.uvigo.es/horarios-curso-academico>). A prova oral realizar-se-á no mesmo dia, imediatamente a seguir ao exame escrito. É preciso superar ambas as provas para obter uma classificação

positiva na cadeira.

A cópia ou o plágio nos respectivos exames de avaliação contínua ou única serão penalizados com uma classificação de 0 (zero) valores.

Recomenda-se a todas e a todos os estudantes, independentemente do sistema de avaliação escolhido, a assistência regular às aulas e às horas de atendimento como, também, a consulta dos materiais e informações específicos na plataforma de teledocência Faitic.

Estudantes inscritos na modalidade semipresencial

Os estudantes inscritos na modalidade semipresencial podem assistir a uma sessão de atendimento semanal. Recomenda-se assistir de forma regular.

Os estudantes que se incorporem a este sistema a partir das últimas convocatórias de inscrição devem contactar o professor rapidamente, para que possam recuperar os temas já abordados desde setembro.

A aprendizagem semipresencial de língua portuguesa requer uma rotina de trabalho individual, muita disciplina, assim como um horário e hábitos diários de leitura e de audição em língua portuguesa.

A avaliação contínua das pessoas inscritas na modalidade semipresencial implica a realização de exercícios indicados pelo professor através ou da plataforma Moovi ou por e-mail, dentro dos prazos indicados, e, na medida das possibilidades de cada um/a, a assistência regular às horas de atendimento previstas para este grupo de estudantes.

Quem não puder realizar os exercícios programados dentro dos prazos terá que realizar os exames escrito e oral da avaliação única (cf. descrição supra).

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Ciberdúvidas da Língua Portuguesa,

Dicionário Priberam da Língua Portuguesa,

Boléo, Ana, **Por falar nisso ... Manual de expressão oral em português,** Lidel, 2019

Coelho, Luísa; Oliveira, Carla, **Português em foco 4 : livro do aluno : níveis C1-C2 : QECR níveis C1-C2 / coordenação João Malaca Casteleiro,** Lidel, 2019

Coimbra, Olga Mata, **Gramática Activa 2,** Lidel, 2000

Cristóvão, Fernando (dir. e coord.), **Dicionário Temático da Lusofonia,** Texto Editores, 2005

Cunha, Celso e Lindley Cintra, **Nova Gramática do Português Contemporâneo,** 6, Lexikon Editorial, 2009

Dias, Ana Cristina, **Entre nós 3 : método de português para hispanofalantes : nível B2/C1,** Lidel, 2019

Duarte, Gonçalo, **Histórias de bolso : 21 contos de autores lusófonos anotados para estrangeiros / escolha dos textos, anotações e exercícios,** Lidel, 2016

Mascarenhas, Lúcia; Sousa, Susana Carvalho, **Cultura e história de Portugal : ensino português no estrangeiro, vol. 2 B2/C1,** Porto Editora, 2013

Rosa, Leonel Melo, **Vamos lá continuar! : explicações e exercícios de gramática e de vocabulário : níveis intermédio e avançado,** Lidel, 2003

Complementary Bibliography

Corrector ortográfico e sintáctico,

Dicionários on-line de idiomas,

Júnior, Joaquim Mattoso Câmara, **Estrutura da Língua Portuguesa,** Vozes, 1989

Machado, José Barbosa, **Introdução à História da Língua e Cultura Portuguesas,** Edições Vercial, 2009

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Língua portuguesa III/V01G400V01981

Other comments

Um bom domínio da língua galega facilita a aquisição rápida de um nível C1 de Língua Portuguesa. A leitura e a audição de textos em língua portuguesa ajudam a aumentar o léxico e a fluidez no uso da língua.

No processo de avaliação ter-se-á em conta não só a pertinência e qualidade do conteúdo das respostas, mas também a correção linguística.

Aviso importante para estudantes Erasmus: O ensino de Língua Portuguesa na UVigo está dirigido a pessoas que têm o

Galego e/ou o Castelhana como línguas maternas, de maneira que a progressão é rápida. Não se recomenda a inscrição a estudantes Erasmus que não tenham já um nível B2 nestas línguas e, como mínimo, um nível B2 alto em Língua Portuguesa.

IDENTIFYING DATA**Portuguese studies II**

Subject Portuguese studies
II

Code V01G400V01984

Study programme Grado en Ciencias
del Lenguaje y
Estudios Literarios

Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3rd	2nd

Teaching
language

Department

Coordinator

Lecturers

E-mail

----- UNPUBLISHED TEACHING GUIDE -----

IDENTIFYING DATA**Portuguese studies III**

Subject Portuguese studies
III

Code V01G400V01985

Study programme Grado en Ciencias
del Lenguaje y
Estudios Literarios

Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	4th	1st

Teaching
language

Department

Coordinator

Lecturers

E-mail

----- UNPUBLISHED TEACHING GUIDE -----

IDENTIFYING DATA**Portuguese studies IV**

Subject Portuguese studies
IV

Code V01G400V01986

Study programme Grado en Ciencias
del Lenguaje y
Estudios Literarios

Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	4th	1st

Teaching
language

Department

Coordinator

Lecturers

E-mail

----- UNPUBLISHED TEACHING GUIDE -----

IDENTIFYING DATA**Seminar in literature and culture of Portuguese-speaking countries**

Subject Seminar in literature
and culture of
Portuguese-speaking
countries

Code V01G400V01987

Study Grado en Ciencias
programme del Lenguaje y
Estudios Literarios

Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	9	Optional	4th	2nd

Teaching
language

Department

Coordinator

Lecturers

E-mail

----- UNPUBLISHED TEACHING GUIDE -----

IDENTIFYING DATA**Traballo de Fin de Grao**

Subject	Traballo de Fin de Grao			
Code	V01G400V01991			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	4	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinator	Luna Selles, Carmen			
Lecturers	Luna Selles, Carmen			
E-mail	virginials@uvigo.es			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
General description	O "Traballo de fin de grao" (TFG) é un traballo persoal que o discente debe facer de maneira autónoma baixo a tutorización dun/ha docente da Facultade con docencia no grao. O TFG está orientado á avaliación das competencias asociadas ao título (Real Decreto 1393/2007). Xa que é un requisito para a graduación, debe entenderse como unha oportunidade de aprendizaxe que ilusione antes que coma un mero trámite.			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB3	Que o estudiantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que o estudiantado poida transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudiantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudiantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG3	Capacidade do estudiantado no manexo das novas tecnoloxías da información e da comunicación aplicadas ao campo dos estudos lingüísticos e literarios.
CG4	Mellora da capacidade de comunicación en español, galego e portugués en diferentes contextos profesionais, traballando as destrezas de comprensión e expresión orais e escritas.
CG5	Capacidade do estudiantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
CG6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.
CG8	Capacidade para participar en debates e actividades de grupo e organizalos, desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico.
CG9	Posuír as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
CG10	Integrar coñecementos e poder desenvolver un proceso de comunicación sólido a partir dunha información que, aínda que sexa incompleta, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas ao proceso comunicativo.
CE1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.
CE2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
CE4	Coñecemento básico da lingua latina e a súa cultura.
CE5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
CE7	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da teoría e crítica literaria.
CE8	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da lingüística.
CE9	Coñecemento de retórica e estilística.
CE10	Coñecemento dos conceptos e métodos da literatura comparada.

CE11	Coñecemento da evolución histórica interna e externa do español.
CE12	Coñecemento da evolución histórica interna e externa do galego.
CE13	Coñecemento da situación sociolingüística da lingua galega/española.
CE14	Coñecemento teóricos e metodolóxicos para o ensino da lingua materna.
CE15	Coñecemento das repercusións lingüísticas e interculturais do contacto de linguas.
CE16	Coñecemento da historia dos países da Península Ibérica.
CE17	Capacidade para elaborar textos orais e escritos de diferente tipo.
CE18	Capacidade para localizar, utilizar e aproveitar a información contida en bases de datos e outros instrumentos informáticos e Internet.
CE19	Capacidade para avaliar criticamente a bibliografía consultada e encadrala nunha perspectiva teórica.
CE20	Coñecemento teórico e práctico dos dicionarios do español/galego/portugués nos seus diferentes formatos.
CE21	Coñecemento teórico e práctico da fonética e da fonoloxía do galego, español e portugués.
CE22	Coñecemento da situación sociolingüística da lingua portuguesa.
CT1	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT3	Coñecementos xerais sobre a área de estudo (lingüística, linguas galega, española, portuguesa, latina, literaturas, tecnoloxías, estudos culturais)
CT4	Capacidade para adaptarse a novas situacións.
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT7	Apreciación da diversidade e a multiculturalidade.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences			
- Ser capaces de redactar un traballo, baseado nos coñecementos adquiridos no grao, cunha base teórica e metodolóxica.	CB1	CG1	CE1	CT1
	CB1	CG2	CE2	CT2
	CB2	CG3	CE2	CT3
- Ser capaces de extraer conclusións dos resultados obtidos.	CB3	CG4	CE3	CT4
	CB4	CG5	CE4	CT5
- Saber adaptar o discurso escrito á situación académica, tanto no que respecta ao estilo, a estruturación e o uso de técnicas tipográficas.	CB5	CG6	CE5	CT6
		CG7	CE6	CT7
		CG8	CE7	CT8
- Saber adaptar o discurso oral á situación de defensa do traballo.		CG9	CE8	CT9
		CG10	CE9	CT9
			CE9	CT10
			CE10	CT11
			CE11	CT12
			CE12	
			CE13	
			CE14	
			CE15	
			CE16	
			CE17	
			CE18	
			CE19	
			CE20	
			CE21	
			CE21	
			CE22	
			CE22	
			CE27	

Contidos

Topic

1. Contidos do grao	<p>Xa que o obxectivo do TFG é a avaliación das competencias do grao, o TFG pode versar sobre calquera dos contidos do grao, ou calquera aspecto relacionado con eles, aínda que non estea expresamente incluído en ningunha das materias.</p> <p>O tema específico do TFG deberá ser acordado entre a/o estudante e a persoa titora asignada.</p> <p>o TFG non ten que ser obrigatoriamente un traballo de investigación, pode ter un enfoque de carácter máis profesional (corrección de textos, asesoría lingüística, programación de actividades de normalización, edición de textos, etc.), didáctico (confección dunha unidade didáctica, etc.), creativo (ensaio, teatro, conto, etc.) ou calquera enfoque que permita ao discente amosar ter acadado as competencias do grao.</p>
2. Estructura	<p>A estrutura do traballo adaptárase á natureza do mesmo polo que será o titor/a quen aconselle en cada caso a estrutura máis adecuada ao tema do traballo.</p>
3. Pautas de redacción e presentación	<p>Sen prexuízo do anterior, establénse os seguintes aspectos formais que todos os traballo, independentemente da súa natureza, deben levar:</p> <p>0. Portada. Deberá ter os datos que seguen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Grao Universitario en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios / Facultade de Filoloxía e Tradución / Universidade de Vigo (na parte superior dereita). ☐ Título completo do TFG/Autoría (no centro); ☐ Mes/ano de presentación (parte inferior). <p>Tendo en conta que o TFG é unha materia máis do grao, non é necesaria a mención do titor ou titora na portada do mesmo xeito que non aparece nos traballos de curso. No caso de que se desexa facer mención, farase no interior do traballo.</p> <p>1. Resumo informativo de entre 200 e 250 palabras.</p> <p>2. Índice paxinado.</p> <p>3. Corpo do traballo. Estructura a determinar co titor/a do traballo.</p> <p>4. Bibliografía. A variedade de traballos e áreas de coñecemento fai imposible impoñer un sistema único, recoméndanse o sistema APA e o sistema Chicago con nota completa, que poden cubrir tanto os estudos lingüísticos coma os literarios. En caso de non empregar ningún deles recoméndase empregar un sistema de citas e referencias estandarizado por cuestións pedagóxicas e de corrección (p.e. MLA, IEEE, Vancouver, etc.). En calquera caso e con independencia do sistema de referencia bibliográfica empregado, o alumnado debe amosar coherencia na súa aplicación.</p> <p>5. Anexos.</p> <p>Recoméndase que o TFG teña unha extensión entre 7000 a 9000 palabras (sen contar anexos) pero, dado a variada natureza dos posibles temas de traballo, a extensión terá que adaptarse ao tema escollido; ha de lembrarse que o TFG é unha materia de 6 créditos, unha extensión excesiva excedería as horas de traballo do alumnado e os obxectivos do TFG.</p> <p>O TFG deberá ser entregado en PDF.</p>
4. Defensa oral	<p>De acordo co Regulamento do TFG vixente na Facultade de Filoloxía e Tradución, a defensa oral é obrigatoria. Constará dunha exposición por parte do/a autor/a do traballo (max. 10 minutos), seguida dos comentarios do tribunal (max. 15 minutos), con breve resposta do/a autor/a.</p>

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	0	144	144
Presentación	0.5	5.5	6

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Traballo tutelado	O/A estudante desenvolve un traballo orixinal sobre os contidos do Grao baixo as directrices e supervisión do titor/a.
Presentación	Defensa oral, perante un tribunal unipersonal formado polo titor/a.

Atención personalizada

Methodologies Description

Traballo tutelado	O/A estudante contará coa supervisión dun titor/a. Para a asignación de titores e titoras o estudiantado deberá entregar, segundo o calendario fixado, a súa petición na que, en impresos formalizados, indicará o docente e as liñas de traballo que desexa por orde de preferencia; así, para a primeira liña de preferencia marcará 1, 2 para a seguinte e así sucesivamente. Unha vez recollidas todas as preferencias, a asignación farase por expediente académico, de maior a menor, procurando distribuír a carga de traballo entre o profesorado; así que, en primeiro lugar distribuirase un traballo por docente para, proceder a asignar un segundo ou terceiro traballo en caso de ser necesario. Esta forma de asignación busca que a liña de traballo asignada ao discente sexa a máis alta da lista de preferencias e a distribución equitativa da carga de traballo entre o profesorado na procura de mellorar a titorización.
Presentación	O/A estudante contará coa supervisión dun titor/a.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated	Competences
Traballo tutelado	Valórase: A calidade técnica do traballo, fundamentación teórica, proposta metodolóxica e capacidade crítica (60%). A presentación escrita, especialmente a corrección formal e a adecuación aos estándares descritos nesta guía (20%).	80	CB1 CG1 CB2 CG2 CB3 CG3 CB4 CG4 CB5 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10	CE1 CT1 CE2 CT2 CE3 CT3 CE4 CT4 CE5 CT5 CE6 CT6 CE7 CT7 CE8 CT8 CE9 CT9 CE10 CT10 CE11 CT11 CE12 CT12 CE13 CE14 CE15 CE16 CE17 CE18 CE19 CE20 CE21 CE22
Presentación	Valorarase especialmente a habilidade e o dominio da linguaxe verbal e a capacidade de síntese.	20	CB4 CG4 CG8	CE9 CT2 CE17 CT4 CT6 CT10

Other comments on the Evaluation

Para a avaliación seguirase o disposto no *Regulamento do Traballo Fin de Grao* da Facultade de Filoloxía e Tradución.

A matrícula do traballo de fin de grao dá dereito a dúas oportunidades de avaliación nun mesmo curso académico, sempre que se cumpran os requisitos para a súa defensa recollidos no Regulamento do TFG. En caso de non superar a materia nese curso, poderá solicitar un adiamento da avaliación no seguinte curso académico.

O seguimento dunhas normas éticas considérase básico na elaboración do TFG. En particular, o respecto polo recoñecemento da autoría allea. Así, **calquera plaxio** identificado será motivo de suspenso do TFG. Entenderase por plaxio calquera reprodución literal presentada como propia dun texto alleo, independentemente da súa extensión ou calquera

apropiación das ideas ou metodoloxía dun autor ou dunha autora que non se mencione nas referencias e, isto, sexa cal sexa a súa procedencia.

Os TFG poderán ser sometidos a avaliación do plaxio por medio de calquera dos programas antiplaxio existentes e os informes obtidos ser remitidos ao titor ou titora ou á comisión de avaliación correspondente para a súa consideración.

Recoméndase que o estudantado visite a plataforma Moovi con regularidade. Os avisos e anuncios faranse mediante esta plataforma vía correo electrónico. É responsabilidade do/da estudante consultar os medios de comunicación establecidos.

Este documento constitúe soamente unhas indicacións e recomendacións sobre o TFG, o cal se rexe polo Regulamento do TFG da FFT.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

BUSTOS GISBERT, J. M., **La construcción de textos en español**, Universidad de Salamanca, 1996

CASSANY, D., **La cocina de la escritura**, Anagrama, 1995

MONTOLÍO, E. (coord.), **Manual práctico de escritura académica**, Ariel, 2000

NÚÑEZ LADEVÉZE, L., **Teoría y práctica de la construcción del texto**, Ariel, 1993

REYES, G., **Cómo escribir bien en español**, Arco/Libros, 1998

WALKER, M., **Cómo escribir trabajos de investigación**, Gedisa, 2000

COROMINA, Eusebi, Xavier CASACUBERTA y Dolores QUINTANA, **El trabajo de investigación**, Octaedro, 2002

HARVEY, Gordon, **Cómo se citan las fuentes**, Nuer Ediciones, 2001

ORNA, Elisabeth y Graham STEVENS, **Cómo usar la información en trabajos de investigación**, Gedisa, 2001

REGUEIRO, Mª Luisa y Daniel M. SÁEZ RIVERA, **El español académico. Guía práctica para la elaboración de textos académicos**, Arco/Libros, 2013

TRIGO ARANDA, Vicente, **Escribir y presentar trabajos en clase**, Prentice-Hall, 2002

Complementary Bibliography

ECO, Umberto, **Cómo se hace una tesis. Técnicas y procedimientos de investigación, estudio y escritura**, Gedisa, 1983

LÁZARO CARRETER, Fernando, **Diccionario de términos filológicos**, Gredos,

MONTEMAYOR HERNÁNDEZ, María Velia, María Consuelo GARCÍA TREVIÑO y Yolanda GARZA GORENA, **Guía para la investigación documental**, Trillas, 2002

NOVELLE LÓPEZ, Laura, **Elaboración de TFG, TFM e teses: Claves para o éxito**, Universidade de Vigo, 2022

Recomendacións